วิเคราะห์สแกตจากบทเพลง One Note Samba, Air Mail Special, How High The Moon และ It Don't Mean a Thing โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์

โดย
นางสาวรุ่งสิริ แก้ววิเชียร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิเคราะห์สแกตจากบทเพลง One Note Samba, Air Mail Special, How High The Moon และ It Don't Mean a Thing โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์

โดย
นางสาวรุ่งสิริ แก้ววิเชียร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

AN ANALYSIS OF ELLA FITZGERALD'S IMPROVISATION ON ONE NOTE SAMBA, AIR MAIL SPECIAL, HOW HIGH THE MOON AND IT DON'T MEAN A THING

By

MISS Rungrisi KAEWVICHIEN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Music (Music Research and Development)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2020

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	วิเคราะห์สแกตจากบทเพลง One Note Samba, Air Mail Special, How High The Moon และ It Don't Mean a Thing โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์
โดย	รุ่งสิริ แก้ววิเชียร
สาขาวิชา	สังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกราช เจริญนิตย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ศาสตราจารย์ ดร.วีรชาติ เปรมานนท์)

61701318 : สังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
คำสำคัญ : สแกต, อิมโพรไวส์, เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์

นางสาว รุ่งสิริ แก้ววิเชียร: วิเคราะห์สแกตจากบทเพลง One Note Samba, Air Mail Special, How High The Moon และ It Don't Mean a Thing โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ โดยเลือกวิเคราะห์จากบทเพลงจำนวน 4 บทเพลงได้แก่ 1) One Note Samba 2) Air Mail Special 3) How High The Moon และ 4) It Don't Mean a Thing ด้วยวิธีการถอดเสียงและวิเคราะห์โดยพิจารณาจากลักษณะจังหวะต่าง ๆ และการใช้โน้ตจากบันไดเสียง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้โน้ตตัวขาวเพื่อชะลอจังหวะก่อนที่จะหยุดประโยค และใช้โน้ตในคอร์ดที่เป็นโน้ตตัวดำเพื่อแสดงให้เห็นถึงชีพจรจังหวะและใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นและจังหวะขัดเพื่อเน้นจังหวะสวิง

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้บันไดเสียง โมด และอาร์เปโจที่ตรงกับรากคอร์ดและแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของบันไดเสียงออกมาอย่างชัดเจนด้วยวิธีการเน้นย้ำโน้ต รวมถึงการใช้บันไดเสียงโครมาติกเพื่อเชื่อมต่อแนวทำนองให้มีความต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยศิลปากร

61701318 : Major (Music Research and Development)
Keyword : Scat, Improvisation, Ella Fitzgerald

MISS RUNGRISI KAEWVICHIEN : AN ANALYSIS OF ELLA FITZGERALD'S IMPROVISATION ON ONE NOTE SAMBA, AIR MAIL SPECIAL, HOW HIGH THE MOON AND IT DON'T MEAN A THING THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR DR. SAKSRI VONGTARADON

The purpose of this thesis is to study Ella Fitzgerald’s improvisations on the following songs 1) One Note Samba 2) Air Mail Special 3) How High The Moon 4) It Don’t Mean a Thing. The method of this research is to transcribe and examine her uses of rhythms and scales.

Ella Fitzgerald used half- note to end phrases; quarter notes to emphasize pulses; and eighth-notes and syncopations for accentuating swing rhythms.

Ella Fitzgerald chose to use scales, modes, and arpeggios that correlate with roots of chords, and by using repetitions, the characteristic notes of the scales were emphasized. In addition, she used the chromatic scale to create continuity in the improvised lines.

มหาวิทยาลัยศิลปากร

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คอยให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำและคอยให้กำลังใจพร้อมทั้งให้คำปรึกษาข้อแก้ไข และ วิธีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง จนทำให้บทความวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกราช เจริญนิตย์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ และการอบรมสั่งสอนด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วีรชาติ เปรมานนท์กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่สละเวลามาเป็นกรรมการและได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่างๆ และการอบรมสั่งสอนด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ นางสาวสุพัด ทองฉวี บรรณารักษณ์ห้องสมุดคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่คอยให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหา พร้อมทั้งช่วยเหลือด้าน เอกสาร ตำราทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศการประสานงานต่างๆ จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณเอลลา ฟิตซ์เจอรัลด์ ที่เป็นต้นแบบในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งยังสร้างแรงบัลดาลใจในการร้องบทเพลงแจ๊ส แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ เรืออากาศเอกสราวุฒิ ผลาชีวะ ที่ให้คำแนะนำที่ดี พร้อมแก้ไขข้อผิดพลาดให้ผู้วิจัยมาเสมอ และ ขอขอบคุณ นายศิวกร หัตถกิจวิไล ที่คอยช่วยเหลือมาตลอด พร้อมช่วยแก้ไขทุกปัญหา ขอขอบคุณ

เรือโทกันตณัฐ นัยจิต ที่สนับสนุนกำลังใจที่ดีมาตลอด

สุดท้ายนี้ ขอขอบตัวผู้วิจัยเอง ที่อดทนและพยายาม จัดการเวลาและแก้ไขทุกปัญหา มีวินัยในตนเองจนสามารถสำเร็จการศึกษาได้

รุ่งสิริ แก้ววิเชียร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญ ..... ช

สารบัญตาราง ..... ฌ

สารบัญรูปภาพ ..... ญ

บทที่ 1 บทนำ 1

ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการศึกษา 1

จุดประสงค์ของการศึกษา 2

ขอบเขตของการศึกษา 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 3

ขั้นตอนการศึกษา 3

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 3

ข้อตกลงเบื้องต้น 3

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม 4

2.1 ประวัติ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ 5

2.2 ประวัติบทเพลงทั้ง 4 บทเพลง 6

2.2.1 บทเพลง One Note Samba 6

2.2.2 บทเพลง Airmail Special 7

2.2.3 บทเพลง How High the Moon 7

2.2.4 บทเพลง It Don't Mean a Thing 7

2.3 คำร้องสแกต (Scat Syllable Vocabulary) 8
2.4 ผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง 9
บทที่ 3 โน้ตที่ผู้วิจัยถอดมาเพื่อวิเคราะห์ 18
โน้ตต้นฉบับ 18
โน้ตที่ผู้วิจัยถอดมาเพื่อวิเคราะห์ 22
บทที่ 4 การใช้จังหวะในการสแกต 50
4.1 โน้ตตัวขาว และโน้ตตัวกลม 50
4.2 โน้ตตัวดำ 50
4.3 โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น (Eight note) 50
4.4 จังหวะขัด (Syncopation) 51
บทที่ 5 การใช้บันไดเสียงโมดและอาร์เปจิโอ 69
4.1 บันไดเสียงเมเจอร์ 69
4.2 บันไดเสียงเนเชอรัลไมเนอร์ 70
4.3 บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ 71
4.4 บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic Scale) 71
4.5 การใช้อาร์เปจิโอ (Arpeggio) 72
บทที่ 6 เอกลักษณ์การร้องของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ 84
บทที่ 7 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย 93
อภิปรายผล 95
ข้อเสนอแนะ 96
รายการอ้างอิง 2
ประวัติผู้เขียน 5

สารบัญตาราง

หน้า

ไม่พบรายการสารบัญภาพ

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปภาพที่ 1การสแกตจากบันไดเสียงบลูส์ในโน้ตตัวขาว 9

รูปภาพที่ 2 การสแกตจากบันไดเสียงบลูส์ในโน้ตตัวดำ 10

รูปภาพที่ 3 การสแกตจากบันไดเสียง C เมเจอร์ ในโน้ตตัวดำ 10

รูปภาพที่ 4 การสแกตจากบันไดเสียง C เมเจอร์ ในโน้ตตัวดำในลักษณะโน้ตกระโดด 11

รูปภาพที่ 5 การสแกตจากบันไดเสียง C บลูส์ ในโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น 11

รูปภาพที่ 6 การสแกตจากบันไดเสียง C เมเจอร์ ในโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น 12

รูปภาพที่ 7 การสแกตอาร์เปจิโอจากคอร์ดโทนในโน้ตตัวดำ 12

รูปภาพที่ 8 การสแกตอาร์เปจิโอจากคอร์ดโทนในโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น 13

รูปภาพที่ 9 การสแกตบันไดเสียงโครมาติกโน้ตตัวดำในกุญแจเสียง C 13

รูปภาพที่ 10การสแกตบันไดเสียงโครมาติกโน้ตตัวดำสลับกับโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในกุญแจเสียง C เมเจอร์ 14

รูปภาพที่ 11 การสแกตโน้ตที่มีลักษณะเสียงยาว คือ โน้ตตัวกลม (Whole Note) และ โน้ตตัวขาว (Half Note) 14

รูปภาพที่ 12 โน้ตที่มีลักษณะเสียงยาวสลับกับโน้ตเสียงสั้น คือ โน้ตตัวขาว และ โน้ตตัวดำ 15

รูปภาพที่ 13 โน้ตที่มีลักษณะเสียงสั้นสลับกับโน้ตเสียงยาว คือ โน้ตตัวดำ และ โน้ตตัวขาว 15

รูปภาพที่ 14 การสแกตโน้ตตัวดำ โดยร้องโน้ตธรรมดาสลับกับโน้ตที่มีเครื่องหมายเน้น 16

รูปภาพที่ 15 การใช้จังหวะขัดการเน้นจังหวะที่ไม่ใช่จังหวะตก 16

รูปภาพที่ 16 ตัวอย่าง งานวิจัยชื่อThe Evolution of Ella Fitzgera's Syllabic Choices in Scat Singing 17

รูปภาพที่ 17 ONE NOTE SAMBA 18

รูปภาพที่ 18 AIR MAIL SPECIAL 19

รูปภาพที่ 19 HOW HIGH THE MOON 20

รูปภาพที่ 20 IT DON'T MEAN A THING..... 21

รูปภาพที่ 21 ONE NOTE SAMBA 26

รูปภาพที่ 22 AIR MAIL SPECIAL 32

รูปภาพที่ 23 HOW HIGH THE MOON 42

รูปภาพที่ 24 IT DON'T MEAN A THING..... 49

รูปภาพที่ 25 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงจากบทเพลง One Note Samba ห้องที่ 57-68 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์ 51

รูปภาพที่ 26 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงจากบทเพลง Airmail Special ห้องที่ 33-40 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์ 53

รูปภาพที่ 27 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 103-122 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์..... 54

รูปภาพที่ 28การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 102-129 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์..... 55

รูปภาพที่ 29 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากบทเพลง One Note Samba ห้องที่ 13-28 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์..... 56

รูปภาพที่ 30 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากบทเพลง Airmail Special ห้องที่ 45-56 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์ 57

รูปภาพที่ 31การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 71-82 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์ 57

รูปภาพที่ 32 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 45-56 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์..... 58

รูปภาพที่ 33 การใช้โน้ตตัวดำเพื่อเน้นชีพจรจังหวะในลักษณะการไล่ลำดับเสียงจากบันไดเสียงจากบทเพลง One Note Sambaในห้อง ห้องที่ 77-96 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์ 59

รูปภาพที่ 34การใช้โน้ตตัวดำเพื่อเน้นชีพจรจังหวะในลักษณะการไล่ลำดับเสียงจากบันไดเสียงจากบทเพลง Airmail Special ห้องที่ 153- 160 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์.....60

รูปภาพที่ 35 การใช้โน้ตตัวดำเพื่อเน้นชีพจรจังหวะในลักษณะการไล่ลำดับเสียงจากบันไดเสียงจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 231-255 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์.....61

รูปภาพที่ 36 การบรรเลงโน้ตตัวดำในลักษณะการเดินชีพจรจังหวะ 62

รูปภาพที่ 37 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงจากบทเพลง One Note Sambaห้องที่ 29-39 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์ 62

รูปภาพที่ 38 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงบทเพลง Airmail Specialห้องที่ 169-172 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์.....63

รูปภาพที่ 39 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 95-106 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์.....64

รูปภาพที่ 40 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงจากบทเพลง How High The Moonห้องที่ 115-118 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์.....65

รูปภาพที่ 41 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 170-174 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์.....65

รูปภาพที่ 42 การใช้จังหวะขัดจากบทเพลง One Note Samba ห้องที่ 9-19 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์ 66

รูปภาพที่ 43 การใช้จังหวะขัดจากบทเพลง How High the Moon ห้องที่ 127-130 และ ห้องที่ 159-160 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์ 67

รูปภาพที่ 44 การใช้จังหวะขัดจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 218-221 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์.....68

รูปภาพที่ 45 การใช้บันไดเสียงและโมดเมเจอร์จากบทเพลง One note Samba ห้องที่ 65-67 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์ 72

รูปภาพที่ 46 การใช้บันไดเสียงและโมดเมเจอร์ จากบทเพลง How Hight the Moon ห้องที่ 95-96 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์.....73

รูปภาพที่ 47 การใช้บันไดเสียงและโมดเมเจอร์จากบทเพลง How Hight the Moon ห้องที่ 137-138 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์ 74

รูปภาพที่ 48 การใช้บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์จากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 234-235 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์ 74

รูปภาพที่ 49 การใช้บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์จากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 66-69 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์ 75

รูปภาพที่ 50 การใช้บันไดเสียงเนเชอรัลไมเนอร์จากบทเพลง How Hight the Moon ห้องที่ 149-150 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์ 76

รูปภาพที่ 51 การใช้บันไดเสียงโครมาติกในลักษณะกลุ่มโน้ต 3 ตัวจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 53-60 และห้องที่ 184 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์ 77

รูปภาพที่ 52 การใช้บันไดเสียงโครมาติกในลักษณะกลุ่มโน้ต 3 ตัวจากบทเพลง One Note Samba ห้องที่ 152 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์ 78

รูปภาพที่ 53 การใช้บันไดเสียงโครมาติกในลักษณะกลุ่มโน้ต 3 ตัวจากบทเพลง How High the Moon ห้องที่ 83 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์ 79

รูปภาพที่ 54 การใช้บันไดเสียงโครมาติกในลักษณะกลุ่มโน้ต 3 ตัวจากบทเพลง Air Mail Special ห้องที่ 82-83 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์ 79

รูปภาพที่ 55 การใช้อาร์เปจิโอจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 199-206 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์ 80

รูปภาพที่ 56 การใช้อาร์เปจิโอจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 37 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์ 81

รูปภาพที่ 57 การใช้อาร์เปจิโอจากบทเพลง Air Mail Specialห้องที่ 67 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์ 82

รูปภาพที่ 58 การใช้อาร์เปจิโอจากบทเพลง Air Mail Specialห้องที่ 67 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์ 82

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการศึกษา

ดนตรีแจ๊สเป็นดนตรีชนิดหนึ่งที่กำเนิดขึ้นในคริสตศตวรรษที่ 20 โดยมีต้นกำเนิดมาจาก ดนตรีบลูส์ (Blues) ดนตรีแร็กไทม์ (Ragtime) และ ดนตรีอื่น ๆ จาก หลากหลายวัฒนธรรม ผสมผสานกันจนเป็นดนตรีแจ๊ส โดยมีลักษณะเด่น คือ อิมโพรไวส์ กล่าวได้ว่าการอิมโพรไวส์ คือ สิ่งที่บรรเลงกันอย่างเป็นธรรมชาติในดนตรีแจ๊สที่สร้างความประหลาดใจให้กับผู้เล่นและผู้ฟัง (ปองภพ สุกิตติวงศ์, 2556) สุกิตติวงศ์, 2556) นักดนตรีและนักวิชาการต่างให้นิยามความหมาย การอิมโพรไวส์ (Improvise) สำหรับดนตรีแจ๊สไว้อย่างกว้างขวาง สามารถสรุปได้ว่า เป็นการ ประพันธ์ทำนองขึ้นมาอย่างฉับพลัน ไม่ได้มีการตระเตรียมมาก่อน เป็นการบรรเลงที่แสดงออกถึง อารมณ์ความรู้สึก และความสามารถเฉพาะตัวของผู้เล่นแต่ละคน (Aebersold, 1992); (ธีรัช เลาห์วีระพานิช, 2562) โดยมีองค์ประกอบในการอิมโพรไวส์ ดังนี้ การอิมโพรไวส์มีองค์ประกอบที่ผู้บรรเลงควรเรียนรู้เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบรรเลงโดย วุฒิชัย เลิศสถากิจ (2557) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ดังนี้ 1) เสียงประสาน 2) ทำนอง 3) จังหวะ 4) หลักการโซโล (Soloing Concept) ประกอบด้วย ไกด์โทน (Guide tone) อาร์เปจิโอ (Arpeggios) บันไดเสียง และโมด 5) ภาษาแจ๊ส 6) ความคิดสร้างสรรค์

การอิมโพรไวส์ของนักร้องเรียกว่า สแกต (Scat) เป็นการขับร้องสิ่งที่อยู่นอกเหนือจาก เนื้อเพลงและแนวทำนองหลักที่ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ไว้ เปรียบเสมือนการขับร้องด้วยวิธีการเลียน เสียงการบรรเลงของเครื่อง ดนตรี โดยการร้องคำหรือวลีที่ไม่มีความหมาย (Nonsense syllables) เป็นการลอกเลียนแบบเสียงต่าง ๆ เช่น การเลียนแบบเสียงเครื่องดนตรีประเภทลมทองเหลือง (Brass) เครื่องดนตรีประเภทลมไม้ (Woodwind) และเครื่องกระทบ (Percussion) ซึ่งนักร้องแต่ละคนมีความโดดเด่นแตกต่างกันไปทั้งโทนเสียง เทคนิค สำเนียง ทำให้การอิมโพรไวส์ของนักร้องแต่ละคนมีเอกลักษณ์เฉพาะและเต็มไปด้วยความหลากหลาย(ปาริฉัตร อยู่ประเสริฐ และวิบูลย์ ตระกูลฮุ้น, 2562; ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2555)

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ (Ella Fitzgerald) เป็นหนึ่งในนักร้องแจ๊สที่มีชื่อเสียง และได้รับความนิยมในวงการดนตรีแจ๊ส มีความสามารถอันโดดเด่นในการสแกตโดยมีการใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ในการอิมโพรไวส์ที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการใช้คำร้องเช่น Scoodee-oo-da-do-dee-uba-ty-ty-ta-roo การใช้บันไดเสียงโมด อาร์เปจิโอ จังหวะต่างๆที่มีความหลากหลาย การเรียบเรียงประโยคโดยใช้องค์ประกอบพื้นฐานที่ไม่ซับซ้อน แต่มีความน่าสนใจ ที่มีความคล้ายคลึงกับ

เครื่องเป่าแต่อยู่ในลักษณะของการร้อง ทำให้การสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีความโดดเด่นไม่เหมือนใคร และส่งอิทธิพลมายังยุคปัจจุบัน ในประเทศสหรัฐอเมริกานิยมจัดการเรียนการสอนในวิชาขับร้องแจ๊สด้วยสแกตผลงานของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เนื่องจากผลงานของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เป็นบทเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเริ่มหัดสแกต ((Binek, 2016), 2016) อีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักร้องเพลงแจ๊ส(Madura, 1999) รวมถึงมีการศึกษาและวิจัยอย่างแพร่หลายในต่างประเทศเช่น วิธีสแกตในบทเพลง How High The Moon หรือ การวิเคราะห์ความแตกต่างการสแกตในปี ค.ศ. 1944 และ ค.ศ. 1947 ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ผู้สอนวิชาขับร้องแจ๊สนิยมให้ผู้เรียนได้มีการศึกษาการสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ทั้งผู้เรียนระดับเริ่มต้นหรือระดับสูง เนื่องจากมีองค์ประกอบของการสแกตที่ไม่ซับซ้อน มีความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงมีภาษาดนตรีแจ๊สที่ชัดเจน ถึงกระนั้นการศึกษาวิจัยสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ก็ยังมิได้เป็นที่แพร่หลายมากนัก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการ

ศึกษาและวิเคราะห์การสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เพื่อนำเสนอองค์ประกอบต่างๆที่ใช้ในการสแกต เพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การแสดงดนตรี โดยผู้วิจัยได้เลือกบทเพลงที่มีชื่อเสียงในด้านการสแกตได้แก่ 1) One Note Samba ในฉบับการแสดงสดปี ค.ศ 1969 2) Airmail Special ในฉบับการแสดงสดปี ค.ศ. 1957 3) How High The Moon ในฉบับการแสดงสดปี ค.ศ.1966 และ 4) It Don't Mean A Thing ในปี ค.ศ.1966 โดยวิเคราะห์องค์ประกอบที่ใช้ในการสแกตและได้แบ่งหัวข้อการนำเสนอเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) การใช้จังหวะในการสแกต 2) การใช้บันไดเสียง โมด และอาร์เปจิโอ

ผลที่ได้รับจากงานวิจัยเรื่อง วิเคราะห์สแกตจากบทเพลง One Note Samba, Air Mail Special, How High The Moon และ It Don't Mean a Thing โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ พบว่ามีการใช้องค์ประกอบที่สแกตในบทเพลง One Note Samba, Airmail Special, How High The Moon และ It Don't Mean A Thing ดังนี้1. การใช้บันไดเสียงและโมด 1.1 บันไดเสียงเมเจอร์และโมดในบันไดเสียงเมเจอร์ 1.2บันไดเสียงไมเนอร์และบันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ 1.3 บันไดเสียงโครมาติก 2. อาร์เปจิโอ และ 3. การใช้จังหวะ แบ่งออกได้ดังนี้ 3.1 โน้ตตัวขาว 3.2 โน้ตตัวดำ 3.3 โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นและ 3.4 จังหวะขัด

จุดประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเทคนิคการร้องและการสแกตผลงาน เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ในแง่ทฤษฎีดนตรี

2. เพื่อให้สามารถนำผลงานวิจัยไปพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักร้องแจ๊ส

3. เพื่อสามารถนำองค์ความรู้ของดนตรีแจ๊สมาประยุกต์ให้เข้ากับดนตรีอื่นๆ

ขอบเขตของการศึกษา

ผู้วิจัยได้เลือกบทเพลงสังเคราะห์เพื่อสร้างแบบฝึกหัดในการสแกตดังนี้

1) One Note Samba ในเวอร์ชั่นการแสดงสดที่แสดงในปี ค.ศ. 1969

2) Airmail Special ในเวอร์ชั่นการแสดงสดที่จัดขึ้นที่ปารีส ในปี ค.ศ. 1957

3) How High The Moonในเวอร์ชั่นการแสดงสดในปี ค.ศ.1966

4) It Don't Mean A Thing ในปี ค.ศ.1966 บทเพลงนี้ผู้วิจัยได้เลือกเวอร์ชั่นที่มี ดุค เอลลิงตัน (Duke Ellington) ร่วมบรรเลงด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบเทคนิคการร้องและการสแกต เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ในแง่ทฤษฎีดนตรี

2. สามารถนำผลงานวิจัยไปพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักร้องแจ๊ส

3. สามารถนำองค์ความรู้ของดนตรีแจ๊สมาประยุกต์ให้เข้ากับดนตรีอื่นๆ

ขั้นตอนการศึกษา

1. กำหนดหัวข้อและค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องการสแกต

2. วางแผนแนวทางการวิจัย เริ่มการการกำหนดบทเพลงและแนวทางการวิเคราะห์

3. วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูล

4. สรุปผลการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

เริ่มศึกษางานวิจัยตั้งแต่ มิถุนายน 2562 – จนถึงปัจจุบัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยฉบับนี้ ใช้คำศัพย์ดนตรีจากหนังสือ พจนานุกรม ศัพย์ดุริยางคศิลป์ ของ ศาสตราจารย์ ณัชชา พันธุ์เจริญ

การบรรเลงในวิจัยฉบับนี้ หมายถึง การร้องสแกต

บทที่ 2
ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่องวิเคราะห์สแกตจากบทเพลง One Note Samba, Airmail Special, How High The Moon และ It Don't Mean a Thing โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เป็นวิจัยเชิงศึกษาและพัฒนาโดยมีจุดประสงค์ศึกษาและวิเคราะห์การสแกตโดยเฉพาะ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและผลงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ประวัติ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์

2.2 ประวัติบทเพลงทั้ง 4 บทเพลง

2.2.1 One Note Samba ในเวอร์ชั่นการแสดงสดที่แสดงในปี ค.ศ 1969

2.2.2 Airmail Special ในเวอร์ชั่นการแสดงสดที่จัดขึ้นที่ปารีส ในปี ค.ศ. 1957

2.2.3 How High The Moon ในเวอร์ชั่นการแสดงสด ในปี ค.ศ.1966

2.2.4 It Don't Mean A Thing ในปี ค.ศ.1966 บทเพลงนี้ผู้วิจัยได้เลือกเวอร์ชั่นที่มี ดุค เอลลิงตัน (Duke Ellington) ร่วมบรรเลงด้วย

2.3 คำร้องสแกต (Scat Syllable Vocabulary)

2.4 ผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 Blues Scatitudes (Vocal Improvise on Blues) ประพันธ์โดยบ็อบ สโตล็อฟ (Bob Stoloff)

2.4.2The Evolution of Ella Fitzgerald's Syllabic Choices in Scat Singing A Critical Analysis of Her Decca Recording, 1943-52 ((Justin G. Binek), B.A., B.S., M.M.)

ผู้วิจัยวิเคราะห์งานวิจัย โดยการศึกษาผลงานวิชาการ เรื่องการสแกต และค้นคว้าข้อมูล บทความ เอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับผลงานของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ ถอดโน้ตและคำร้องสแกต ทั้ง 4 บทเพลง ที่ผู้วิจัยได้เลือกมา ได้แก่ 1) One Note Samba ในเวอร์ชั่นการแสดงสดที่แสดงในปี ค.ศ. 1969 2) Airmail Special ในเวอร์ชั่นการแสดงสดที่จัดขึ้นที่ปารีส ในปี ค.ศ. 1957 3) How High The Moon ในเวอร์ชั่นการแสดงสด ในปี ค.ศ. 1966 และบทเพลงสุดท้ายคือ 4) It Don't Mean A Thingค.ศ.1966 เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลสรุปที่ได้จากผลงานวิชาการมาเปรียบเทียบกับโน้ตที่และคำร้องที่ได้จาก 4 บทเพลง ที่ผู้วิจัยได้เลือกมา แล้ววิเคราะห์ออกมาว่าเอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้รูปแบบการบรรเลงแบบไหนบ้าง จากนั้นจึงสรุปออกมาเป็นผลงานวิจัย

2.1 ประวัติ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ (Ella Jane Fitzgerald) เป็นหนึ่งในนักร้องแจ๊สหญิงที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในอเมริกามากว่ากึ่งศตวรรษเกิดที่นิวพอร์ต นิวส์ เวอร์จิเนีย เมื่อวันที่ 25 เมษายน ค.ศ. 1918 และไม่นานหลังจากที่เธอเกิดบิดามารดาได้แยกทางกัน โดยตัว เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ได้ย้ายไปอยู่กับมารดาที่เมืองยองเกอร์ส (Yonkers) เธอมีความใฝ่ฝันอยากเป็นนักเต้นตั้งแต่ในวัยเด็ก จึงใช้ชีวิตในวัยเด็กฟังเพลงต่าง ๆ จนทำให้เธอเกิดความหลงไหลในเสียงเพลงมาตั้งแต่เด็กโดยเฉพาะ หลุยส์ อาร์มสตรอง (Louis Armstrong) บิง ครอสบี (Bing Crosby) และ เดอะ บอสเวล ซิสเตอร์ส (The Boswell Sisters) และเริ่มฝึกร้องเพลงมาตั้งแต่นั้น แต่หลังจากที่มารดาของเธอเสียชีวิตด้วยโรคหัวใจกระทันหัน ชีวิตของเธอก็เริ่มลำบาก การเรียนก็แย่ลง หลังจากมารดาของเธอเสียชีวิต เธอก็โดนพ่อเลี้ยงทำร้ายร่างกายอยู่เสมอ จนทำให้เธอต้องไปใช้ชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าที่ชื่อว่า คัลเลอร์ออร์แฟนแอสไซลัม (Colored Orphan Asylum) เมืองริเวอร์เดล (Riverdale) ย่านบรองซ์ (Bronx) (ปาริฉัตร อยู่ประเสริฐ, 2560) เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เป็นหนึ่งในนักร้องแจ๊สหญิงที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในอเมริกามากว่ากึ่งศตวรรษ มีผลงานที่ถูกเผยแพร่ออกไปมากกว่า 40 ล้านก็อปปี้ ด้วยน้ำเสียงที่เสียงนุ่ม ใส การเปล่งเสียงที่มีพลังเสียงสามารถไล่ระดับเสียงได้ถึง 3 ช่วงคู่แปด และมีความสามารถพิเศษในสแกต การเลียนแบบเสียงเครื่องดนตรีที่บรรเลงได้ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จึงได้ร่วมงานกับนักดนตรีแจ๊สที่มีชื่อเสียงมากมาย เช่น ดุค เอลลิงตัน (Duke Ellington) เคานต์ เบซี (Count Basie) และ แนต คิง โคล (Nat King Cole) เป็นต้น

จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1938 เมื่อ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ อายุได้ 21 ปี ได้บันทึกเสียงครั้งแรก คือบทเพลง “A-Tisket, A-Tasket” ทำให้อัลบั้มนี้ขายดีอย่างมากถึงหนึ่งล้านก็อปปี ติดเพลงฮิตอันดับหนึ่ง ซ้ำยังอยู่บนชาร์ตเพลงป็อปถึง 17 สัปดาห์ด้วยกัน

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ บันทึกเสียงไว้มากกว่า 200 อัลบัม จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1991 เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ออกเล่นคอนเสิร์ตสุดท้ายในชีวิตที่ คาร์เนกี ฮอล ในนิวยอร์ก ต่อมาอาการของโรคเบาหวานเริ่มกำเริบและแย่ลงเรื่อยๆในวัย 76 ปี มีอาการป่วยที่รุนแรงขึ้น จนถึงขั้นต้องตัดท่อนขาช่วงล่างออกไปทั้งสองข้าง และถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน ค.ศ. 1996 ในบ้านพักที่เบเวอร์ลี ฮิลส์

ผลงานของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ได้รับรางวัลแกรมมี่ถึง 13 ครั้งนอกจากนี้ นิตยสารดาวน์บีทได้ประกาศให้เธอเป็นนักร้องหญิงที่ยิ่งใหญ่ที่สุด เพราะชนะเลิศโพลอวอร์ดของนิตยสารถึง 18 ปีติดต่อกัน จนวงการดนตรีแจ๊สให้การยอมรับและขนานนามว่า “Lady Ella” และให้สมญานามของเธอว่า “The First Lady of Song”

2.2 ประวัติบทเพลงทั้ง 4 บทเพลง

2.2.1 บทเพลง One Note Samba

บทเพลง One Note Samba เป็นบทเพลงในรูปแบบจังหวะ บอสซาโนว่า (Bossa nova) ประพันธ์โดย อังโตนีอู การ์ลูช บราซีเลย์รู จี อัลเมย์ดา โชบิง (Antônio Carlos Jobim) หรือรู้จักกันดีในอีกชื่อนึงว่า ทอม โจบิม เกิดเมื่อวันที่ 25 มกราคม ค.ศ. 1927 ที่รีโอเดจาเนโร เสียชีวิตเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ.1994 ที่นิวยอร์กซิตี เป็นนักแต่งเพลง นักร้อง นักเปียโนและกีตาร์ชาวบราซิล ผู้บุกเบิกแนวเพลงด้านบอสซาโนวาจนเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกบทเพลงนี้มีเนื้อเพลง ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาโปรตุเกส เนื้อเพลงในรูปแบบภาษาอังกฤษ เขียนโดย จอนเฮ็นดริก (Jon Hendricks) ส่วนเนื้อเพลงในรูปแบบภาษาโปรตุเกส เขียนโดย (Newton Mendonça) ถูกบันทึกครั้งแรกในอัลบัม O Amor, O Sorriso e a Flor ในปี ค.ศ. 1960 โดยปราโดเดอโอลีฟวีรา หรืออีกชื่อคือ กิลเบอร์โต (João Gilberto) เป็น นักร้องนักแต่งเพลง และ นักกีตาร์ ชาวบราซิลซึ่งเป็นผู้บุกเบิกประเภทดนตรีของ bossa nova ใน ปลายปี ค.ศ. 1950

บทเพลง One Note Samba ต้นฉบับเป็นบทเพลงในรูปแบบจังหวะแซมบา (Samba) อัตราจังหวะ 4/4 มีความเร็วโน้ตตัวดำเท่ากับ 110 โน้ตต่อนาที ในกุญแจเสียง F เมเจอร์ มีคีตลักษณ์ เป็น A B A ท่อน A มีจำนวน 16 ห้อง ท่อน B มีจำนวน 8ห้อง

2.2.2 บทเพลง Airmail Special

บทเพลง "Airmail Special" ประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ.1941 ประพันธ์โดย เบนนี กู๊ดแมน (Benny Goodman), เจมส์ มันดี้ (James Mundy) และ ชาร์ลี คริสเตียน (Charie Christian) ในบทเพลงแจ๊สต่างรู้ดีว่า การร้องสแกต ของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ นั้นมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์อย่างมาก จนในปี ค.ศ.1957 ในงาน Newport Jazz Festival ได้มีการนำบทเพลง "Airmail Special" ออกมาแสดงทำให้บทเพลงนี้โด่งดังเป็นที่จดจำของแฟนเพลงได้เป็นอย่างดี เพราะ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการสแกตในโน้ตที่หลากหลาย และจังหวะที่รวดเร็ว นอกจากนี้ บทเพลง AirMail Special ยังเป็นบทเพลงนี้มีการนำเสนอในรูปแบบ วง Big Band เพื่อใช้ในการเต้นรำใน ปี ค.ศ. 1946 ด้วย

บทเพลง Airmail Special ต้นฉบับเป็นบทเพลงในรูปแบบจังหวะสวิง (Swing) อัตราจังหวะ 4/4 มีความเร็วแบบ Bright Tempo ในกุญแจเสียง Bb เมเจอร์ มีคีตลักษณ์ เป็น A A B ท่อน A1 มีจำนวน 8 ห้อง A2 มีจำนวน 8 ห้อง ท่อน B มีจำนวน 16 ห้อง

2.2.3 บทเพลง How High the Moon

บทเพลง How High the Moon ถูกเรียบเรียงครั้งแรกในปี ค.ศ. 1930 และถูกบันทึกเสียงครั้งแรกในปี ค.ศ. 1940 เพลงนี้ถูกเรียบเรียงหลายต่อหลายครั้ง ในหลากหลายรูปแบบเดิมทีบรรเลงในรูปแบบบาลาด (Balad) บทเพลงนี้ประพันธ์ขึ้นโดย มอร์แกน เลวิส (Morgan Lewis), และ แนนซี่ ฮามิลตัน (Nancy Hamilton) มีการบันทึกเสียงครั้งแรก โดย เบนนี กู๊ดแมน ในปี ค.ศ. 1947 เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ได้นำบทเพลง How High the Moon มาขับร้อง ด้วยนำเสียงที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ทำให้บทเพลง How High the Moon กลายเป็นบทเพลงที่โด่งดังอย่างมาก

บทเพลง How High the Moon ต้นฉบับเป็นบทเพลงในรูปแบบจังหวะสวิง (Swing) อัตราจังหวะ 4/4 มีความเร็วโน้ตตัวดำเท่ากับ 140 โน้ตต่อนาที ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์ มีคีตลักษณ์ เป็น A B C ท่อน A มีจำนวน 16 ห้อง ท่อน B มีจำนวน 8 ห้องและ ท่อน C มีจำนวน 8 ห้อง

2.2.4 บทเพลง It Don’t Mean a Thing

ประวัติบทเพลงบทเพลง It Don’t Mean a Thing ประพันธ์โดย ดุค เอลลิตัน ประพันธ์ในปี ค.ศ.1931 เนื้อเพลงเขียนโดย เออร์วิง มิลส์ (Irving Mills) มีการบันทึกเสียงครั้งแรกเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 1932 โดยการขับร้องของนักทรอมโบนชื่อ โจ นันตัน (Joe Nanton) บทเพลง It Don’t Mean a Thing นี้นับเป็นเพลงในรูปแบบจังหวะสวิงบทเพลงแรก และถูกนำมาใช้

ในภาพยนตร์หลายเรื่องเช่นฮาเล็ม ไนท์ (Harlem Nights) ในปี ค.ศ.1989 สวิงคิดส์ (Swing Kids) ในปี ค.ศ. 1993 และ โครินา โครินา (Corrina, Corrina) ทำให้บทเพลงนี้เป็นที่รู้จัก และโด่งดังมาก

บทเพลง It Don't Mean a Thing ต้นฉบับเป็นบทเพลงในรูปแบบจังหวะสวิง (Swing) คีตลักษณ์ของบทเพลงคือ A A B A ท่อน A จำนวน 8 ห้อง ท่อน B จำนวน 8 ห้อง ความเร็ว จังหวะตัวดำเท่ากับ 100 โน้ตต่อนาที อัตราจังหวะ 4/4

2.3 คำร้องสแกต (Scat Syllable Vocabulary)

การด้นสด (Improvisation) มีความสำคัญอย่างมากต่อดนตรีแจ๊สถือว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่เป็นหัวใจสำคัญ เนื่องจากดนตรีแจ๊สที่รูปแบบการบรรเลงที่แตกต่างจากดนตรีรูปแบบอื่นๆ เพราะมีการบรรเลงที่ไม่เป็นไปตามโน้ตที่กำหนดตายตัวแต่ลักษณะการบรรเลงบทเพลงจะเป็นการนำเสนอในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของบุคคล การนำเสนอเทคนิคต่างๆมีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกประกอบเข้าไปในขณะบรรเลงบทเพลงด้วย ทุกๆเครื่องดนตรีที่บรรเลงในดนตรีแจ๊ส ล้วนจะต้องมีการด้นสด รวมถึงการขับร้องด้วย

การสแกต (Scat) คือการด้นสดของนักร้องนอกเหนือจากเนื้อร้องและแนวทำนองหลักที่ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ไว้ การสแกตเป็นรูปแบบการร้องที่เลียนแบบเสียงของเครื่องดนตรี โดยการร้องคำที่ไม่มีความหมาย (Nonsense syllables) สามารถเรียนรู้ได้หลากหลายวิธีเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้จากการร้อง และการเรียนรู้จากทฤษฎีดนตรี องค์ความรู้เหล่านี้สามารถนำมาใช้เพื่อการให้เกิดประโยชน์ได้ รวมถึงการร้องประสานเสียงด้วย นักร้องสามารถฝึกฝนทักษะการร้องเพลงได้จากการฟัง และการเรียนรู้จากเครื่องดนตรีได้ องค์ประกอบหลักของการร้องสแกต คือ คำร้อง (Syllables) เมโลดี้ (Melody) และ จังหวะ (Rhythm) องค์ประกอบต่างๆเหล่านี้ผสมผสานกับเทคนิคต่าง ๆ ในทางดนตรี ส่งผลในการเรียนรู้การสแกตได้ การร้องสแกตมีลักษณะคือการด้นสดของเสียงร้องเป็นการโซโลเดี่ยวของนักร้องเป็นการร้องที่ไม่มีความหมายมีการเลียนแบบสำเนียงเสียงเครื่องดนตรี ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสีสันมากขึ้น มีเทคนิคและทฤษฎีต่าง ๆ มากมายที่เชื่อมโยง และสนับสนุนแนวคิดในการสแกต นำเอาแนวคิดในการเล่นเครื่องดนตรีมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับการร้องสแกต การเรียนรู้ทางเดินคอร์ด และการวิเคราะห์คอร์ด และการศึกษาบันไดเสียงอย่างมีแบบแผนเหล่านี้ เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานในการก่อให้เกิดแนวคิดในการสแกต นักร้องสามารถเรียนรู้แนวคิดในการร้องเพลงได้ดีจากเครื่องดนตรี เพราะการร้อง เพลงก็เปรียบเสมือนเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง นักร้องจะใช้วิธี ร้องสแกต แสดงความเป็น

ตัวตนตีความ บทเพลงผ่านเสียงร้อง โดยมีการอิมโพรไวส์ผ่านถ้อยคำ สุ้มเสียง ตัวโน้ต ไปจนถึงวลีต่าง ๆ (Phrasing)

2.4 ผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 บทความเรื่อง Blues Scatitudes (Vocal Improvise on Blues)

จากผลงานวิชาการเรื่อง Blues Scatitudes ประพันธ์โดย บ็อบ สโตล็อฟ (Bob Stoloff) เนื้อหาแสดงถึงการเปล่งเสียงคำร้อง (Syllable Articulation) การเริ่มฝึกร้องสแกต โดยเริ่มจากโน้ตที่มีลักษณะเสียงยาว และโน้ตและโน้ตที่มีลักษณะเสียงสั้น มีลักษณะการสแกตดังนี้

การเปล่งเสียง (Syllable Articulation) การเปล่งเสียงร้องตามตัวโน้ตที่กำหนด การปฏิบัติในลักษณะนี้จะทำให้เข้าใจในการออกเสียงที่สอดคล้องกับโน้ตมีความสำคัญอย่างมากในการ สแกต เพราะเมื่อผู้ร้องสามารถร้องได้ตามโน้ตที่กำหนดส่งผลให้การบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีอื่นๆ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

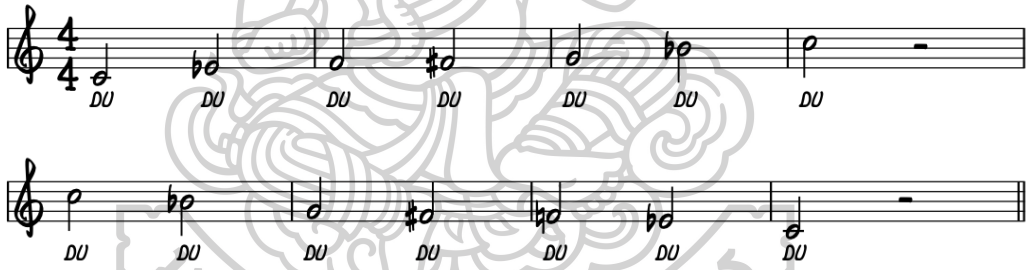

รูปภาพที่ 1การสแกตจากบันไดเสียงบลูส์ในโน้ตตัวขาว

รูปภาพที่ 1 เป็นการสแกตโน้ตตัวขาวจากบันไดเสียง C บลูส์ โดยใช้คำร้องประกอบโน้ตที่กำหนดว่า “Du (ดู)” โดยคำว่า “Du (ดู)”เป็นคำในสระเสียงยาวการฝึกร้องสแกตก็ควรใช้กับโน้ตที่มีค่าจังหวะยาว เช่น โน้ตตัวขาว และโน้ตตัวกลม
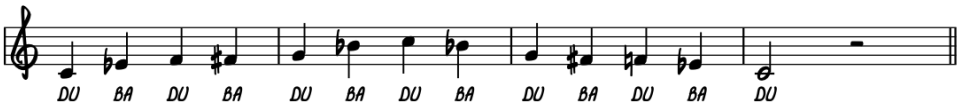
รูปภาพที่ 2 การสแกตจากบันไดเสียงบลูส์ในโน้ตตัวดำ

รูปภาพที่ 2 เป็นการสแกตโน้ตตัวดำจากบันไดเสียง C บลูส์ ซึ่งเป็นโน้ตที่มีลักษณะเสียงสั้นคำสแกตร้องจึงต้องมีรูปแบบสระเสียงสั้น เพื่อให้การร้องสอดคล้องกับโน้ตใช้คำร้องประกอบโน้ตที่กำหนดว่า Du (ดู) และ บา (Ba)[1]
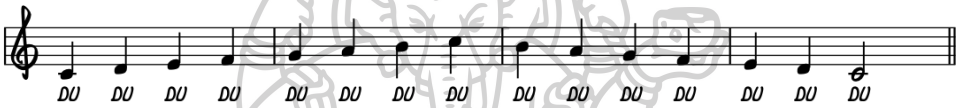
รูปภาพที่ 3 การสแกตจากบันไดเสียง C เมเจอร์ ในโน้ตตัวดำ

รูปภาพที่ 3 เป็นการสแกตโน้ตตัวดำในลักษณะการไล่บันไดเสียง C เมเจอร์ ใช้คำร้องประกอบโน้ตที่กำหนดว่าDu (ดู) และ วี (We)[2]

[1].คำว่า “บา” ในการร้องสแกต จะออกเน้นการออกเสียง ในลักษณะเหมือนมีวอแหวนการันต์ผสมด้วย

[2]คำว่า “วี” ในการร้องสแกต จะออกเน้นการออกเสียง ในลักษณะเหมือนมี ฟอฟัน ผสมด้วย
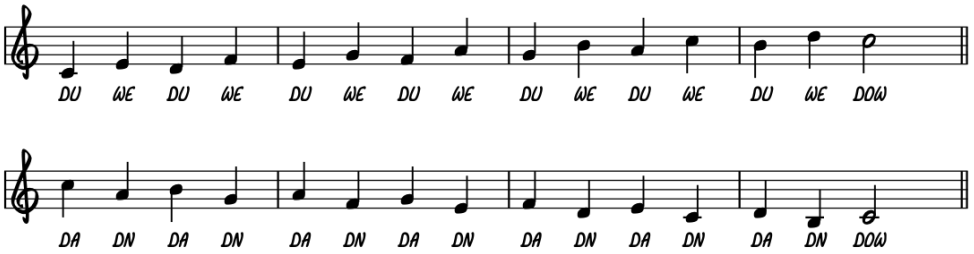
รูปภาพที่ 4 การสแกตจากบันไดเสียง C เมเจอร์ ในโน้ตตัวดำในลักษณะโน้ตกระโดด

รูปภาพที่ 4 เป็นการฝึกสแกตด้วยโน้ตตัวดำในจากบันไดเสียง C เมเจอร์ ในลักษณะโน้ตกระโดด โน้ตตัวดำเป็นโน้ตที่ลักษณะเสียงยาวแต่กระชับโดยใช้คำร้องประกอบโน้ตตัวดำที่กำหนดว่า Du (ดู), บา (Ba), ยา (Ya)
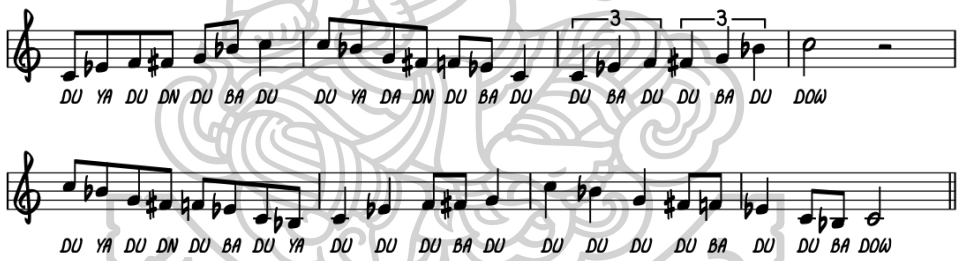
รูปภาพที่ 5 การสแกตจากบันไดเสียง C บลูส์ ในโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น

รูปภาพที่5 การสแกตจากบันไดเสียง C บลูส์ ในโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นเป็นโน้ตที่มีเสียงสั้นและผ่านไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นคำร้องจึงต้องมีรูปแบบสระเสียงสั้น และกระชับเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วในขณะร้อง ใช้คำร้องประกอบโน้ตที่กำหนดว่า Du (ดู), บา (Ba), ยา (Ya)
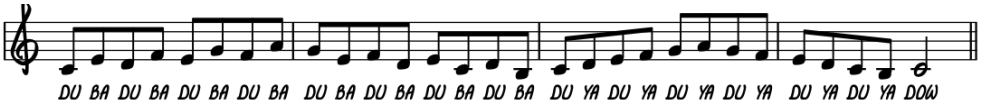
รูปภาพที่ 6 การสแกตจากบันไดเสียง C เมเจอร์ ในโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น

รูปภาพที่6 การสแกตจากบันไดเสียง C เมเจอร์ ในโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในลักษณะการไล่บันไดเสียง และร้องลักษณะโน้ตกระโดดเป็นขั้นคู่ เพื่อให้เกิดความกระชับและคล่องแคล่วในขณะร้อง ใช้คำร้องประกอบโน้ตที่กำหนดว่า Du (ดู), บา (Ba), ยา (Ya) แต่ใช้ลักษณะการร้องอย่างรวดเร็ว

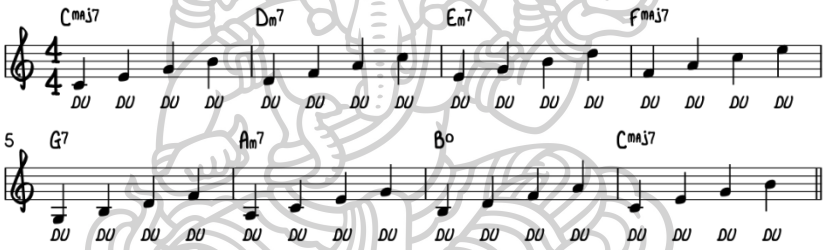

รูปภาพที่ 7 การสแกตอาร์เปจิโอจากคอร์ดโทนในโน้ตตัวดำ

รูปภาพที่ 7 การร้องอาร์เปจิโอจากโน้ตในคอร์ดพื้นฐานในบันไดเสียง C เมเจอร์ โดยร้องเป็นโน้ตตัวดำ ใช้คำร้องประกอบโน้ตที่กำหนดว่า Du (ดู)
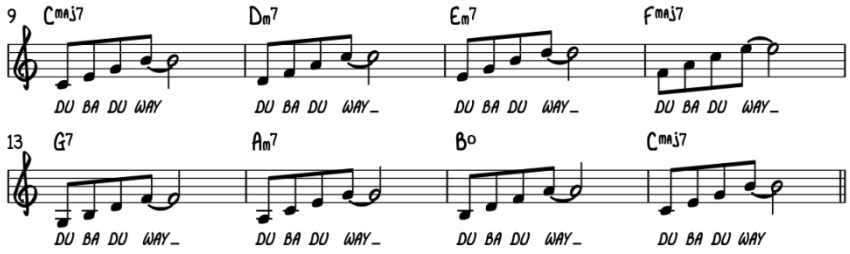
รูปภาพที่ 8 การสแกตอาร์เปจิโอจากคอร์ดโทนในโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น

รูปภาพที่ 8 การร้องอาร์เปจิโอจากโน้ตในคอร์ดพื้นฐานในบันไดเสียง C เมเจอร์ โดยร้องเป็นโน้ตตัวเขบ็ตหนึ่งชั้น ใช้คำร้องประกอบโน้ตที่กำหนดว่า Du (ดู), Ba (บาห์), Way (เวย์)

การใช้บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic Scale) บันไดเสียงโครมาติกคือ บันไดเสียงที่มีระดับขั้นของเสียงห่างกันครึ่งเสียง เรียงลำดับกันไปทุกขั้น 13 ขั้นเป็น 1 ชุด เมื่อลำดับเสียงไปทีละขั้นจะปรากฏช่วงเสียงห่างกันครึ่งเสียงเรียกว่า (Seminote)
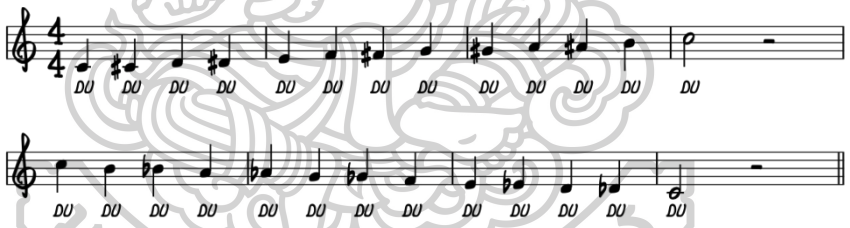
รูปภาพที่ 9 การสแกตบันไดเสียงโครมาติกโน้ตตัวดำในกุญแจเสียง C

รูปภาพที่ 9 การร้องสแกตบันไดเสียงโครมาติกโน้ตตัวดำในกุญแจเสียง C โดยใช้คำร้องประกอบโน้ตที่กำหนดว่า Du (ดู)
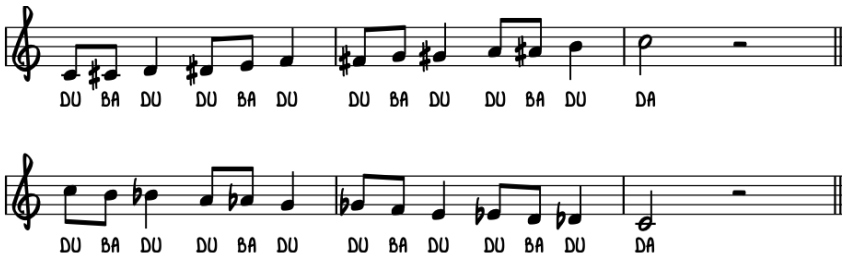
รูปภาพที่ 10การสแกตบันไดเสียงโครมาติกโน้ตตัวดำสลับกับโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในกุญแจเสียง C เมเจอร์

รูปภาพที่ 10 การร้องบันไดเสียงโครมาติกในกุญแจเสียง C เมเจอร์ โดยร้องเป็นโน้ตตัวดำสลับกับโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น ใช้คำร้องประกอบโน้ตที่กำหนดว่า Du (ดู), บา (Ba), ดา (Da)

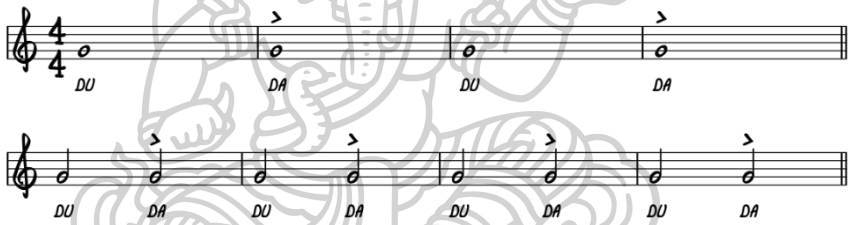

รูปภาพที่ 11 การสแกตโน้ตที่มีลักษณะเสียงยาว คือ โน้ตตัวกลม (Whole Note) และโน้ตตัวขาว (Half Note)

รูปภาพที่ 11 การสแกตโน้ตที่มีลักษณะเสียงยาว คือ โน้ตตัวกลมและโน้ตตัวขาวจากนั้นร้องประกอบโน้ต โดยใช้รูปแบบสระเสียงยาว เช่นคำว่าดู[3] (Du), และคำว่า ดา[4] (Da) โดยร้องธรรมดาสลับกับการเน้น

---

[3] คำว่า “ดู” ที่ใช้ร้องในรูปแบบการร้องสแกต จะออกเน้นการออกเสียง ในลักษณะเหมือนมีวอแหวนผสมด้วย

[4] คำว่า “ดา” จะออกเสียงเน้นในลักษณะเหมือนมี ตอเต่า ผสมด้วย
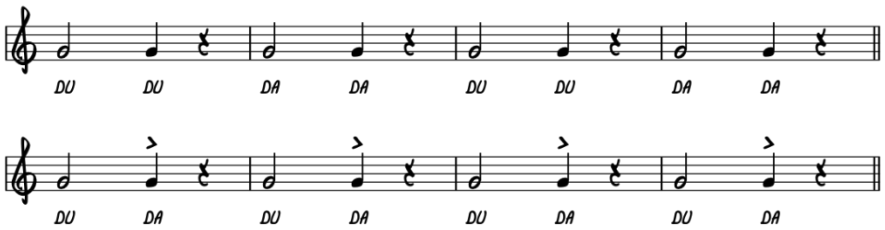
รูปภาพที่ 12 โน้ตที่มีลักษณะเสียงยาวสลับกับโน้ตเสียงสั้น คือ โน้ตตัวขาว และ โน้ตตัวดำ

รูปภาพที่ 12 การสแกตโน้ตที่มีลักษณะเสียงยาวสลับกับโน้ตเสียงสั้น คือ โน้ตตัวขาว และ โน้ตตัวดำ โดยใช้คำร้องว่า ดู (Du), และคำว่า ดา (Da) บรรทัดแรก ร้องแบบธรรมดาตามที่โน้ตกำหนด บรรทัดที่สอง ร้องโดยเน้นที่โน้ตตัวดำ
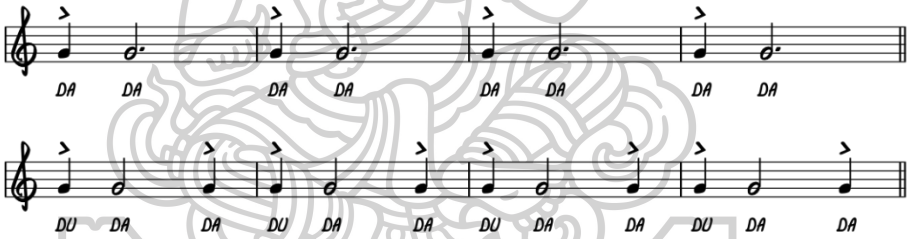
รูปภาพที่ 13 โน้ตที่มีลักษณะเสียงสั้นสลับกับโน้ตเสียงยาว คือ โน้ตตัวดำ และ โน้ตตัวขาว

รูปภาพที่ 13 การสแกตโน้ตที่มีลักษณะเสียงสั้น คือ โน้ตตัวดำและโน้ตที่มีลักษณะเสียงยาว คือ โน้ตตัวขาวโดยใช้คำร้องว่า ดู (Du), และคำว่า ดา (Da) ร้องโดยเน้นโน้ตตัวแรกคือโน้ตตัวดำ สลับกับโน้ตที่มีลักษณะเสียงยาว คือ โน้ตตัวขาว
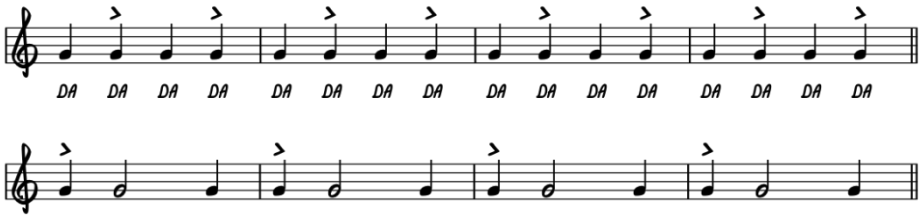
รูปภาพที่ 14 การสแกตโน้ตตัวดำ โดยร้องโน้ตธรรมดาสลับกับโน้ตที่มีเครื่องหมายเน้น

รูปภาพที่ 14 การสแกตโน้ตตัวดำ โดยร้องโน้ตธรรมดาสลับกับโน้ตที่มีเครื่องหมายโดยใช้คำร้องคำว่า ดา (Da)

การใช้ชุดจังหวะเป็นส่วนประกอบหนึ่งของบทเพลง การจะร้องสแกตได้นั้น จะต้องมีทักษะจังหวะที่คล่องแคล่วและแม่นยำ เพราะการสแกตในบทเพลงแจ๊ส มีทั้งในเพลงช้า และในเพลงเร็ว เช่น สวิงแบบเร็ว (Fast Swing) หรือในบทเพลงที่มีโน้ตเยอะๆอย่าง ดนตรีแจ๊สสไตล์บีบ็อพ (Bebop) เป็นต้นการใช้จังหวะขัด (Syncopation) คือการเน้นจังหวะที่ไม่ใช่จังหวะตก เพราะดนตรีมีทั้งจังหวะตก และจังหวะยก ระหว่างจังหวะตกและจังหวะยก ก็สามารถแบ่งส่วนได้อีก จังหวะเหล่านี้เรียกว่า “Syncopation” หรือจังหวะขัดนั่นเอง
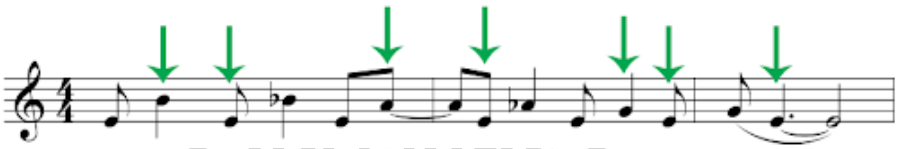
รูปภาพที่ 15 การใช้จังหวะขัดการเน้นจังหวะที่ไม่ใช่จังหวะตก

รูปภาพที่ 15 จะเห็นได้ว่าโน้ตที่มีลูกศรชี้ เป็นโน้ตที่อยู่ในจังหวะยกทั้งสิ้น เป็นรูปแบบการแสดงโน้ตในจังหวะยกต่อเนื่อง โน้ตในลักษณะนี้ เรียกว่า “จังหวะขัด”

2.4.2 **งานวิจัยชื่อ** The Evolution of Ella Fitzgerald's Syllabic Choices in Scat Singing A Critical Analysis of Her Decca Recording, 1943-52 (Justin G. Binek, B.A., B.S., M.M.)

งานวิจัยชื่อ The Evolution of Ella Fitzgerald's Syllabic Choices in Scat Singing เป็นงานวิจัยที่วิเคราะห์ผลงานของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เกี่ยวกับการเปล่งเสียงพยางค์คำร้องตั้งแต่ปี ค.ศ 1943-1952 โดยเนื้อหาของงานวิจัยฉบับนี้ มีการแสดงการวิเคราะห์การร้องสแกตจากคอร์ดไว้อย่างละเอียด งานวิจัยฉบันนี้สามารถนำมาอ้างอิงแนวทางการปฏิบัติ ในการเขียนงานวิจัยฉบับนี้ได้เป็นอย่างดี

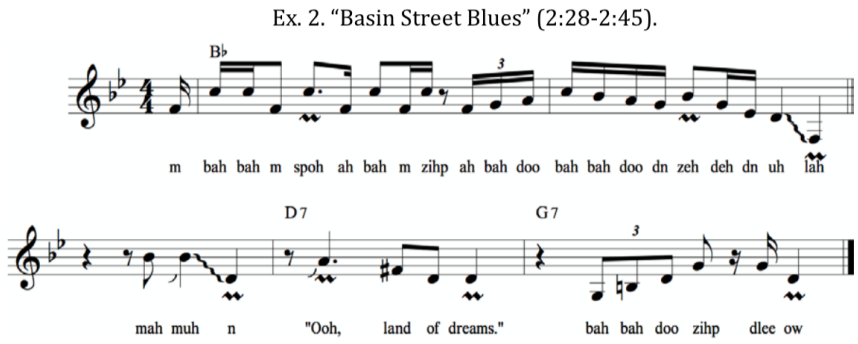

รูปภาพที่ 16 ตัวอย่าง งานวิจัยชื่อThe Evolution of Ella Fitzgera's Syllabic Choices in Scat Singing

รูปภาพที่ 16 จะเห็นได้ว่า งานวิจัยชื่อ The Evolution of Ella Fitzgerald's Syllabic Choices in Scat Singing มีการวิเคราะห์ผลงานของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ออกมาเป็นอย่างละเอียด เป็นการวิเคราะห์แบบห้องต่อห้อง และวิเคราะห์คำร้องออกมาละเอียดทุกตัวโน้ต งานวิจัยฉบับนี้จึงอ้างอิงในหลักการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3
โน้ตที่ผู้วิจัยถอดมาเพื่อวิเคราะห์

โน้ตต้นฉบับ
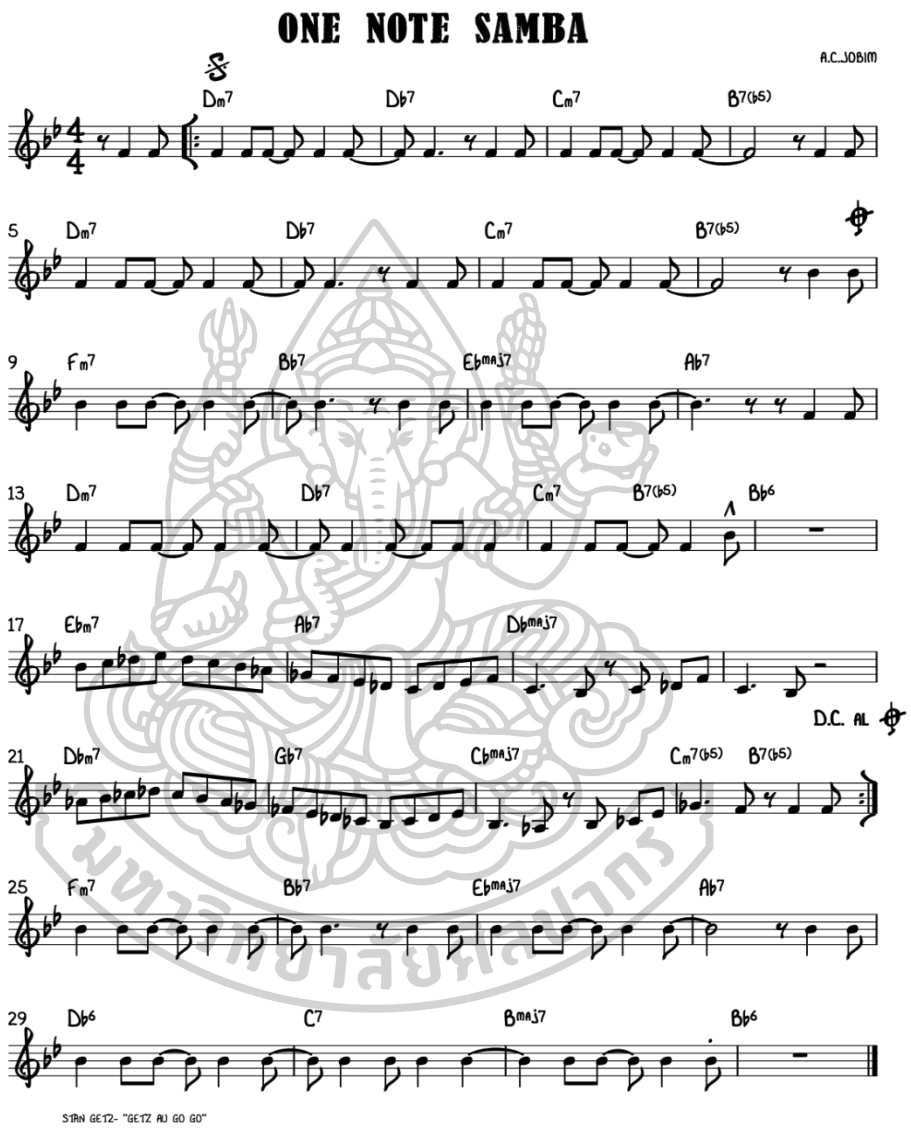
รูปภาพที่ 17 ONE NOTE SAMBA
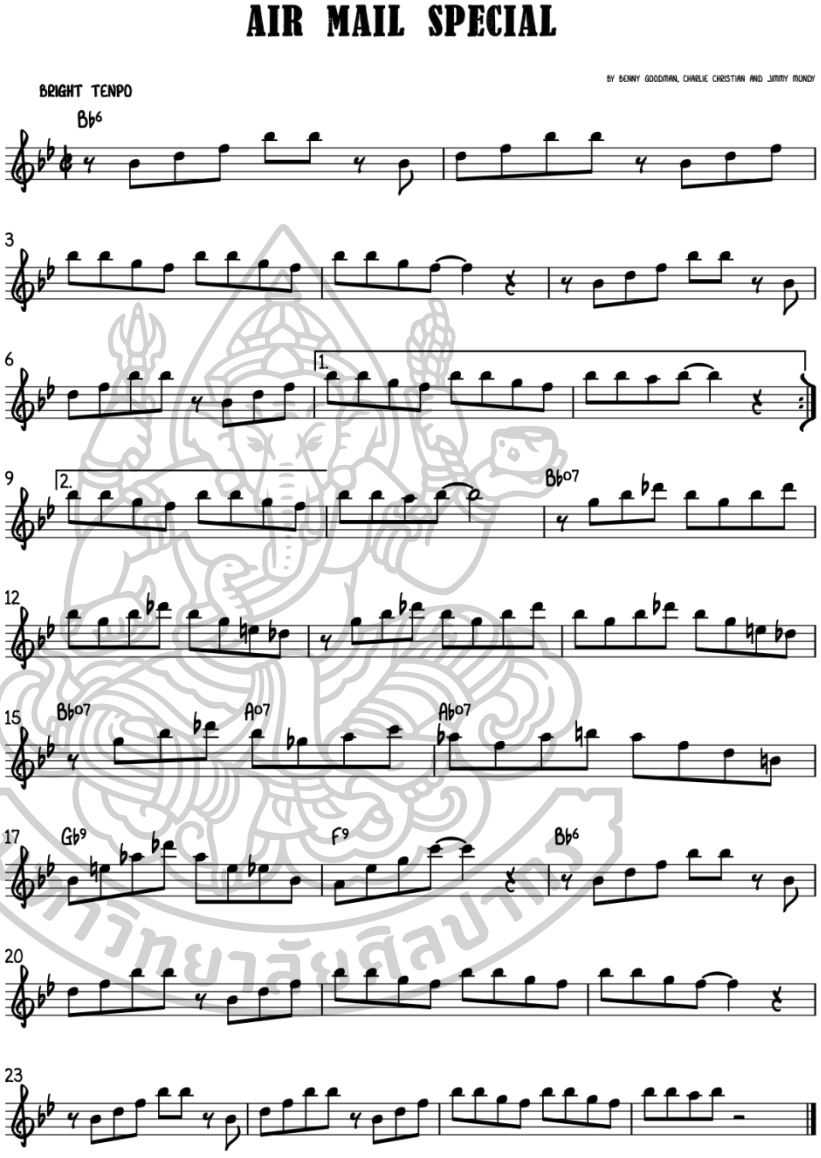
รูปภาพที่ 18 AIR MAIL SPECIAL
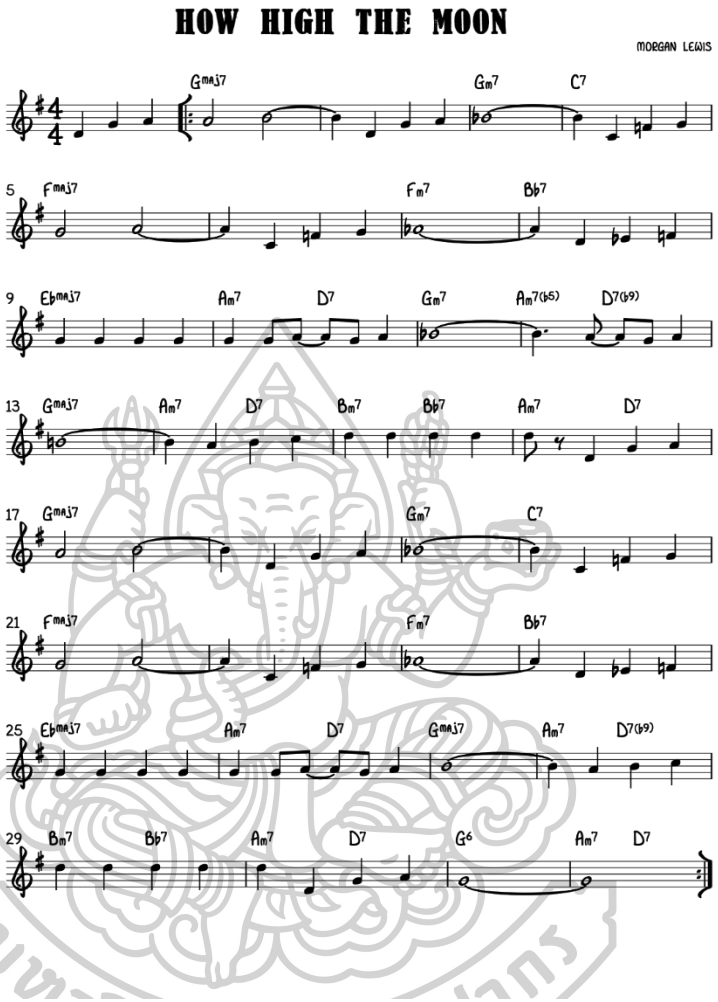
รูปภาพที่ 19 HOW HIGH THE MOON
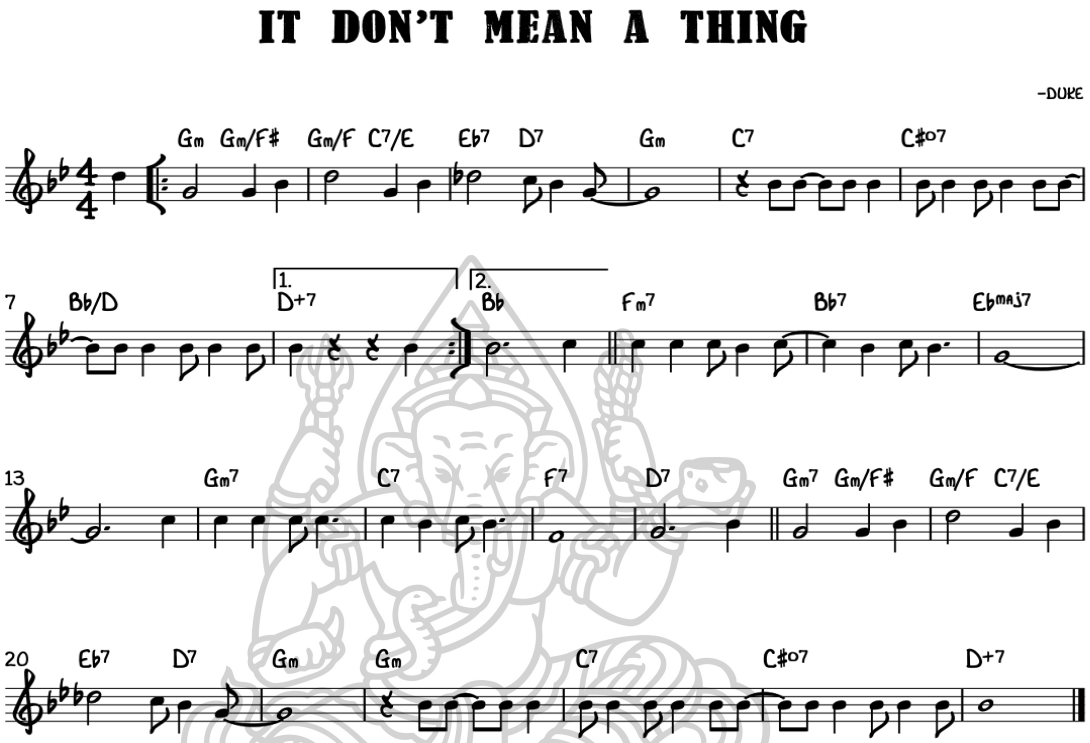
รูปภาพที่ 20 IT DON'T MEAN A THING

โน้ตที่ผู้วิจัยถอดมาเพื่อวิเคราะห์
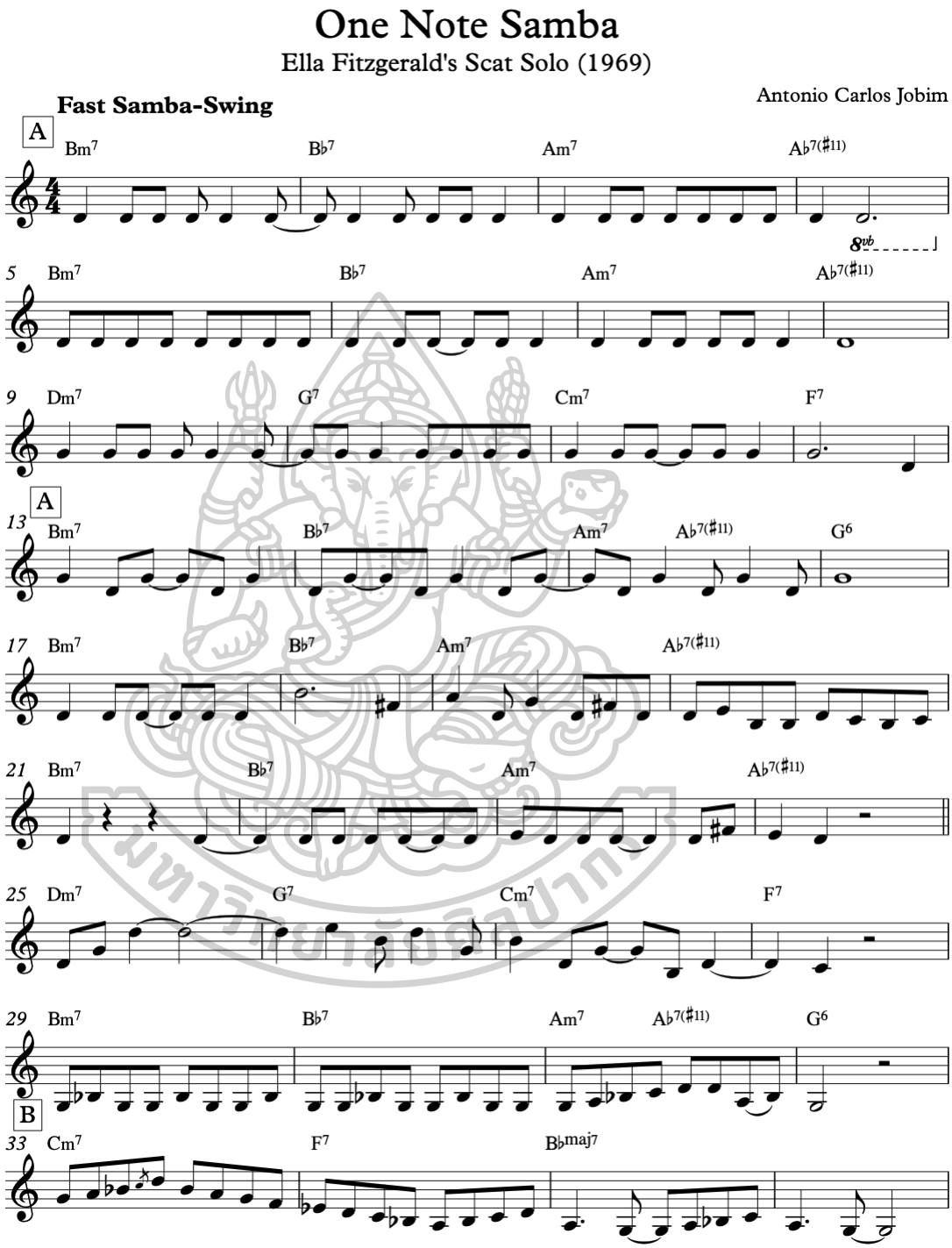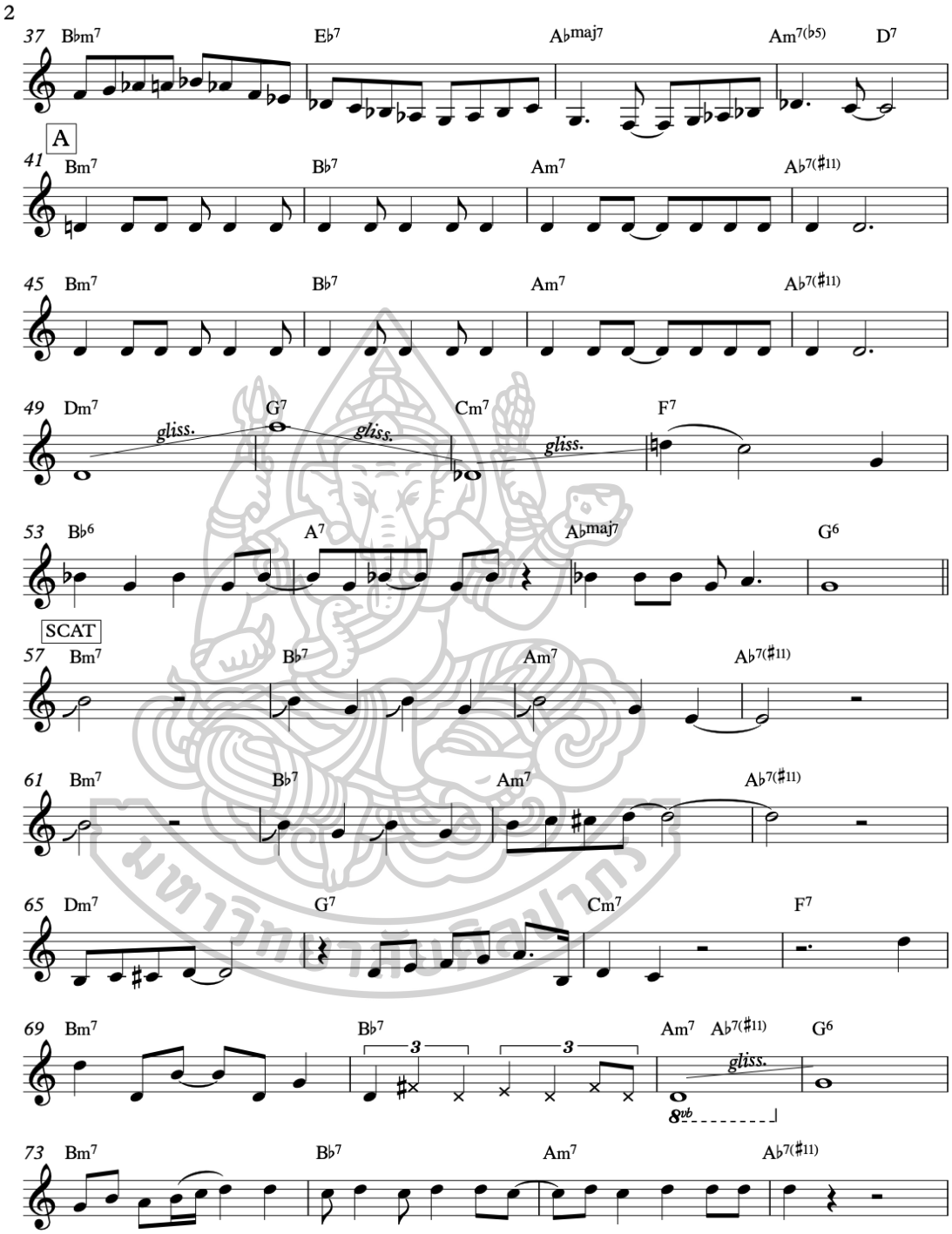
2
37 B♭m7 E♭7 A♭maj7 Am7(♭5) D7
A
41 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
45 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
49 Dm7 G7 Cm7 F7
gliss. gliss. gliss.
53 B♭6 A7 A♭maj7 G6
SCAT
57 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
61 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
65 Dm7 G7 Cm7 F7
69 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11) G6
3 3
gliss.
8vb
73 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
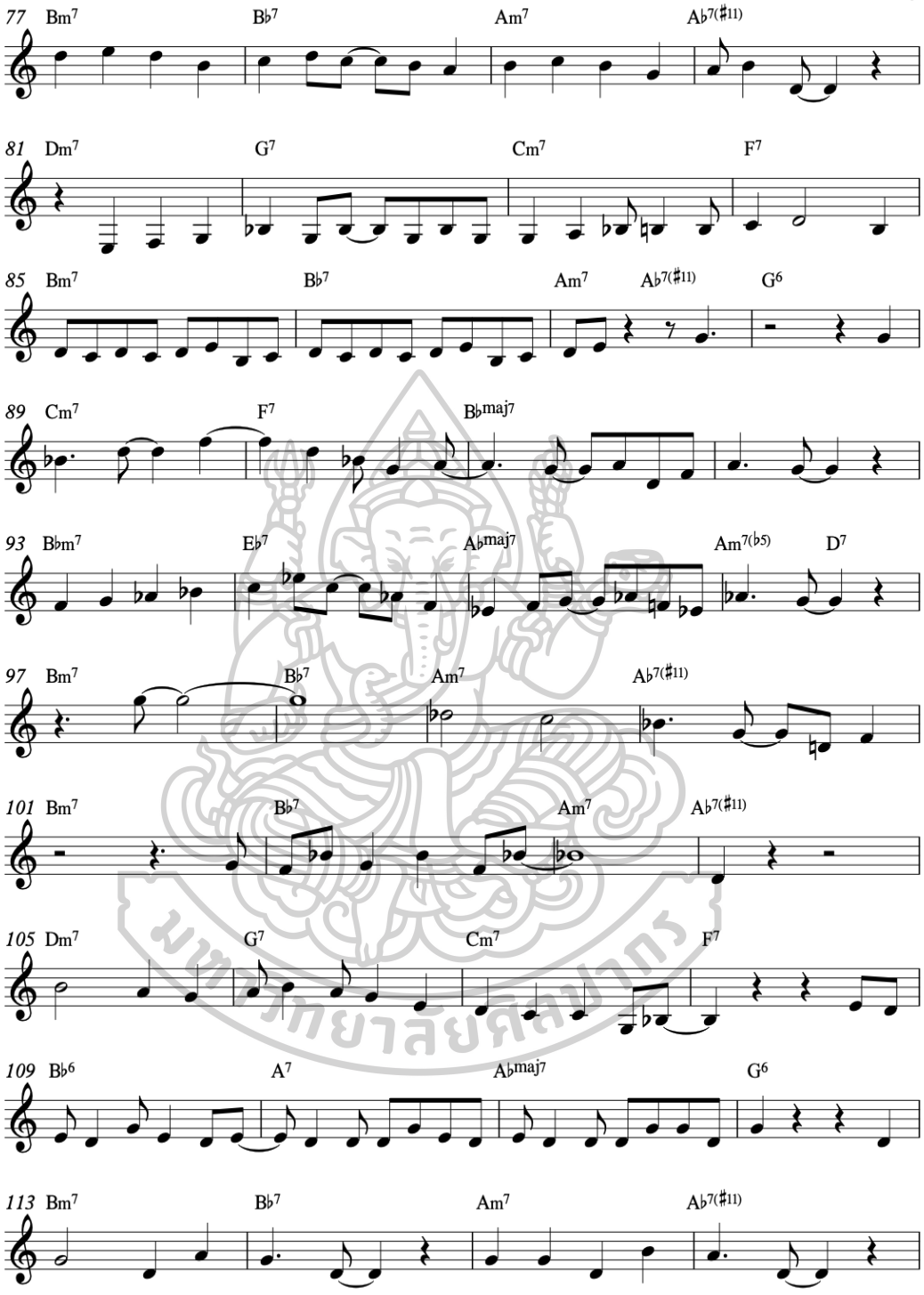
77 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
81 Dm7 G7 Cm7 F7
85 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11) G6
89 Cm7 F7 B♭maj7
93 B♭m7 E♭7 A♭maj7 Am7(♭5) D7
97 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
101 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
105 Dm7 G7 Cm7 F7
109 B♭6 A7 A♭maj7 G6
113 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
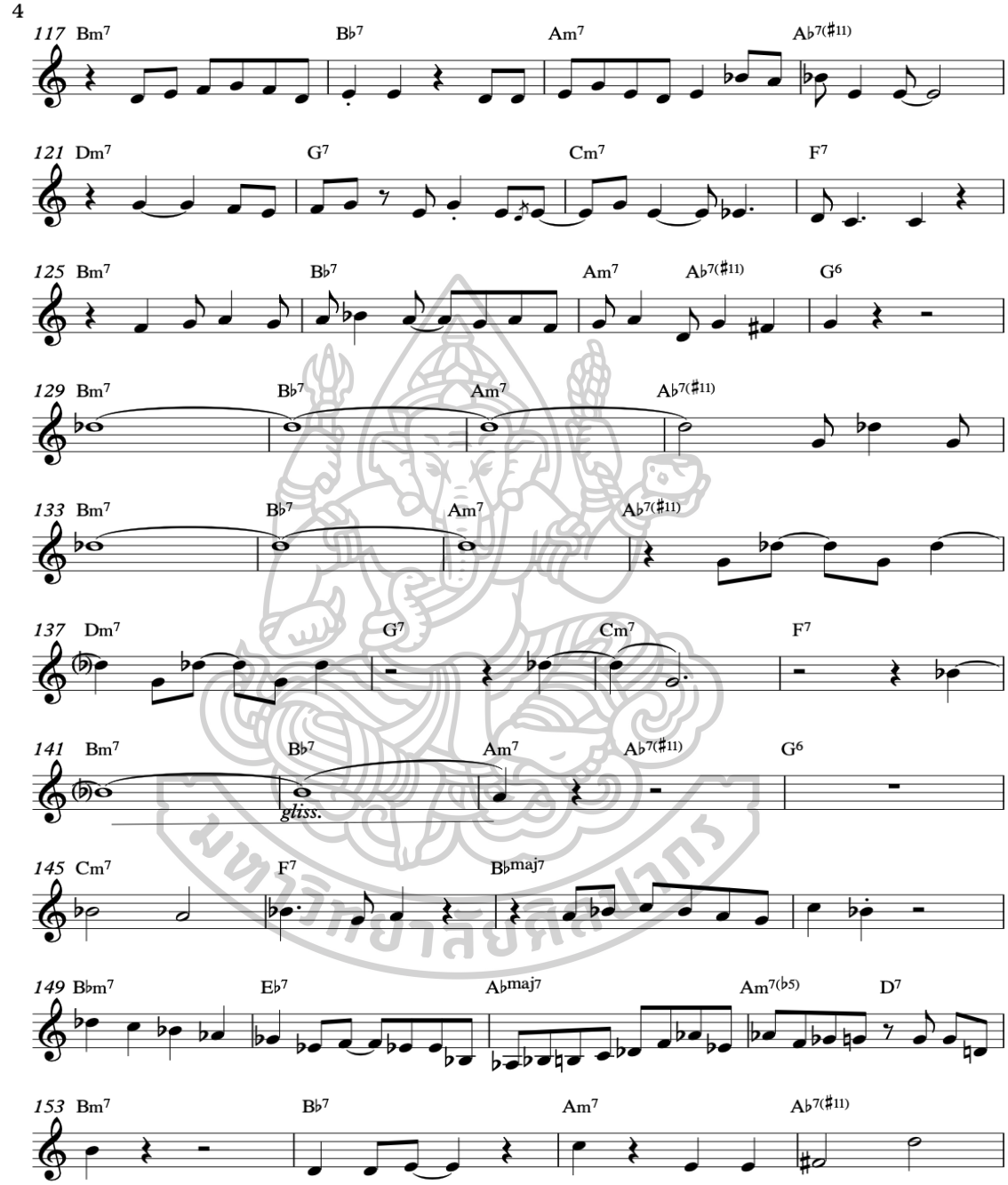
4
117 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
121 Dm7 G7 Cm7 F7
125 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11) G6
129 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
133 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
137 Dm7 G7 Cm7 F7
141 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11) G6
gliss.
145 Cm7 F7 B♭maj7
149 B♭m7 E♭7 A♭maj7 Am7(♭5) D7
153 Bm7 B♭7 Am7 A♭7(♯11)
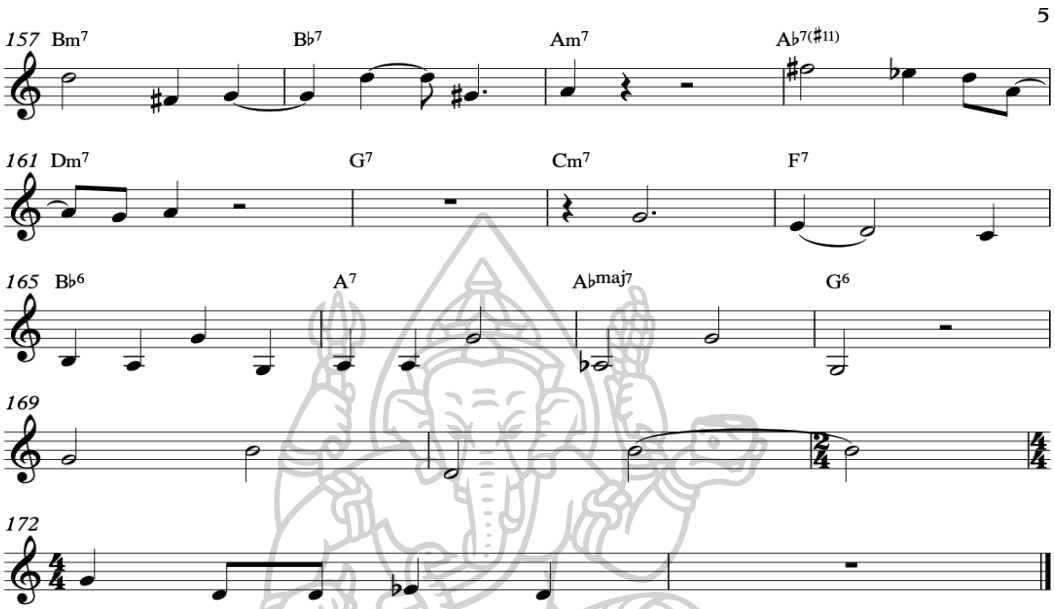
รูปภาพที่ 21 ONE NOTE SAMBA

Ella Fitzgerald - Air mail Special
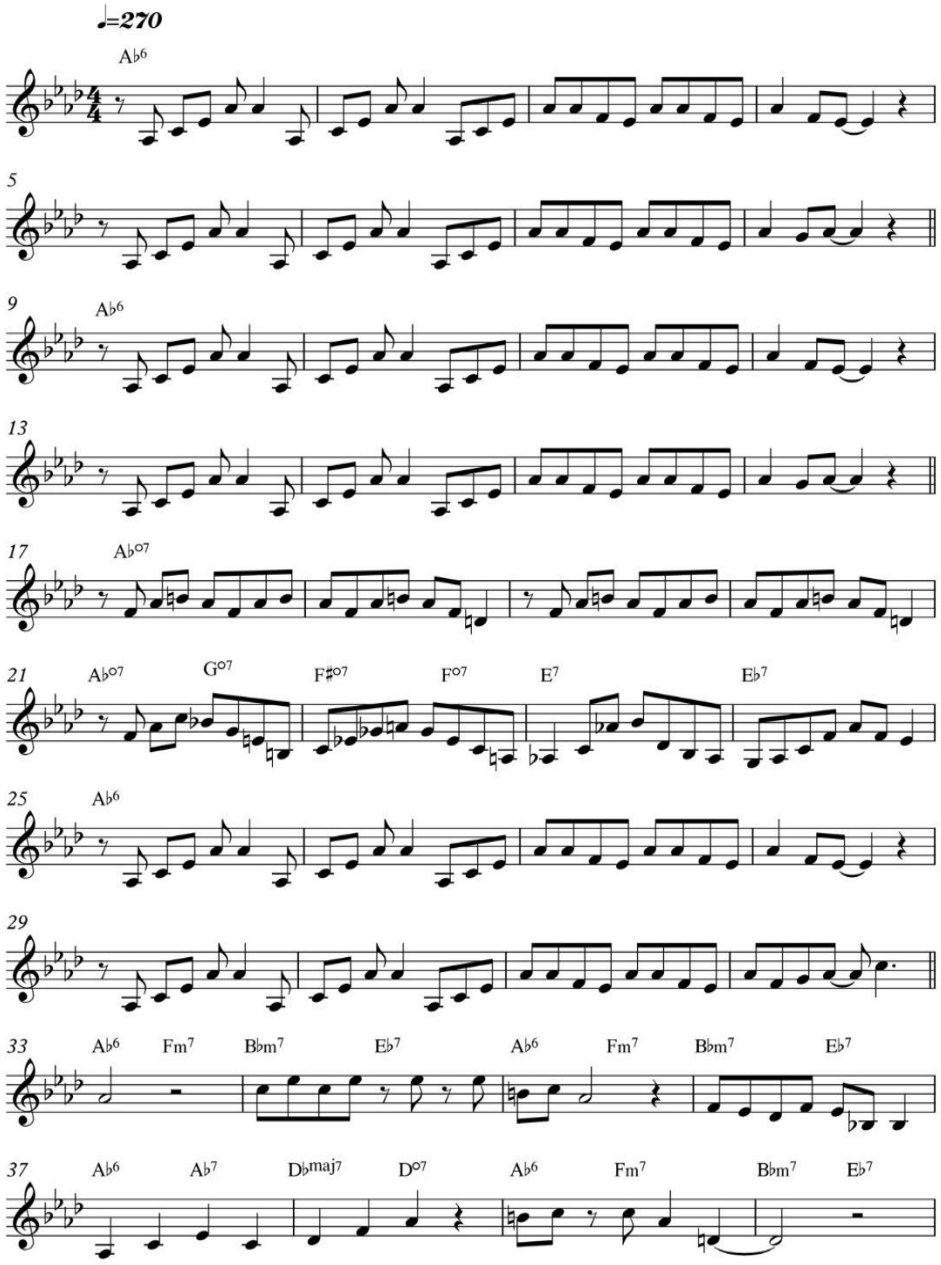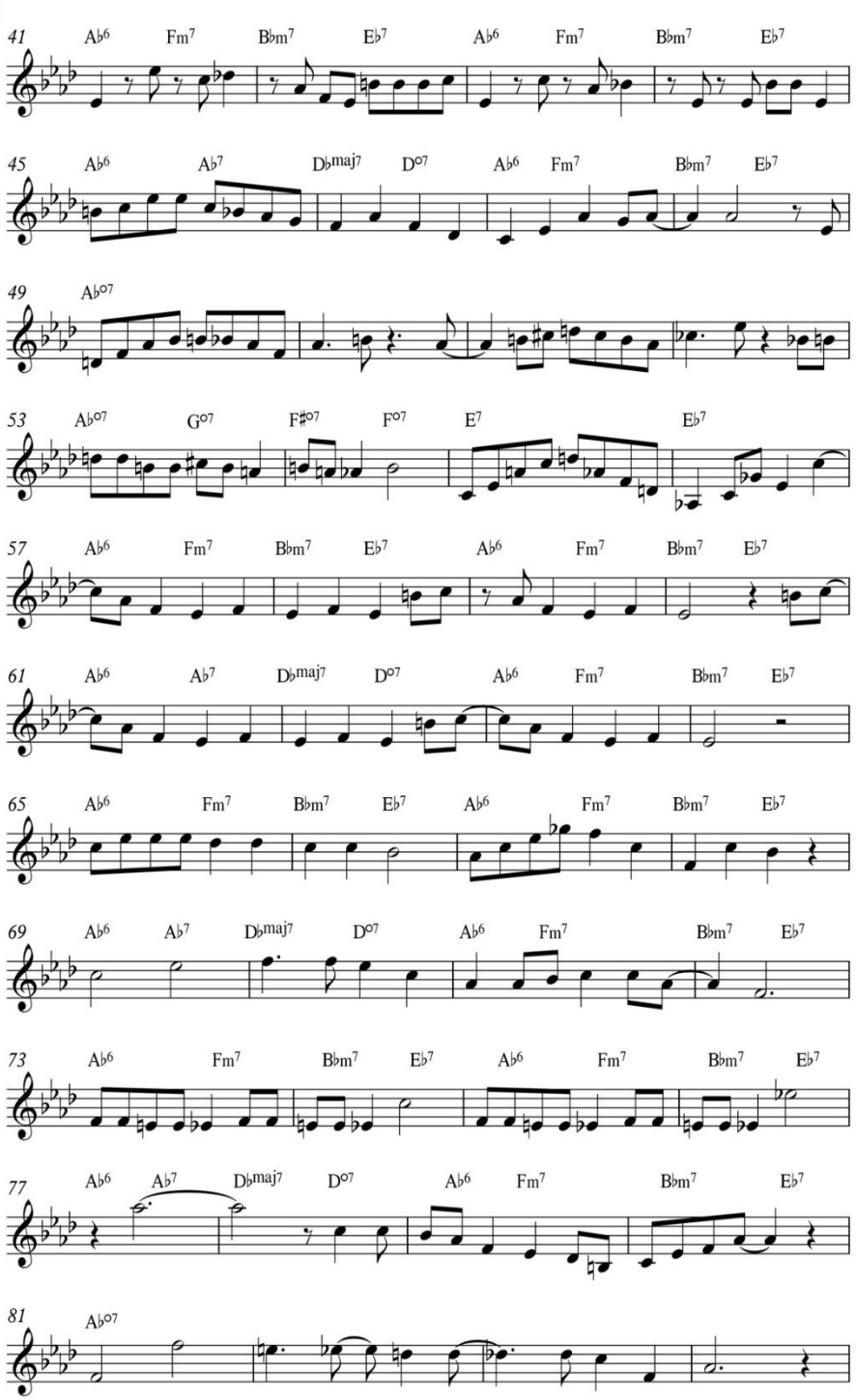
2
41 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
45 A♭6 A♭7 D♭maj7 D°7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
49 A♭°7
53 A♭°7 G°7 F♯°7 F°7 E7 E♭7
57 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
61 A♭6 A♭7 D♭maj7 D°7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
65 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
69 A♭6 A♭7 D♭maj7 D°7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
73 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
77 A♭6 A♭7 D♭maj7 D°7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
81 A♭°7
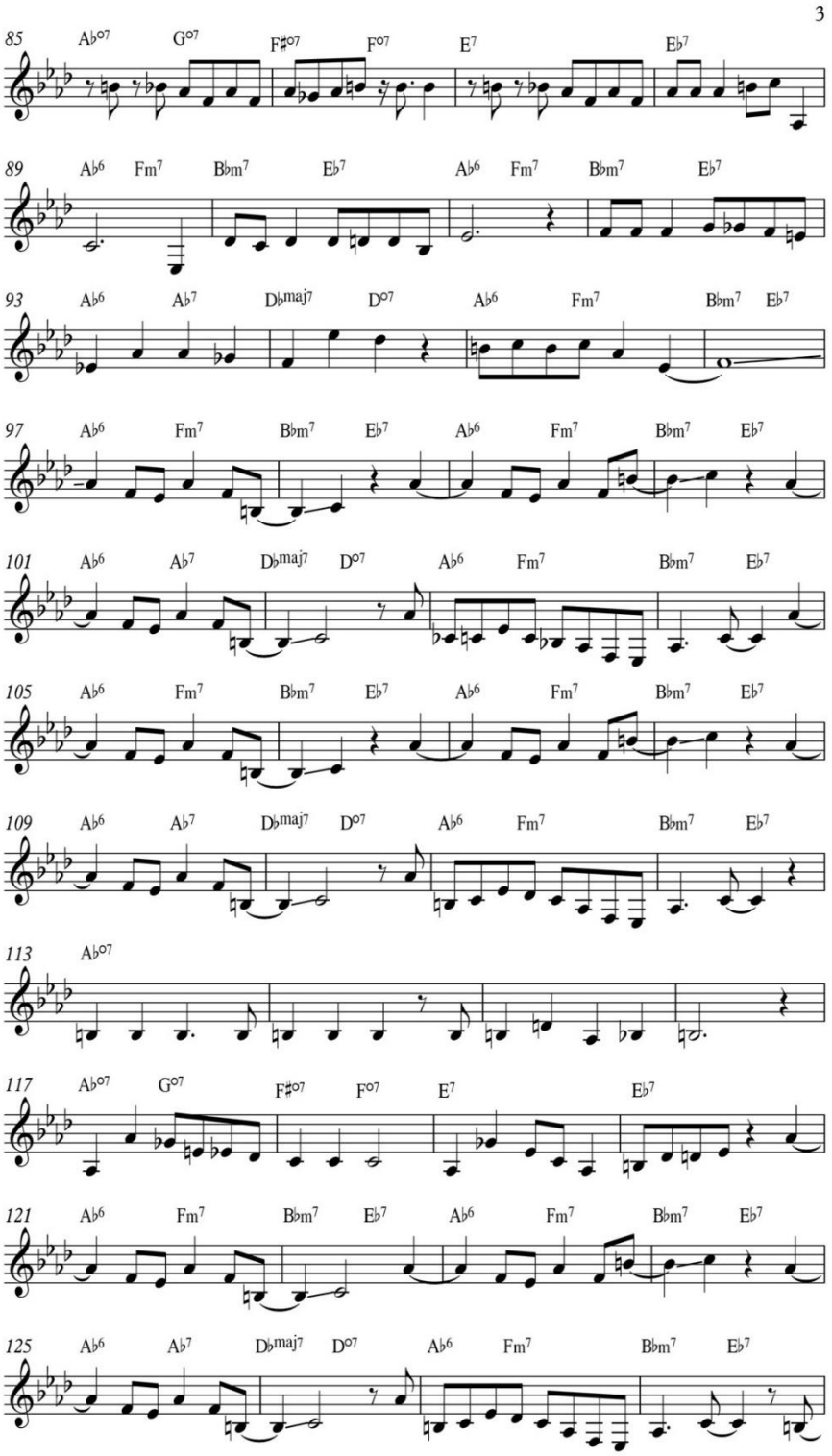
3
85 A♭o7 G o7 F♯o7 F o7 E7 E♭7
89 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
93 A♭6 A♭7 D♭maj7 D o7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
97 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
101 A♭6 A♭7 D♭maj7 D o7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
105 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
109 A♭6 A♭7 D♭maj7 D o7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
113 A♭o7
117 A♭o7 G o7 F♯o7 F o7 E7 E♭7
121 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
125 A♭6 A♭7 D♭maj7 D o7 A♭6 Fm7 B♭m7 E♭7
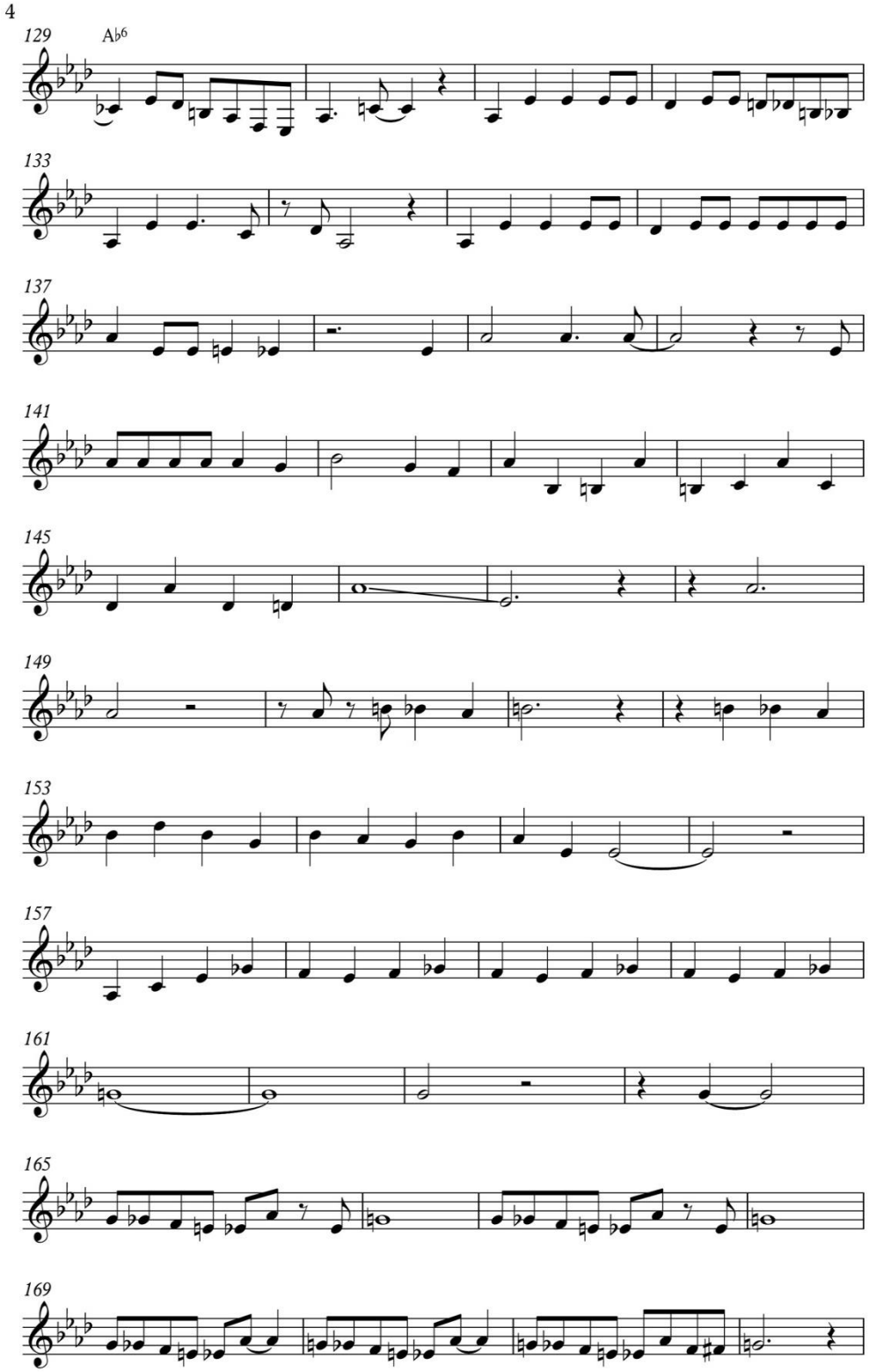
4
129
A♭6
133
137
141
145
149
153
157
161
165
169
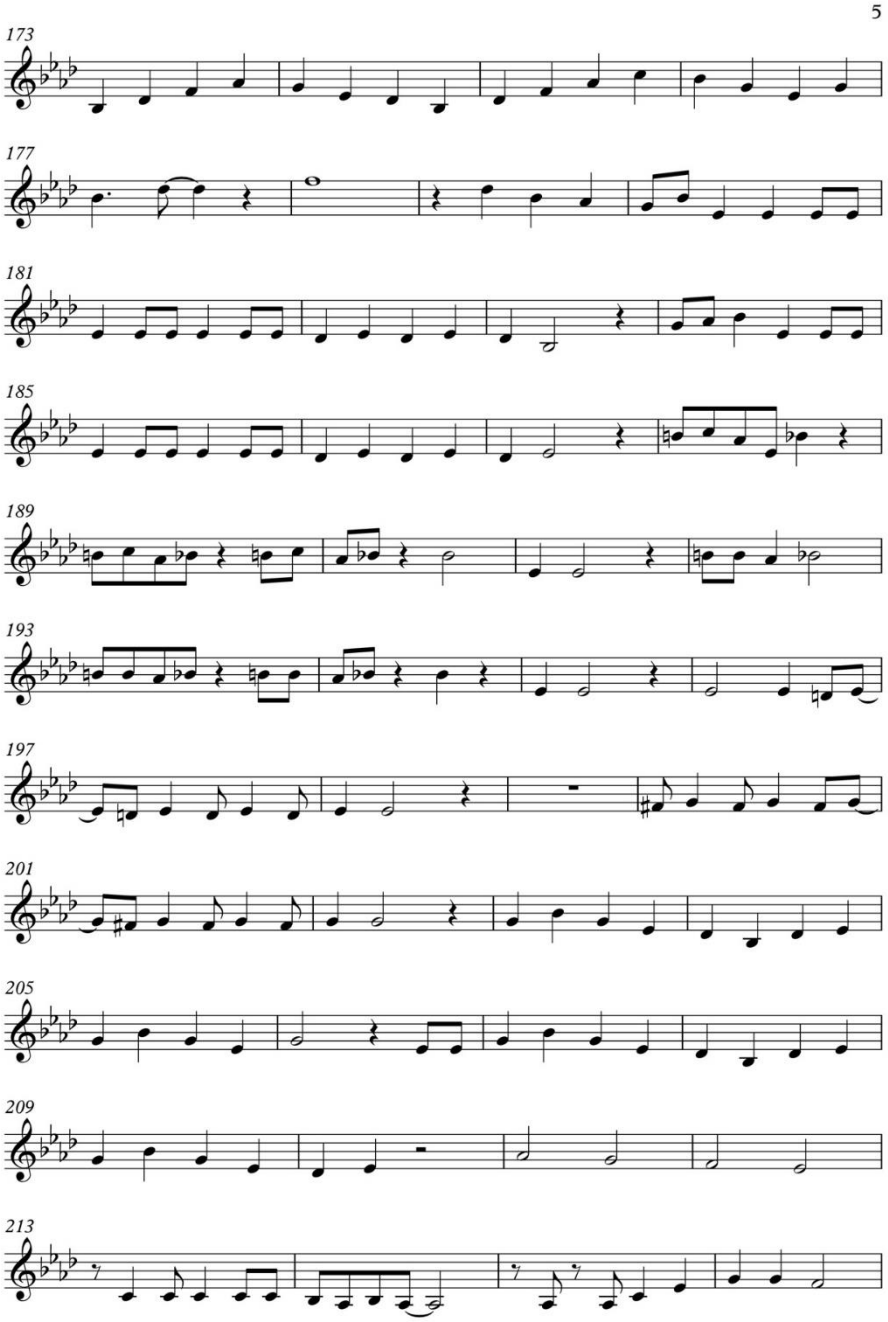
5
173
177
181
185
189
193
197
201
205
209
213
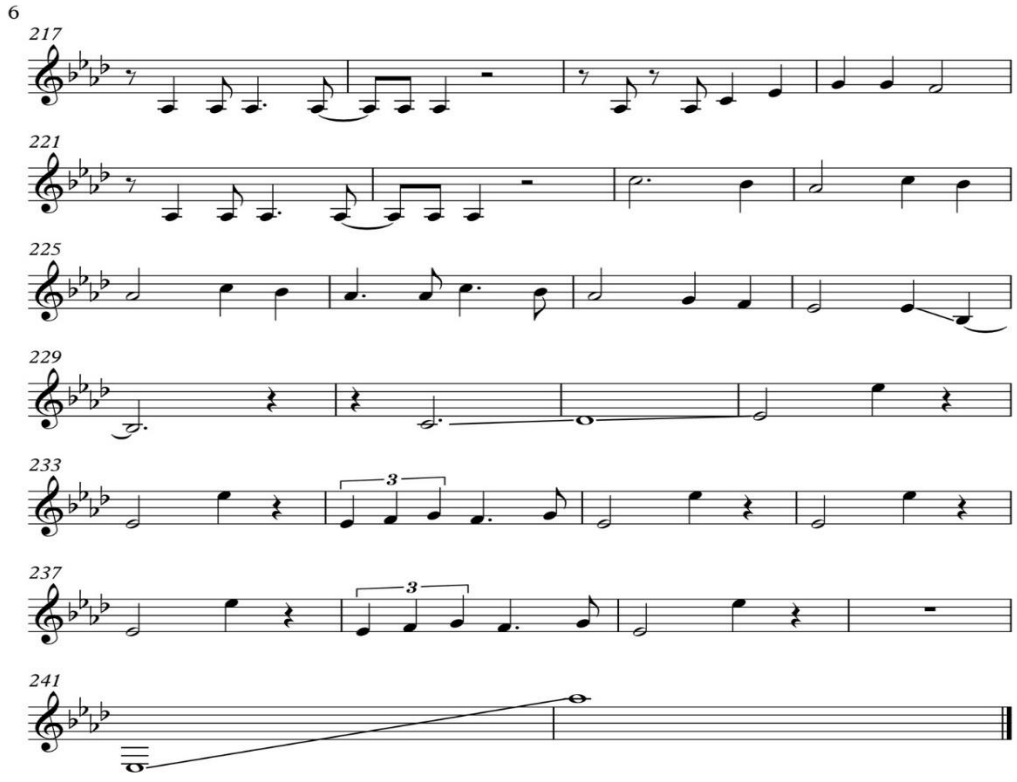
รูปภาพที่ 22 AIR MAIL SPECIAL

Ella Fitgeraldz - How high to the moon
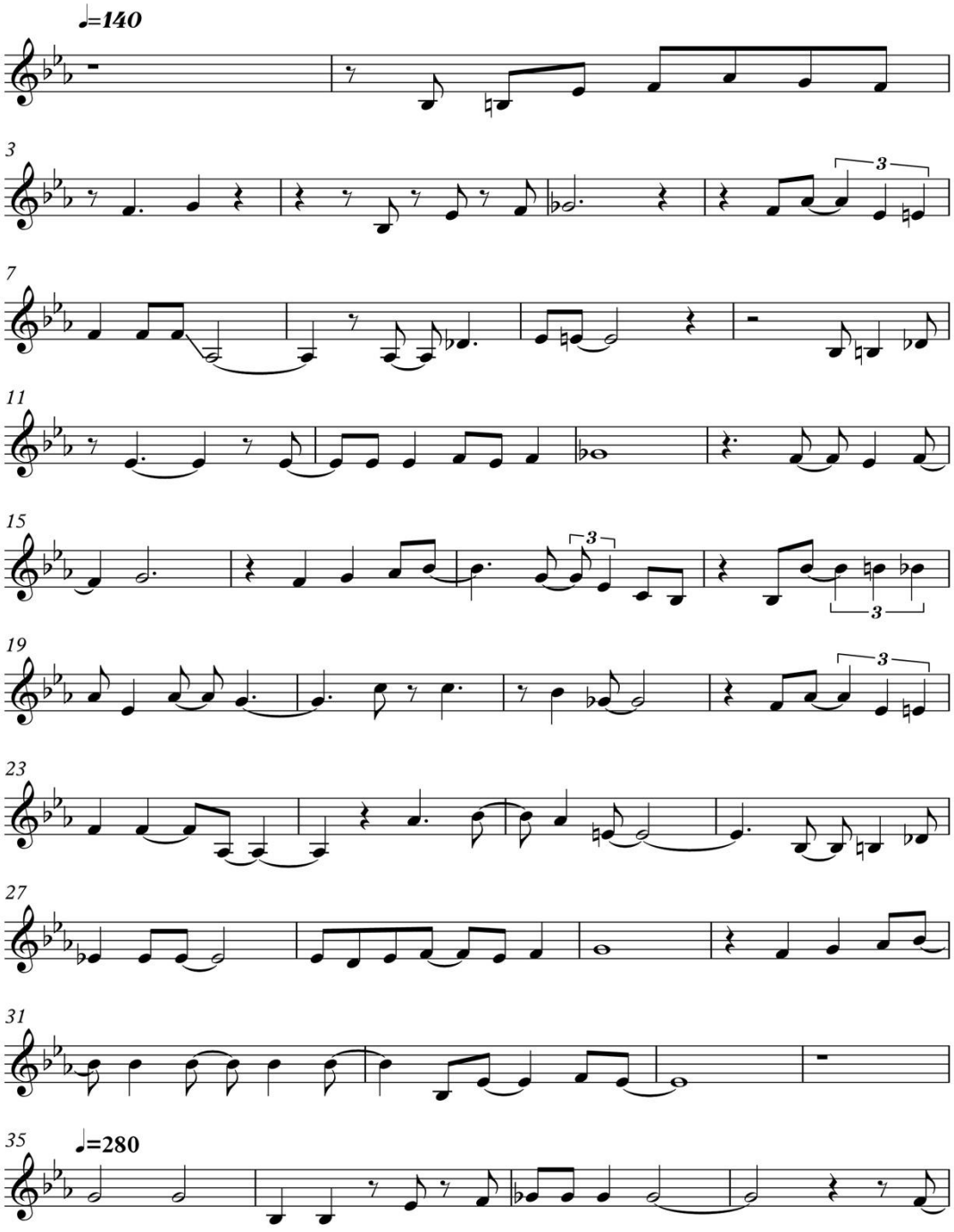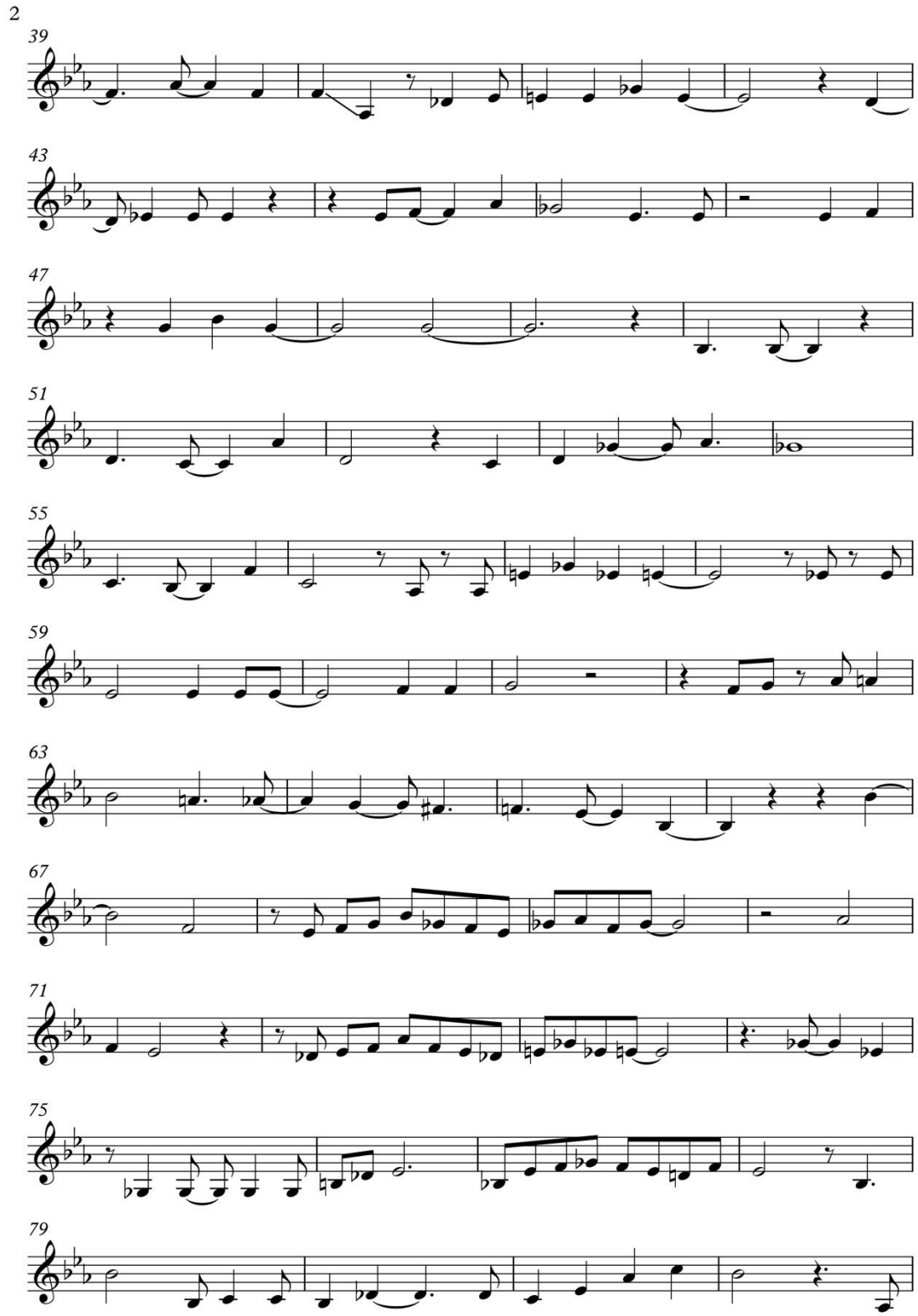
2
39
43
47
51
55
59
63
67
71
75
79
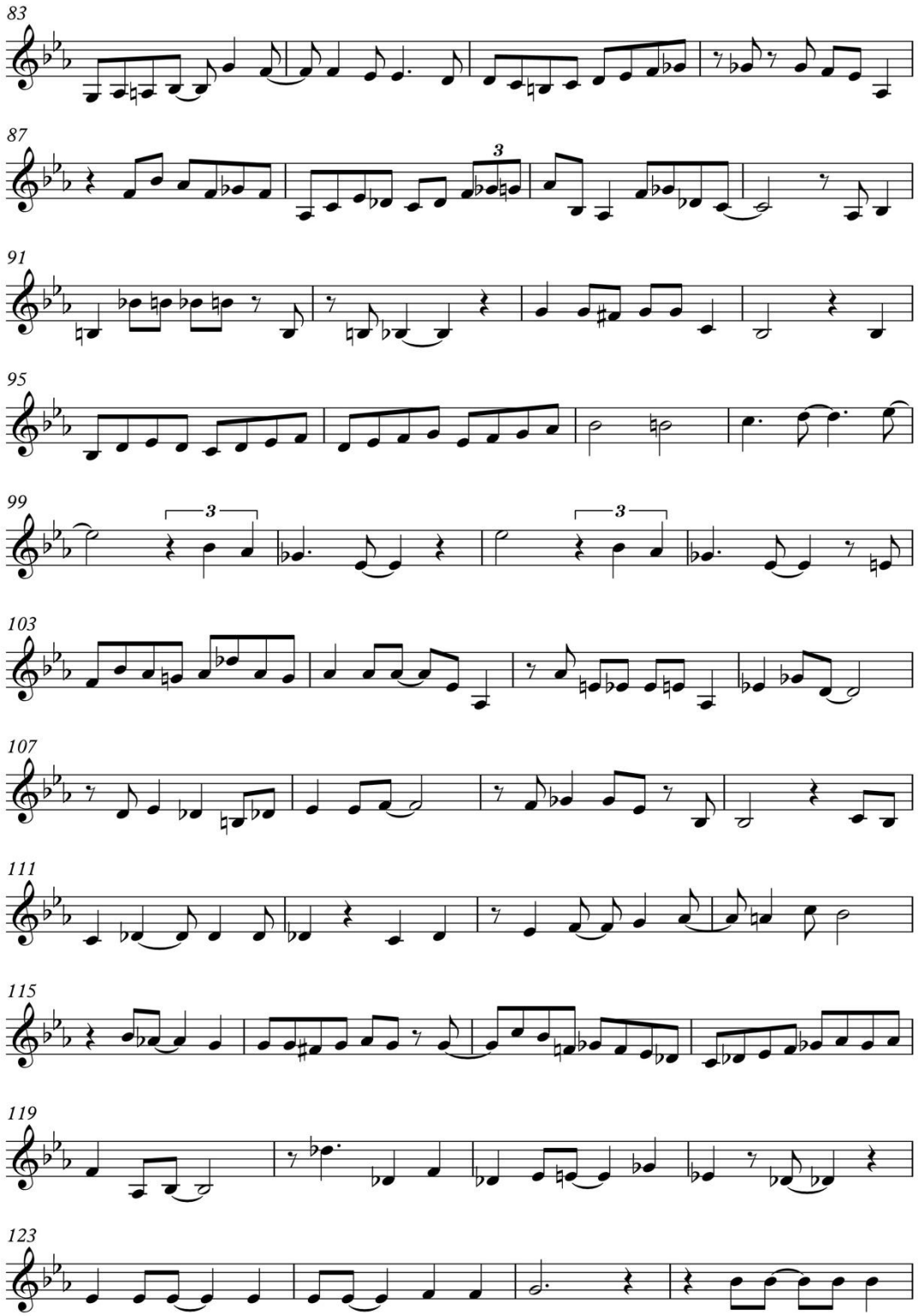
83
87
91
95
99
103
107
111
115
119
123

4
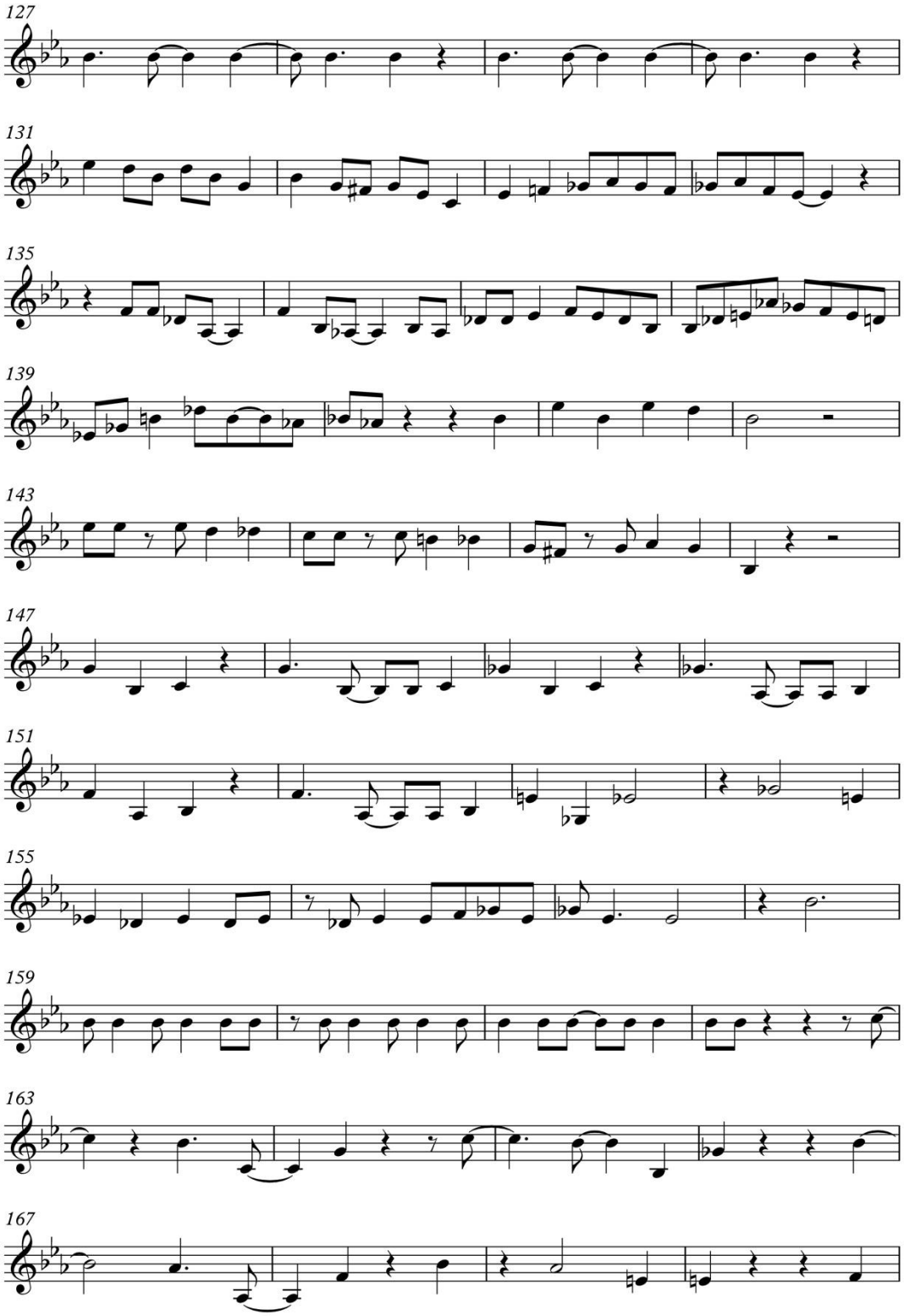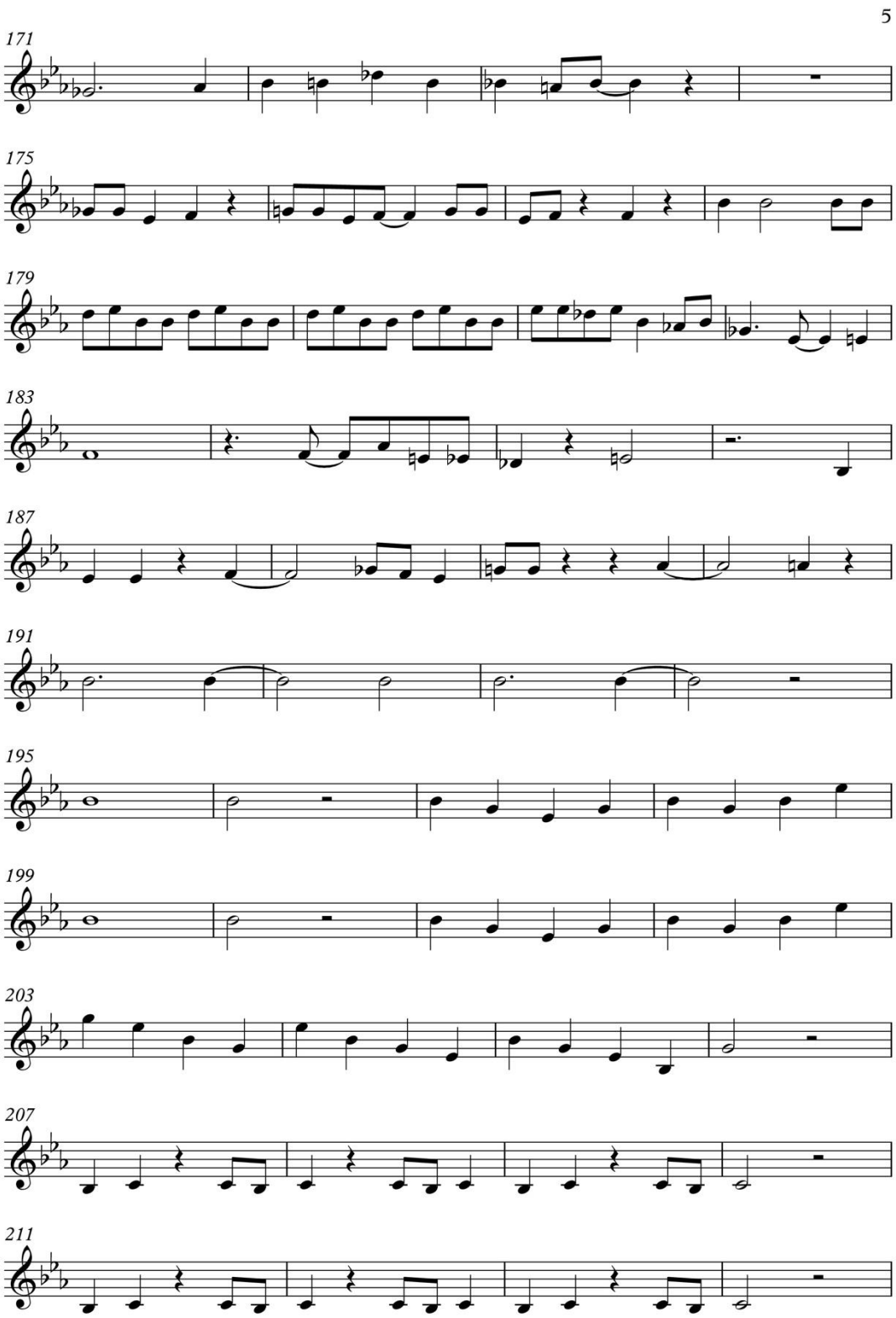
5
171
175
179
183
187
191
195
199
203
207
211
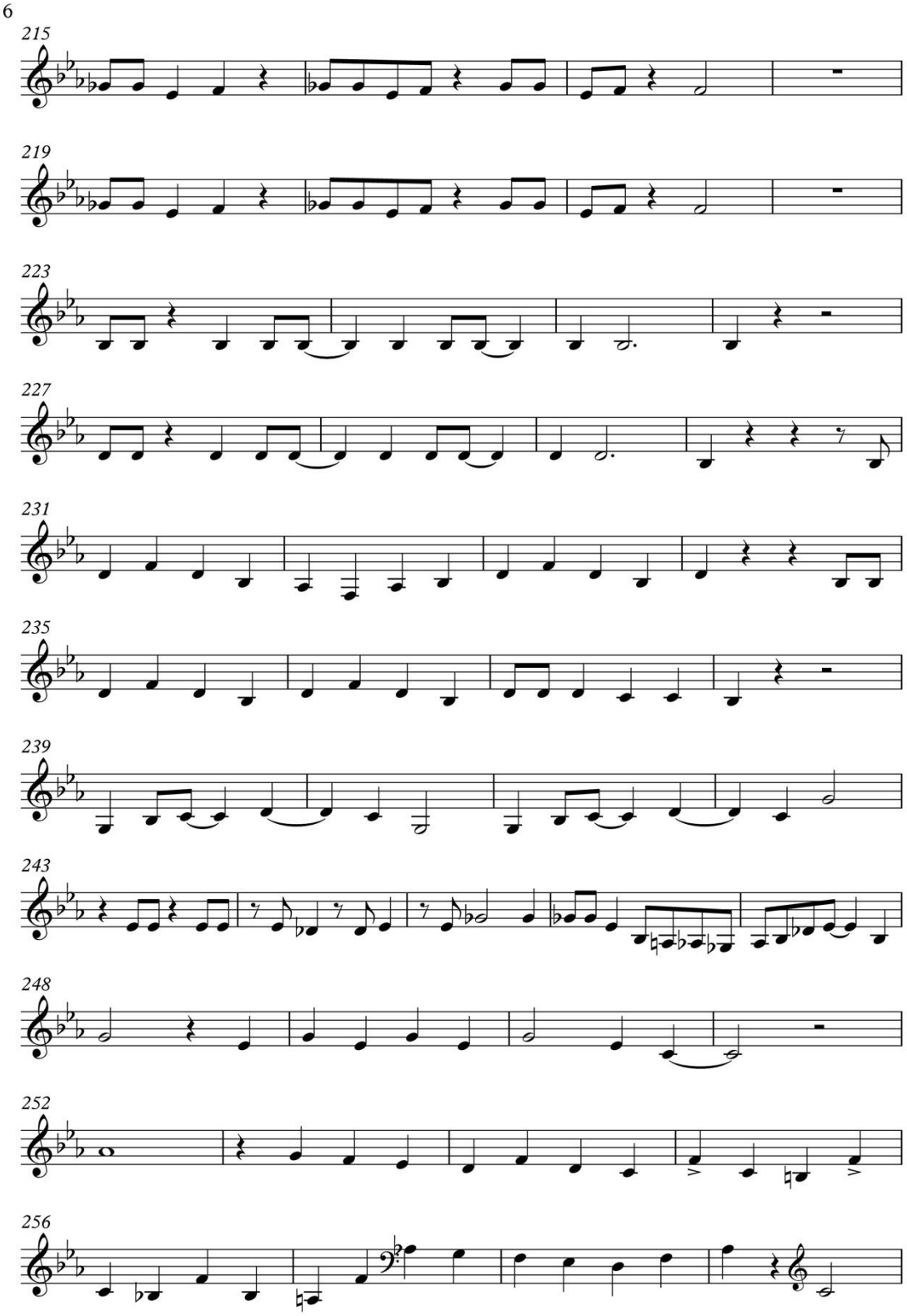
6
215
219
223
227
231
235
239
243
248
252
256
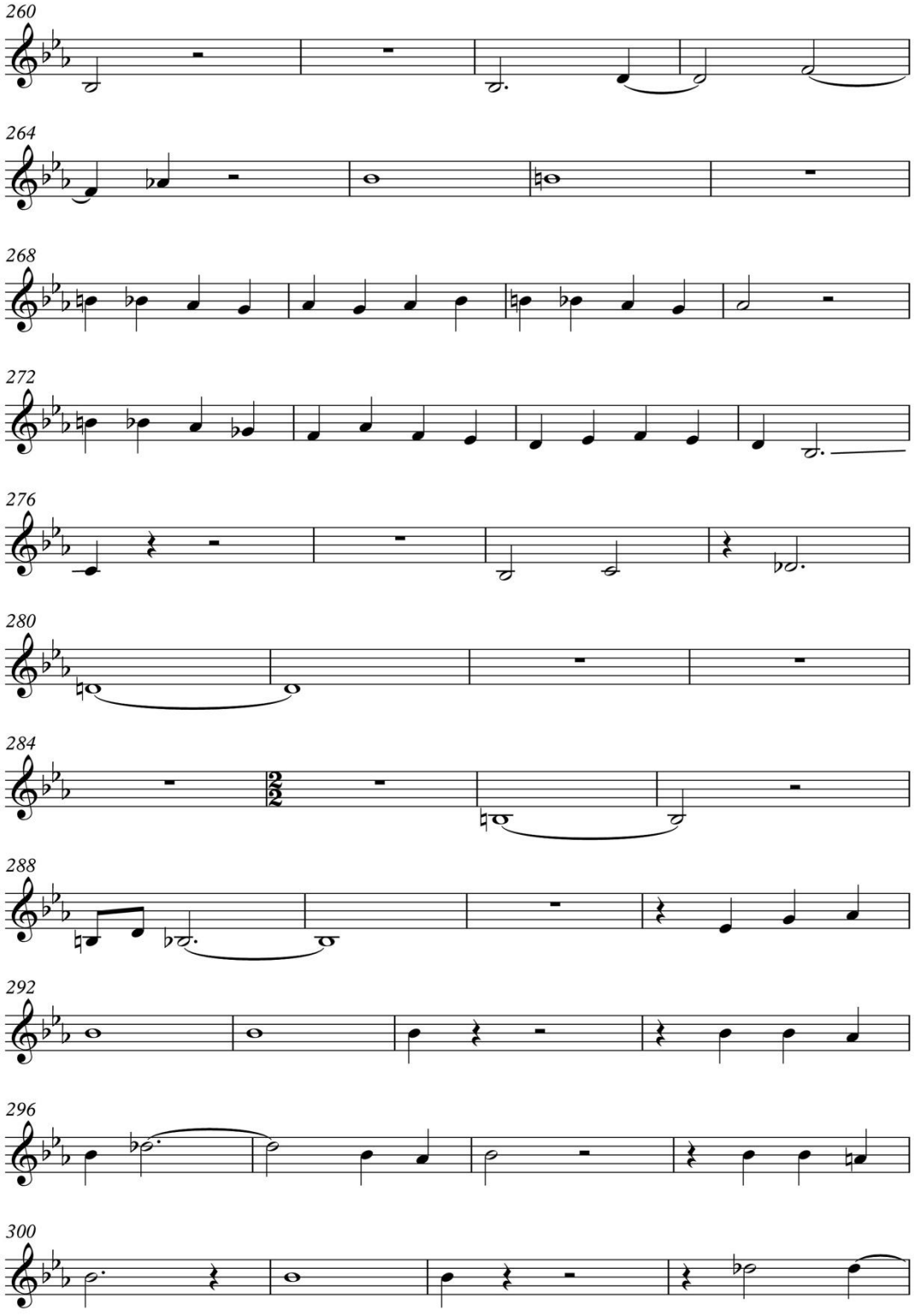
260
264
268
272
276
280
284
288
292
296
300

8
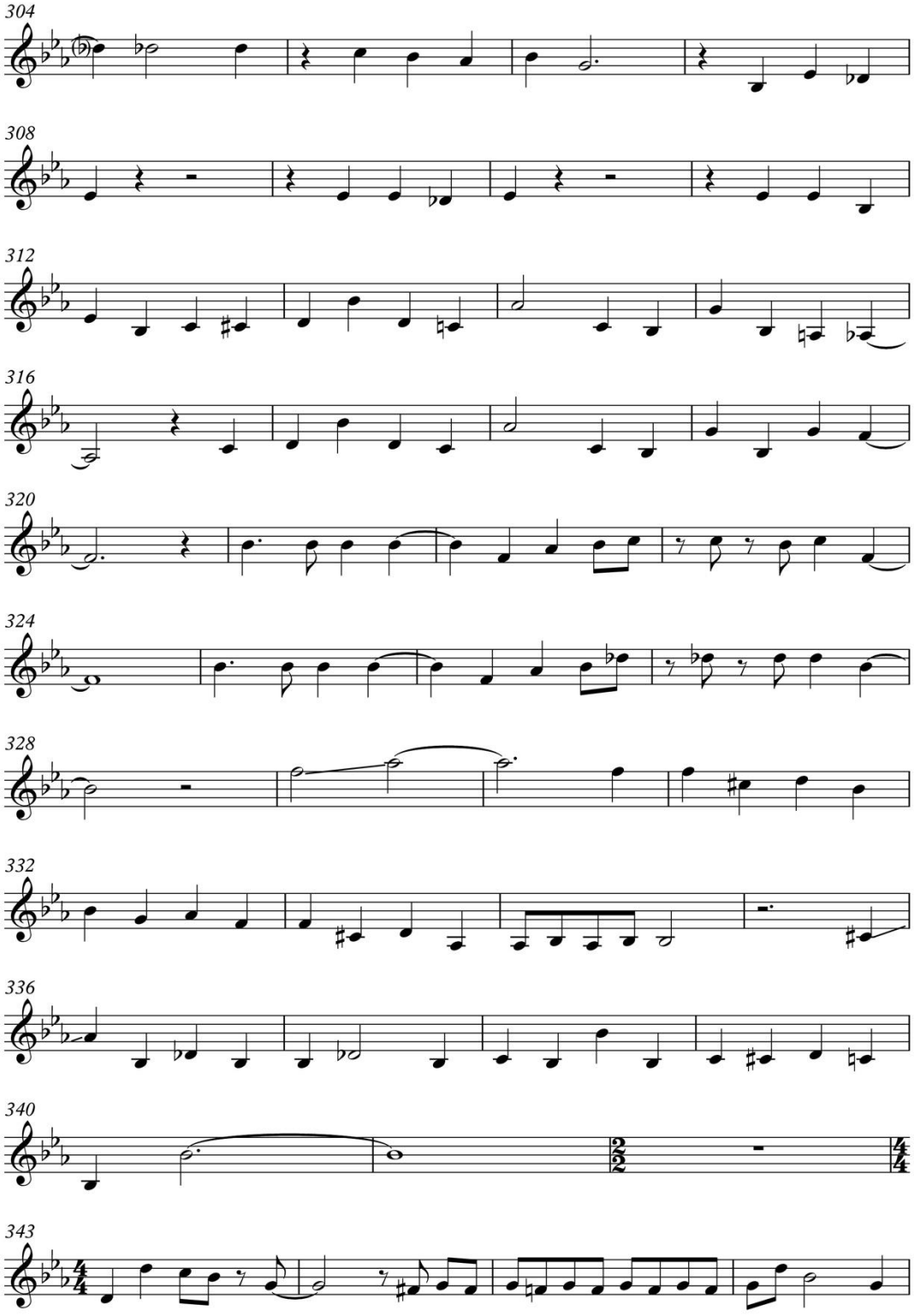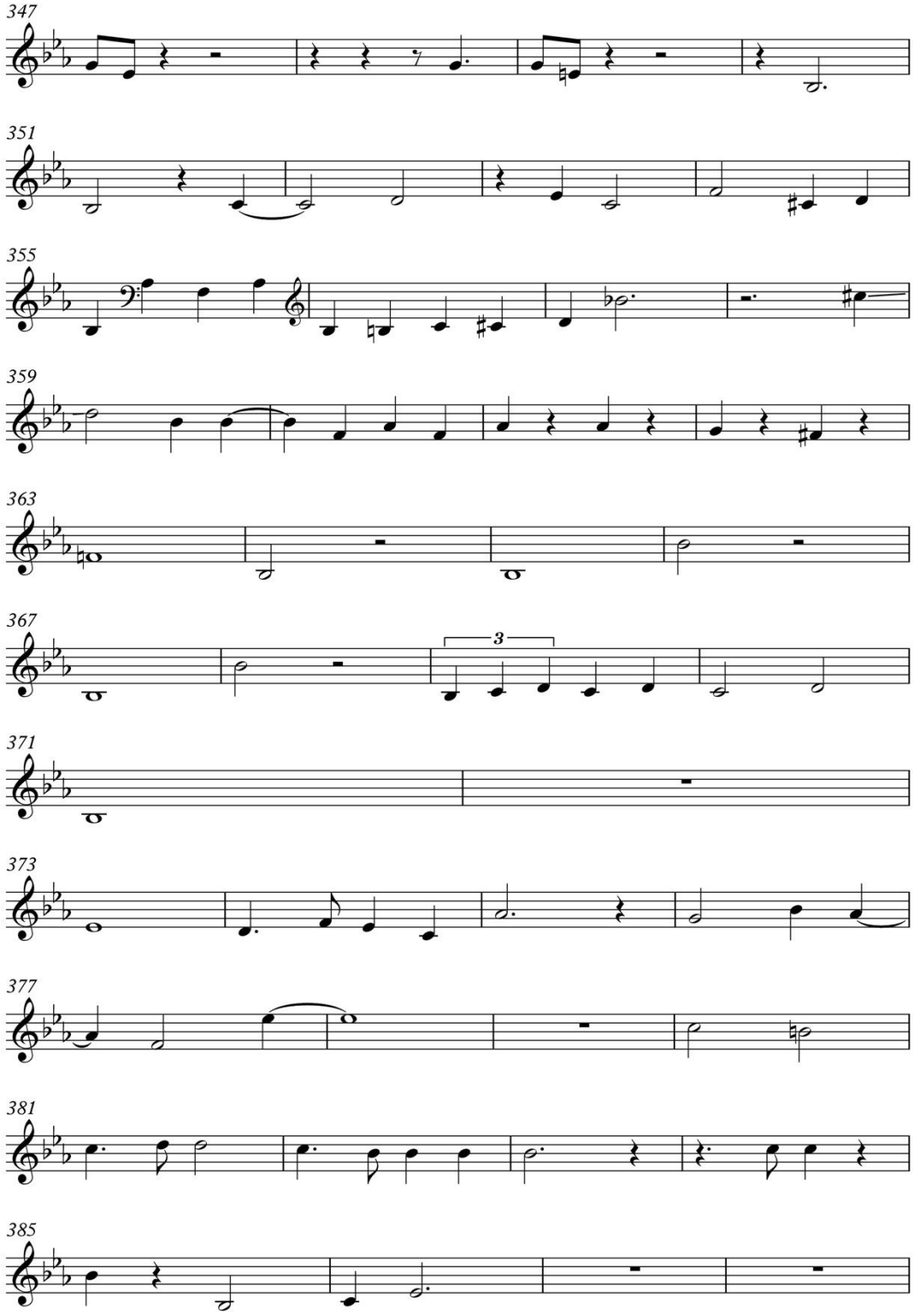
347
351
355
359
363
367
3
371
373
377
381
385
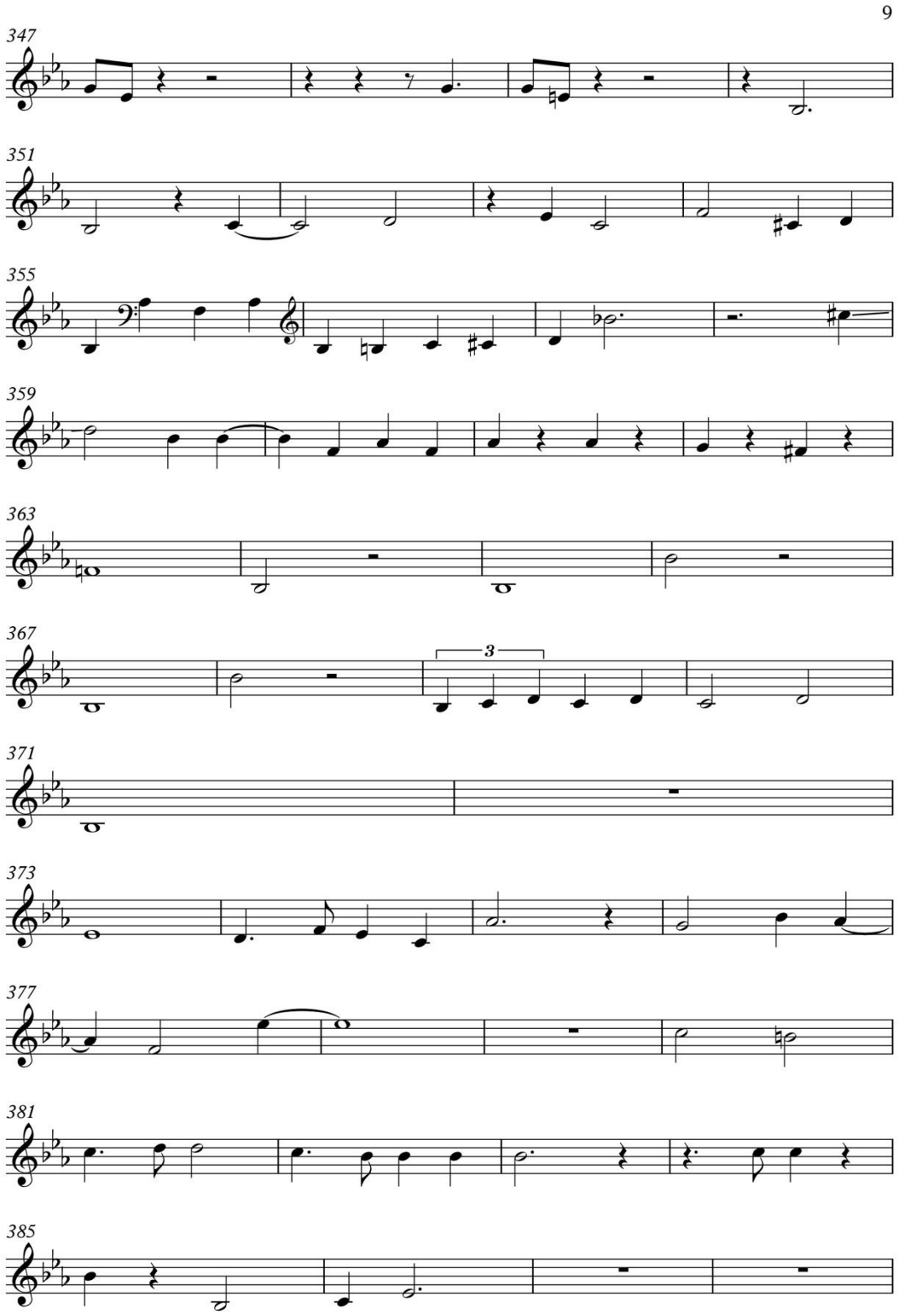
รูปภาพที่ 23 HOW HIGH THE MOON

IT DON'T MEAN A THING

ELLA & DUKE AT THE COTE D'AZUR VER.

Duke Ellington
Irving Mills

Fast Swing **A** Piano Improvise Through from, Band Comes at B, Following by VOX
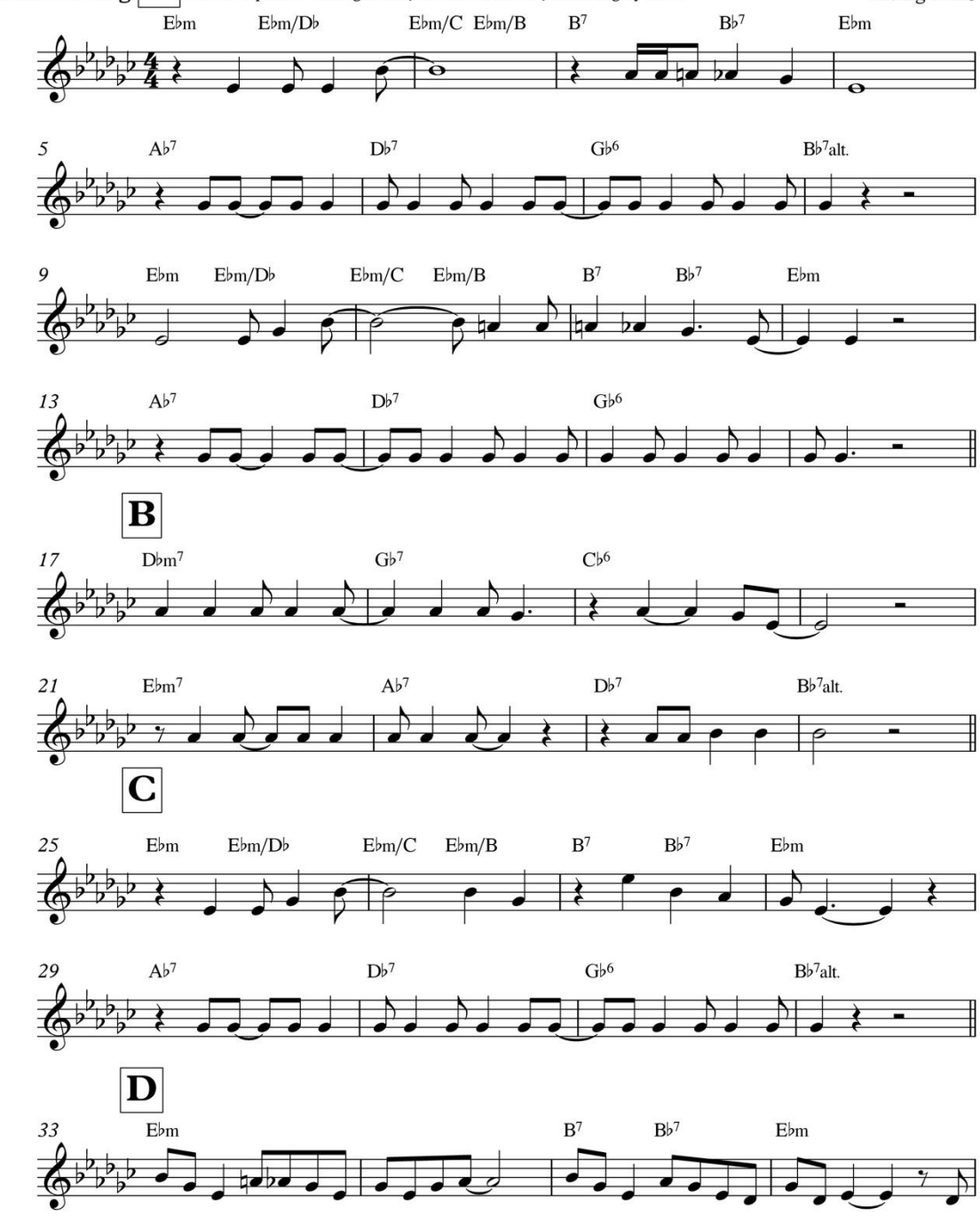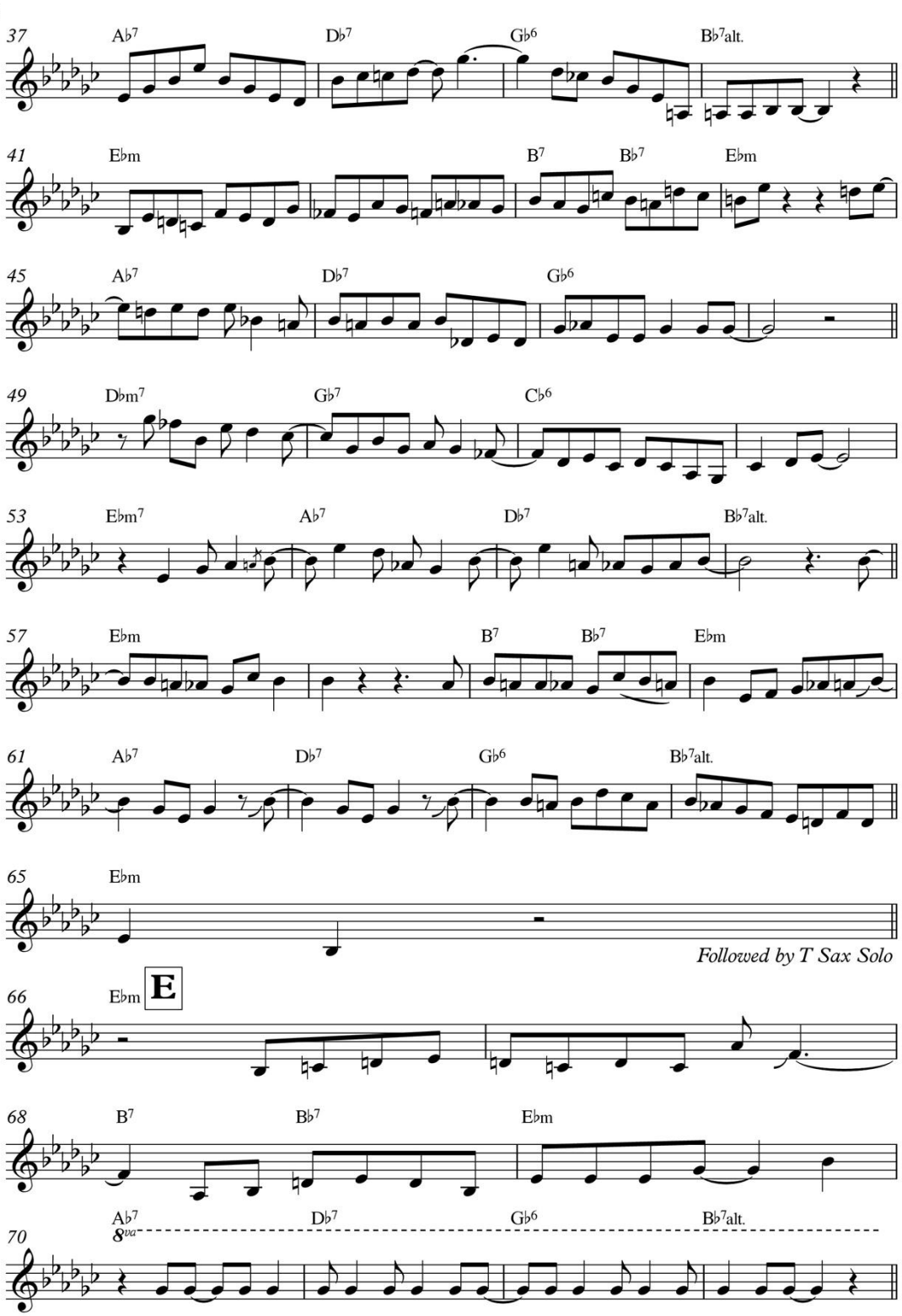
2
37
A♭7
D♭7
G♭6
B♭7alt.
41
E♭m
B7
B♭7
E♭m
45
A♭7
D♭7
G♭6
49
D♭m7
G♭7
C♭6
53
E♭m7
A♭7
D♭7
B♭7alt.
57
E♭m
B7
B♭7
E♭m
61
A♭7
D♭7
G♭6
B♭7alt.
65
E♭m
Followed by T Sax Solo
66
E♭m
E
68
B7
B♭7
E♭m
70
A♭7
8va
D♭7
G♭6
B♭7alt.
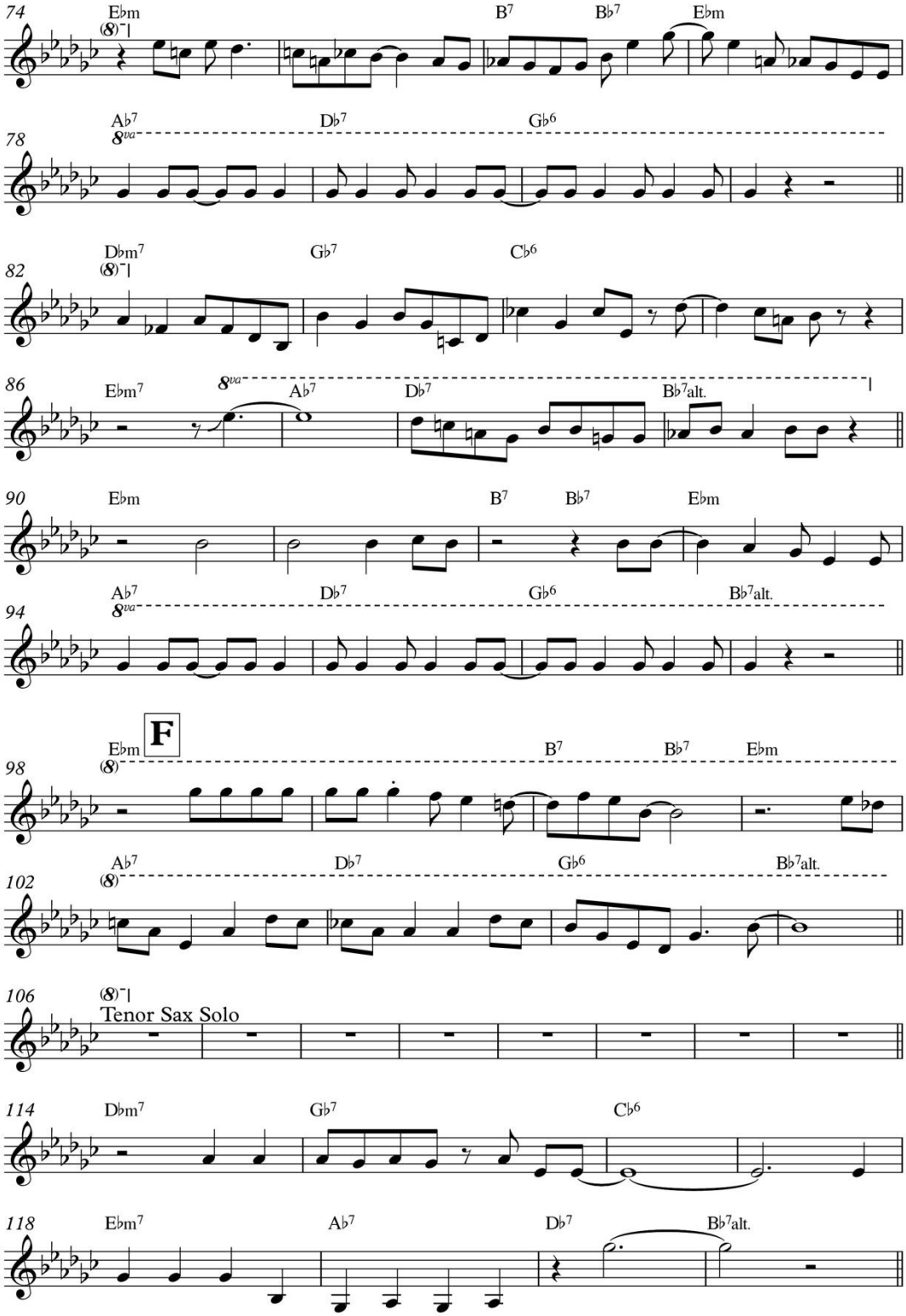
74
E♭m
B7
B♭7
E♭m
78
A♭7
8va
D♭7
G♭6
82
D♭m7
G♭7
C♭6
86
E♭m7
8va
A♭7
D♭7
B♭7alt.
90
E♭m
B7
B♭7
E♭m
94
A♭7
8va
D♭7
G♭6
B♭7alt.
98
E♭m
F
B7
B♭7
E♭m
102
A♭7
D♭7
G♭6
B♭7alt.
106
Tenor Sax Solo
114
D♭m7
G♭7
C♭6
118
E♭m7
A♭7
D♭7
B♭7alt.
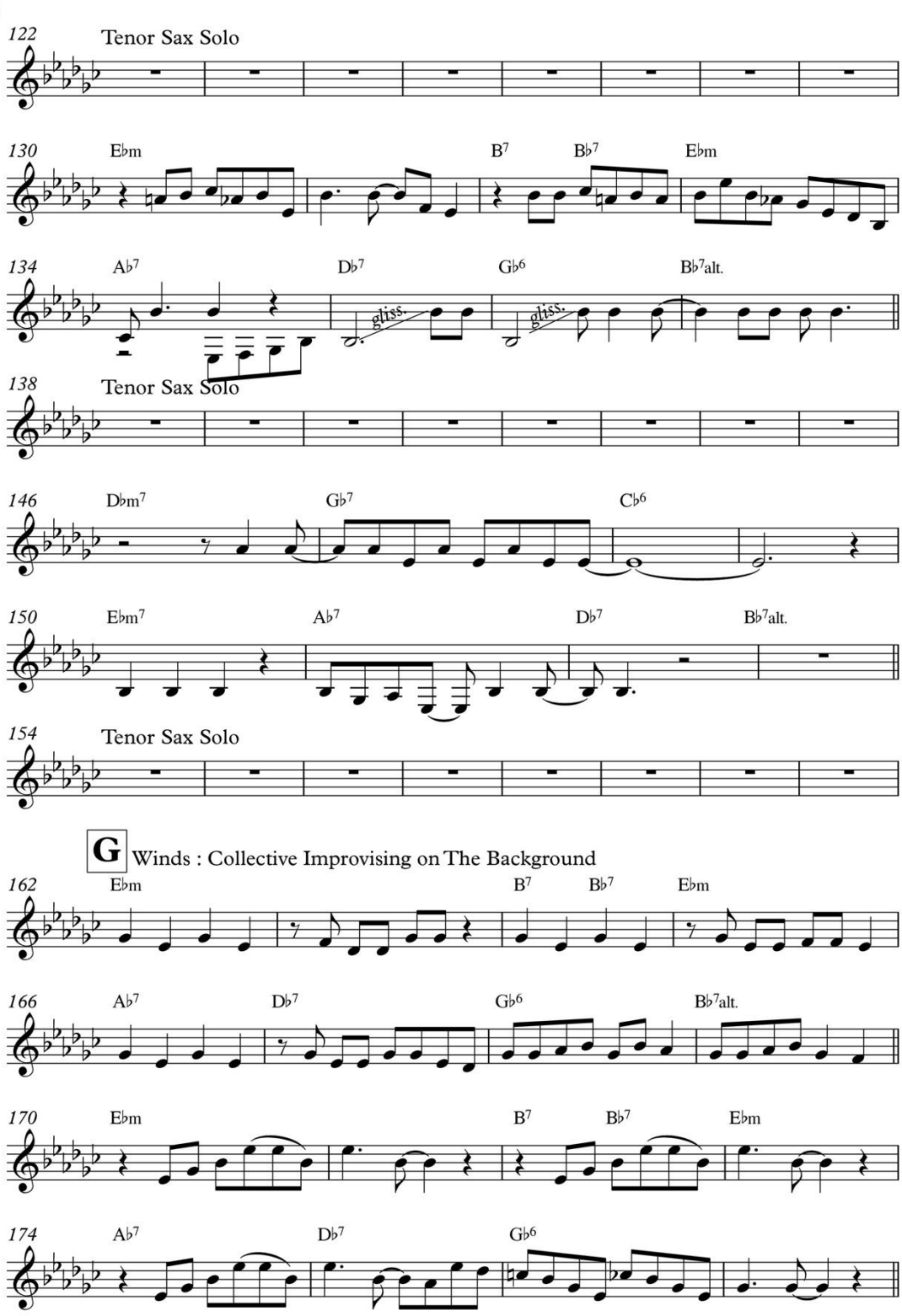
4
122
Tenor Sax Solo
130
E♭m
B7
B♭7
E♭m
134
A♭7
D♭7
G♭6
B♭7alt.
gliss.
gliss.
138
Tenor Sax Solo
146
D♭m7
G♭7
C♭6
150
E♭m7
A♭7
D♭7
B♭7alt.
154
Tenor Sax Solo
G
Winds : Collective Improvising on The Background
162
E♭m
B7
B♭7
E♭m
166
A♭7
D♭7
G♭6
B♭7alt.
170
E♭m
B7
B♭7
E♭m
174
A♭7
D♭7
G♭6
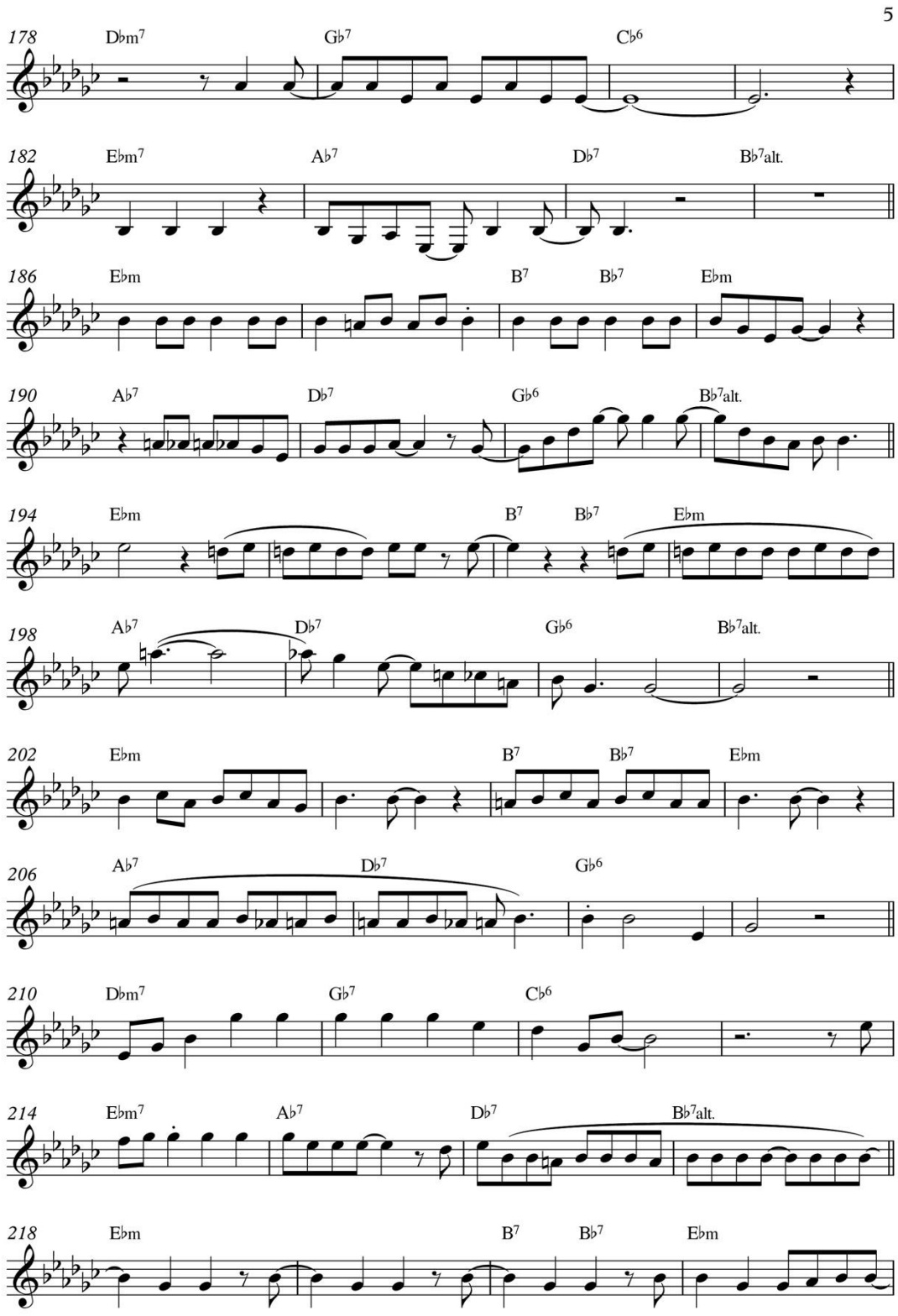
5
178
Dbm7
Gb7
Cb6
182
Ebm7
Ab7
Db7
Bb7alt.
186
Ebm
B7
Bb7
Ebm
190
Ab7
Db7
Gb6
Bb7alt.
194
Ebm
B7
Bb7
Ebm
198
Ab7
Db7
Gb6
Bb7alt.
202
Ebm
B7
Bb7
Ebm
206
Ab7
Db7
Gb6
210
Dbm7
Gb7
Cb6
214
Ebm7
Ab7
Db7
Bb7alt.
218
Ebm
B7
Bb7
Ebm
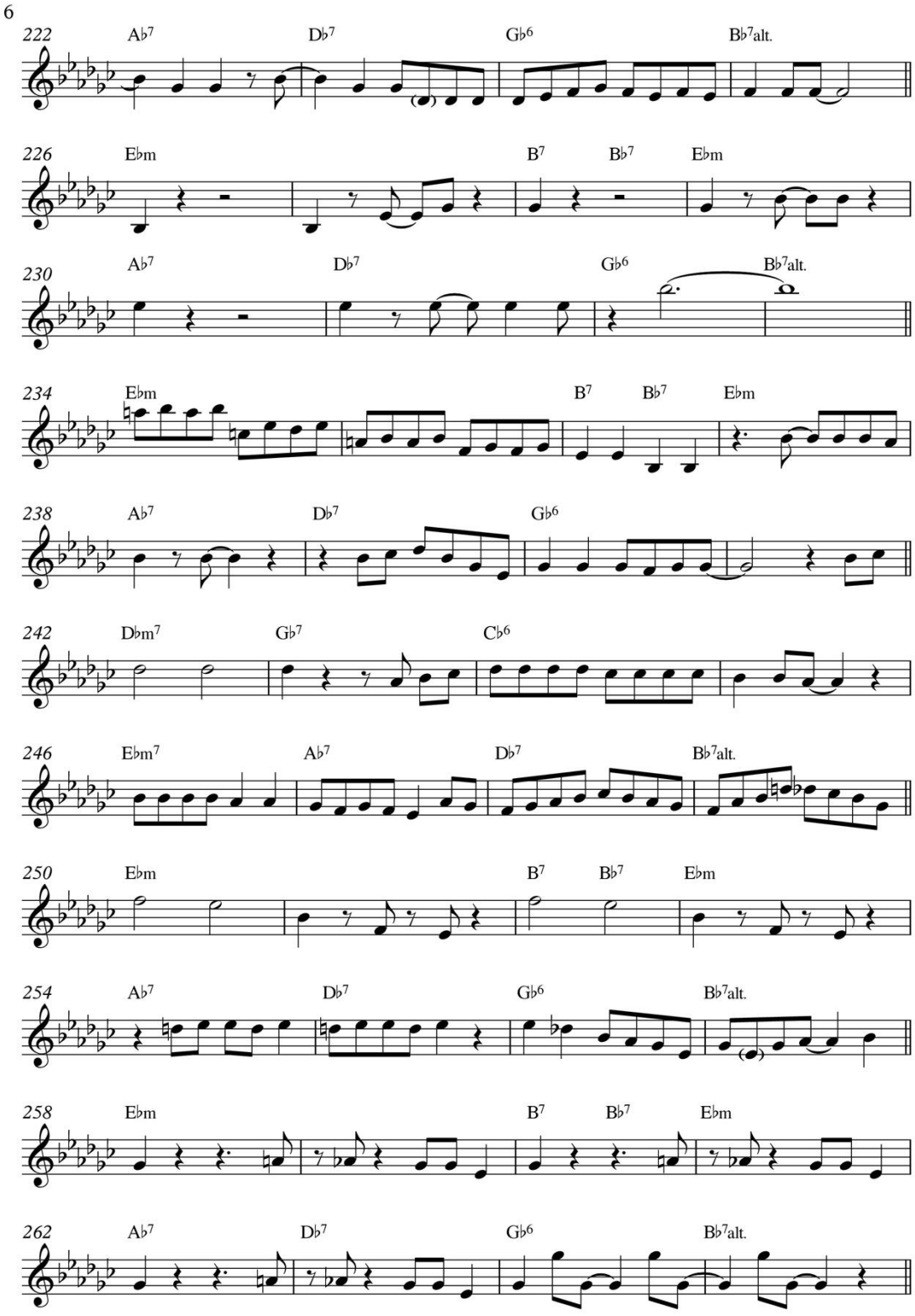
6
222
A♭7
D♭7
G♭6
B♭7alt.
226
E♭m
B7
B♭7
E♭m
230
A♭7
D♭7
G♭6
B♭7alt.
234
E♭m
B7
B♭7
E♭m
238
A♭7
D♭7
G♭6
242
D♭m7
G♭7
C♭6
246
E♭m7
A♭7
D♭7
B♭7alt.
250
E♭m
B7
B♭7
E♭m
254
A♭7
D♭7
G♭6
B♭7alt.
258
E♭m
B7
B♭7
E♭m
262
A♭7
D♭7
G♭6
B♭7alt.
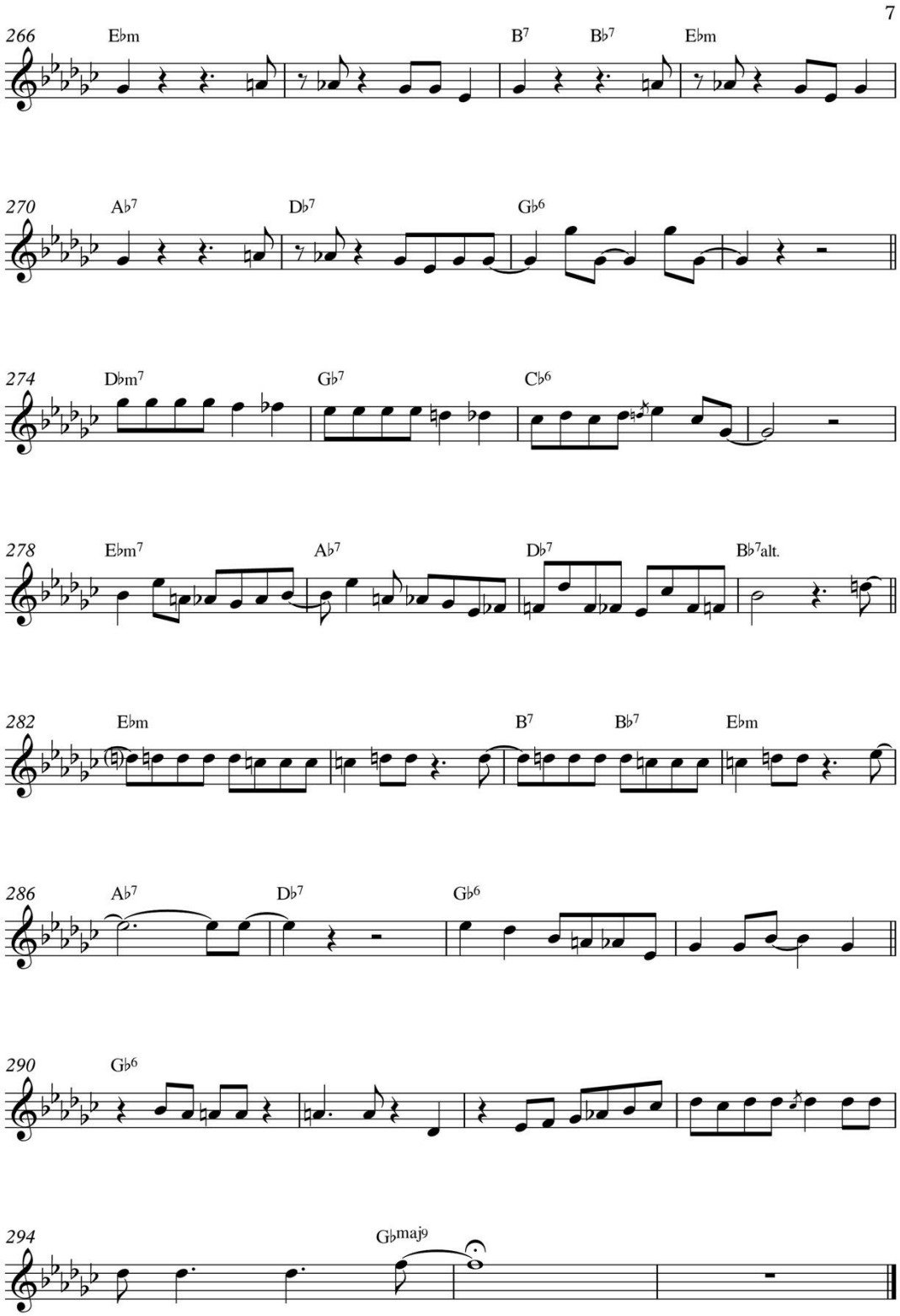
รูปภาพที่ 24 IT DON'T MEAN A THING

บทที่ 4
การใช้จังหวะในการสแกต

การใช้จังหวะในการสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์มีการใช้ลักษณะจังหวะต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย ทั้งโน้ตตัวขาวและโน้ตตัวกลม เพื่อใช้ชะลอจังหวะและเปลี่ยนประโยคเพลง การใช้โน้ตตัวดำเพื่อเน้นชีพจรจังหวะ การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นเพื่อเน้นลีลาจังหวะแบบสวิง รวมถึงการใช้จังหวะขัดอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ การศึกษาและวิเคราะห์การใช้จังหวะของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และอธิบายตามลำดับได้ดังนี้

4.1 **โน้ตตัวขาว และโน้ตตัวกลม**

จากผลงานวิชาการเรื่อง Blues Scatitudes ประพันธ์โดย บ็อบ สโตล็อฟ (Bob Stoloff) ได้กล่าวถึงการร้องสแกต จากการใช้จังหวะต่างๆ ได้แก่โน้ตตัวกลม โน้ตตัวขาว โน้ตตัวดำ และโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น โดยเริ่มจากโน้ตตัวขาวและโน้ตตัวกลม จากบทเพลงตัวอย่างของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เมื่อทำการถอดโน้ตแล้ว

พบโน้ตตัวขาวและตัวกลมในบทเพลง จึงวิเคราะห์ได้ว่า โน้ตตัวขาวและโน้ตตัวกลมในการสแกตเป็นโน้ตที่มีเสียงยาวที่สุด เพื่อใช้เชื่อมต่อท่อนต่างๆของบทเพลง เหตุผลในการร้องสแกตโน้ตตัวขาวและโน้ตตัวกลม สามารถวิเคราะห์ออกมาได้ดังนี้

4.1.1 ใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงก่อนโน้ตตัวหยุด

4.1.2 ใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะที่แตกต่างกัน เช่น โน้ตตัวดำ หรือโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น

4.2 **โน้ตตัวดำ**

โน้ตตัวดำเป็นโน้ตพื้นฐานในการบรรเลง เป็นโน้ตที่แสดงให้เห็นชีพจรจังหวะ การร้องสแกตก็เช่นกัน โน้ตตัวดำแสดงให้เห็นจังหวะชัดเจนเป็นการเลียนเสียงการเดินจังหวะแนวทำนองของเบส สามารถร้องและบรรเลงได้หลายลักษณะ เช่น การไล่ลำดับเสียงตามบันไดเสียง การเลียนเสียงแนวทำนองเบส โดยการเลียนเสียงในที่นี้ ไม่ได้แปลว่าจะต้องบรรเลงแบบเดียวกับเบส เพียงแค่มีรูปแบบการบรรเลงที่คล้ายกัน เช่นอาจจะเคลื่อนที่ตามโน้ตในคอร์ดโทน (Chord Tone) ทั้งนี้ทั้งนั้น การบรรเลงจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอารมณ์เพลง การตีความหมายบทเพลง และอัตราจังหวะ และเจตนาของผู้บรรเลงนั้นด้วย

4.3 **โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น** (Eight note)

โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นเป็นโน้ตที่มีการเคลื่อนไหวเร็ว ในทางดนตรีแจ๊สเป็นโน้ตที่สำคัญมาก เพราะโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นเป็นโน้ตที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นสวิง (Swing) เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่ง

ในการด้นสด คือการบรรเลงโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงการบรรเลงหรือร้องโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันไป เช่น การเน้นที่แตกต่างกัน (Accents) ทั้งนี้ทั้งนั้น การบรรเลงโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิง ควรจะมีเสียงที่ต่อเนื่อง (Legato) และมีการเน้นเสียงในตำแหน่งที่เหมาะสม (ศักศรี วงศ์ธราดล, 2555)

4.4 **จังหวะขัด** (Syncopation)

การสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้จังหวะขัดอยู่บ่อยครั้ง ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลงานของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ทั้ง 4 สามารถแบ่งรูปแบบจังหวะขัดในดนตรีแจ๊สออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ 1) จังหวะยกของจังหวะที่ 1 และ 3 2) จังหวะยกของจังหวะที่ 2 และ 4 ระบุได้ว่าจังหวะขัด คือ จังหวะที่มีการเน้นจังหวะเบาหรือให้ความสำคัญกับจังหวะเบามากกว่าจังหวะหนัก มักใช้ในช่วงสั้น ๆ และใช้จังหวะขัดเพื่อเป็นสีสันของบทเพลง (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2552)

โน้ตตัวขาวและโน้ตตัวกลม

โน้ตตัวขาวและโน้ตตัวกลมในการสแกตเป็นโน้ตที่มีเสียงยาวที่สุด เพื่อใช้เชื่อมต่อท่อนต่างๆของบทเพลง และใช้เพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การร้องสแกตโน้ตตัวขาวและโน้ตตัวกลม จาก ผลงานของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ทั้ง 4 บทเพลง ยกตัวอย่างได้ดังนี้

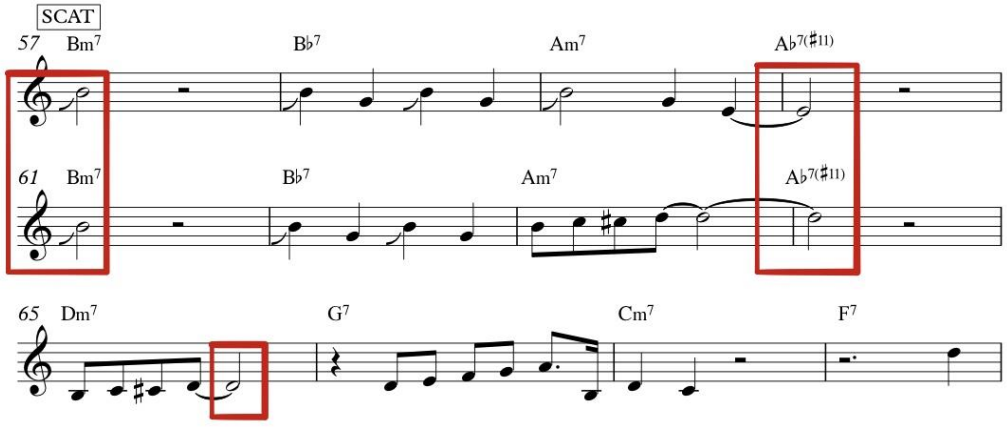

รูปภาพที่ 25 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงจากบทเพลง One Note Samba ห้องที่ 57-68 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์

ห้องที่ 57 จังหวะที่ 1 โน้ต B เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Bm7 ใช้โน้ตตัวขาวก่อนโน้ตตัวหยุดเพื่อเข้าสู่โน้ตตัวดำในห้องถัดไป ซึ่งเป็นโน้ตตัวเดียวกัน เช่นเดียวกันในห้องที่ห้องที่ 60 จังหวะที่ 1 โน้ต E เป็นโน้ตนอกคอร์ดของคอร์ด Ab7 บรรเลงต่อเนื่องมาจากคอร์ดก่อนหน้าคือโน้ต E เป็นโน้ตลำดับที่ 5 ของคอร์ด Am7 ซึ่งเป็นโน้ตตัวเดียวกันเพื่อเข้าสู่ห้องที่ 61 จังหวะที่ 1 โน้ต B เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Bm7 ใช้โน้ตตัวขาวก่อนโน้ตตัวหยุดเพื่อเข้าสู่โน้ตตัวดำในห้องถัดไป ซึ่งเป็นโน้ตตัวเดียวกัน เพื่อหยุดชะลอท่อนก่อนจะเข้าสู่ประโยคเพลงต่อไปในห้องที่ 64 จังหวะที่ 1 โน้ต D ในคอร์ด Ab7(#11) เป็นโน้ตลำดับที่ 4 จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการใช้โน้ตตัวขาวบรรเลง

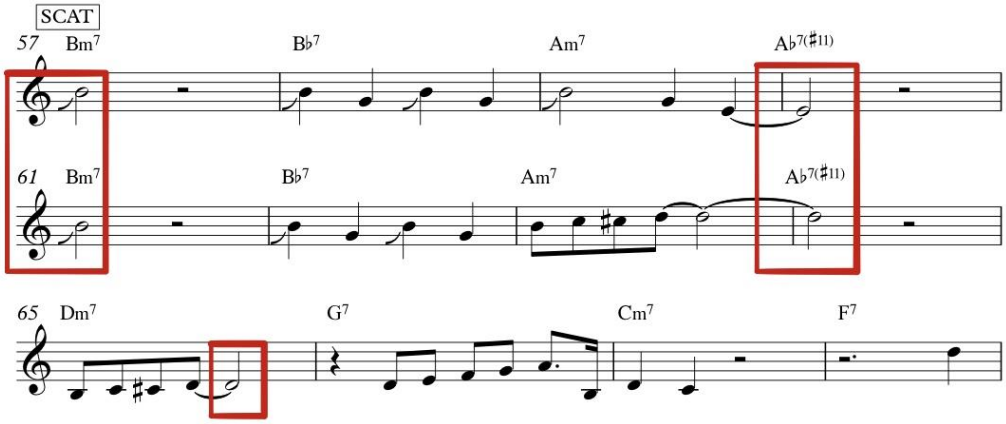

ต่อเนื่องจากโน้ตในห้องก่อนหน้า คือโน้ต D ในคอร์ด Am7 เป็นโน้ตลำดับที่ 4 ของคอร์ดใช้เป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงประโยค ก่อนจะเข้าสู่ประโยคเพลง (Phrasing) ที่เป็นเขบ็ตหนึ่งชั้นในห้องต่อไป

ห้องที่ 65 จังหวะที่ 3 โน้ต D เป็นโน้ตลำดับที่ 1ของคอร์ดDm7 ใช้เป็นโน้ตตัวสุดท้ายของกลุ่มโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า โน้ตตัวขาวจะใช้ร้องสแกตก่อนโน้ตตัวหยุด การกระทำในลักษณะนี้ แสดงให้เห็นถึงการหยุดพักหายใจก่อนที่จะใช้โน้ตถัดไป อาจจะใช้ก่อนที่จะเปลี่ยนประโยคเพลง

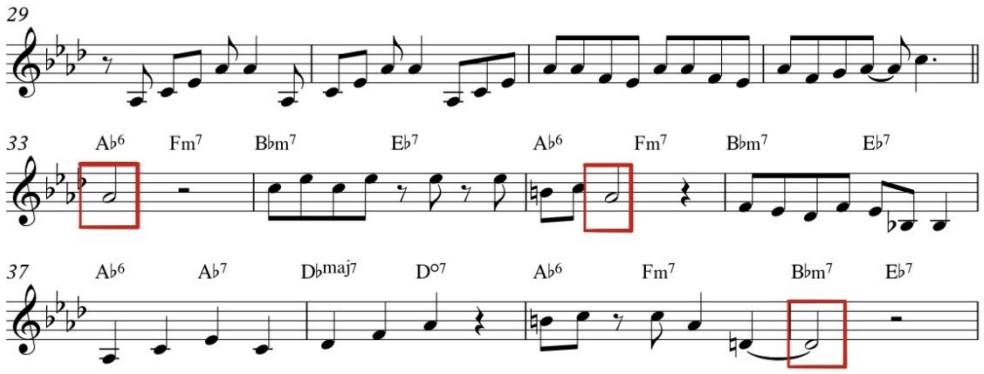

รูปภาพที่ 26 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงจากบทเพลง Airmail Special ห้องที่ 33-40 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์

จากตัวอย่างห้องที่ 33 โน้ตตัวขาวจังหวะที่ 1 โน้ต Ab เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Ab7 เป็นโน้ตตัวขาวตัวสุดท้ายของประโยคเพลงที่บรรเลงมาตั้งแต่ห้องที่ 29 ใช้บรรเลงก่อนโน้ตตัวหยุดเพื่อพักก่อนที่จะบรรเลงประโยคเพลงต่อไปจะเห็นได้ว่าโน้ตในห้องถัดไปเป็นการเริ่มประโยคเพลงใหม่ด้วยโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นและจบประโยคตัวสุดท้ายด้วยโน้ตตัวขาวก่อนที่จะหยุดประโยคเพลงเพื่อเข้าสู่ประโยคเพลงใหม่ในห้องที่ 35 จังหวะที่ 2 โน้ต Ab เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Ab6 แต่อยู่ในจังหวะที่ 2 ของห้องบรรเลงต่อเนื่องด้วยโน้ตตัวขาวไปถึงจังหวะที่ 3 ซึ่งโน้ต Ab เป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ด Fm7 บรรเลงต่อเนื่องมาจากคอร์ด Ab6 ก่อนหยุดประโยคเพลงในจังหวะที่ 4

ต่อมาในห้องที่ 40 จังหวะที่ 1 โน้ต D เป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ด Bbm7 และเป็นโน้ตลำดับที่ 6 ของคอร์ด Fm7 จึงวิเคราะห์ได้ว่า โน้ต D จังหวะที่ 4 ในห้อง 39 คือโน้ตนอกคอร์ด (Anticipation) ที่บรรเลงต่อเนื่องมาเป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ด Bbm7 ใช้หยุดประโยคเพลงที่เริ่มบรรเลงจากห้องที่ 36 จนมาจบประโยคที่โน้ตตัวขาวในห้องที่ 40

จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้โน้ตตัวขาวเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลง เพื่อเป็นก่อนชะลอจังหวะ ก่อนเปลี่ยนประโยคเพลงอยู่เสมอ โดยมีปัจจัยของโน้ตในคอร์ดเข้ามาร่วมด้วย
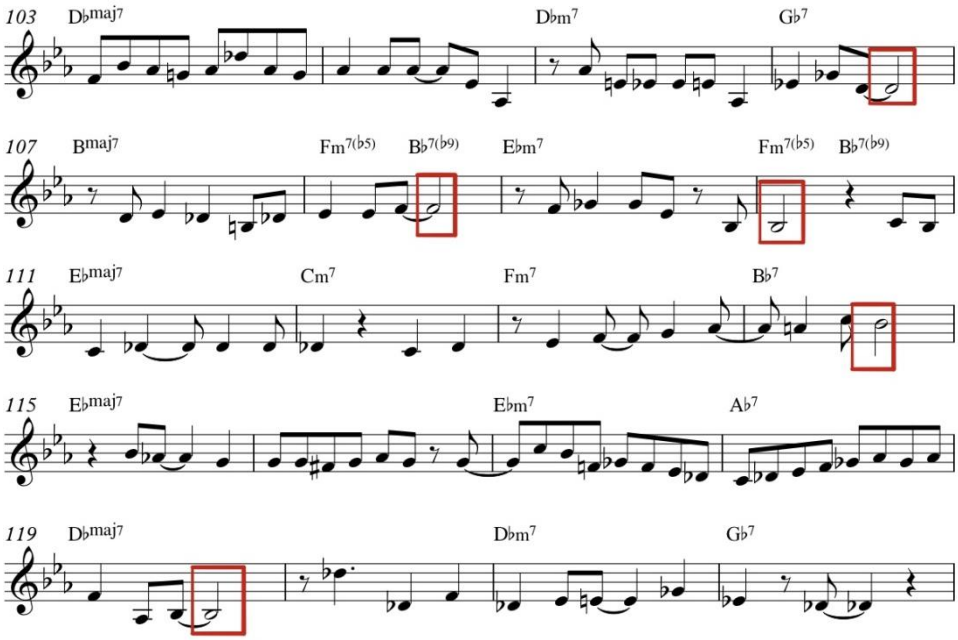
รูปภาพที่ 27 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 103-122 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

เมื่อพิจารณารูปภาพที่19 ในห้องที่ 106 จังหวะที่ 3 ของคอร์ด Gb7 คือโน้ต Db จากตัวอย่างคือโน้ต D Natural คือโน้ตลำดับที่ 5 อ็อกเมนเทด (Augmented) ใช้หยุดประโยคเพลงก่อนที่จะเริ่มบรรเลงประโยคต่อไปในห้องที่ 107 ส่วนในห้องที่ 108 จังหวะที่ 3 โน้ต F เป็นโน้ตลำดับที่ 5ของคอร์ด Bb7b9 เป็นโน้ตตัวเดียวกันกับโน้ตห้องห้องถัดไป คือโน้ตลำดับที่ 2 ของคอร์ด Ebm7 เป็นการใช้โน้ตตัวขาวเพื่อหยุดประโยคเพลง ก่อนที่จะบรรเลงโน้ตตัวเดียวกันในห้องห้องถัดไปเพื่อเป็นการเริ่มประโยคเพลงใหม่

จากนั้นในห้องที่ 110 จังหวะที่ 1 โน้ต Bb เป็นโน้ตลำดับที่ 4 ของคอร์ด Fm7b5 ซึ่งโน้ต Bb เป็นโน้ตลำดับที่1 ของคอร์ดถัดไปคือคอร์ด Bb7b9 เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ต้องการร้องเพื่อเข้าสู่โน้ต Tonic ในห้องห้องถัดไป

ห้องที่ 114 จังหวะที่ 3 โน้ต Bb เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Bb7 เป็นโน้ตตัวเดียวกันกับโน้ตห้องห้องถัดไป คือโน้ตลำดับ 5 ของคอร์ด Ebmaj7 จึงวิเคราะห์ว่าใช้โน้ตตัวขาวเพื่อหยุดประโยคเพลง ก่อนที่จะบรรเลงโน้ตตัวเดียวกันในห้องห้องถัดไปเพื่อเป็นการเริ่มประโยคเพลงใหม่ นอกจากนั้น

ห้องที่ 119 จังหวะที่ 3 โน้ต Bb เป็นโน้ตลำดับที่ 13ของคอร์ด Dbmaj7 ใช้บรรเลงเพื่อหยุดประโยคเพลงจากกลุ่มโน้ตเขบ็ตหนึ่งที่บรรเลงเยอะมาก่อนหน้า โดยเริ่มประโยคเพลงมาตั้งแต่ห้องที่ 115 จังหวะที่ 2

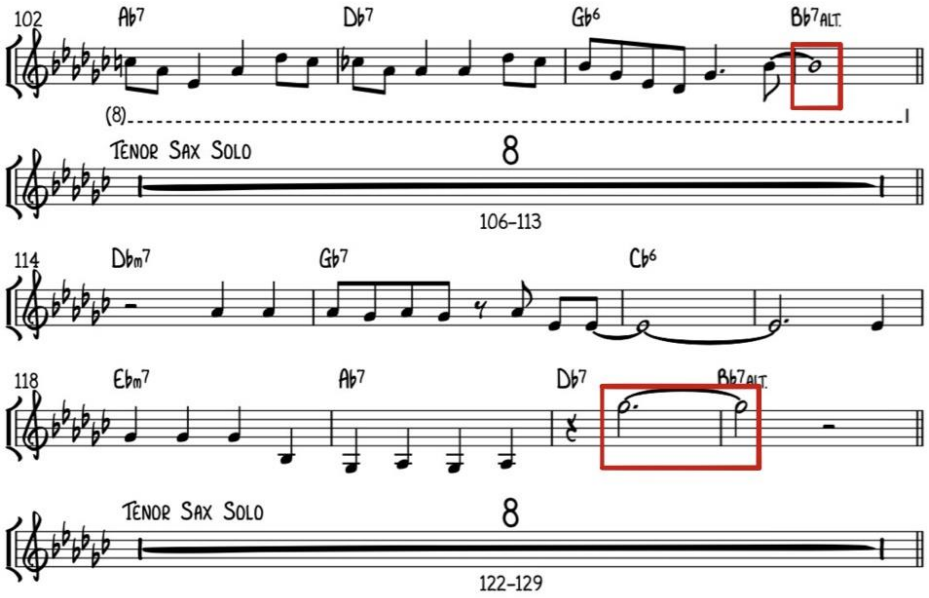

รูปภาพที่ 28การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 102-129 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 28 จะเห็นได้ว่า มีการสแกตบทเพลงต่อเนื่องมาตั้งแต่ห้องที่ 102 จนมาถึงห้องที่ 105 จังหวะที่ 1 ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Bb7alt. มีการใช้โน้ตตัวกลมเป็นโน้ตตัวสุดท้ายก่อนที่จะหยุดประโยคเพลง เช่นเดียวกันกับห้องที่ 121 จังหวะที่ 1 เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Bb7alt. บรรเลงต่อเนื่องโดยใช้เครื่องหมายโยงเสียงมาจากโน้ตลำดับที่ 4 ของคอร์ด Db7 จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการใช้โน้ตตัวกลมเป็นโน้ตตัวสุดท้ายก่อนที่จะหยุดประโยคเพลง

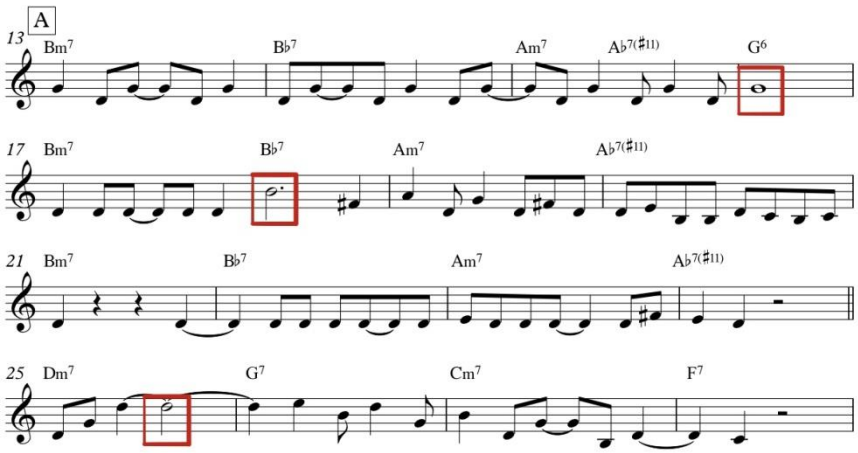

รูปภาพที่ 29 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากบทเพลง One Note Samba ห้องที่ 13-28 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 29 ในห้องที่ 16 จังหวะที่ 1 โน้ต G เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด G6 จากตัวอย่างจะเห็นว่าโน้ตก่อนหน้าที่จะเข้าสู่โน้ตตัวกลมในห้องที่ 16 เป็นโน้ตตัวดำและโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นที่บรรเลงในลักษณะจังหวะขัด คือการเน้นจังหวะที่ไม่ใช่จังหวะตกจากตัวอย่างจึงวิเคราะห์ได้ว่า โน้ตตัวกลมในห้องที่ 16 ใช้เพื่อชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะ ต่อมาในห้องที่ 18 จังหวะที่ 1 เป็นโน้ต B Natural เป็นโน้ตนอกคอร์ด Bb7 แต่ให้เสียงเป็น b9 ใช้ชะลอจังหวะจากกลุ่มโน้ตเขบ็ตหนึ่งในห้องก่อนหน้า ในขณะเดียวกันในห้องที่ 25 จังหวะที่ 3 โน้ต D เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Dm7 ค่าโน้ตเป็นโน้ตตัวขาวก็จริง แต่มีการเชื่อมต่อเครื่องหมายโยงเสียง (Tie) ระหว่างโน้ตตัวดำก่อนหน้าและหลัง ทำให้มีค่าเหมือนตัวกลมเพื่อชะลอจังหวะก่อนจะเปลี่ยนจังหวะในห้องถัดไป

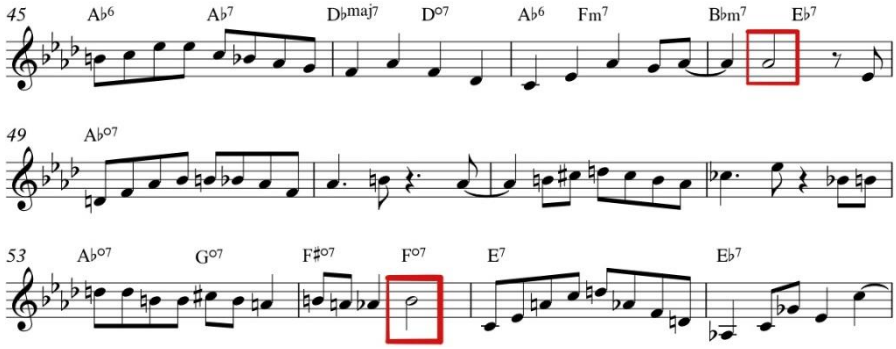

รูปภาพที่ 30 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากบทเพลง Airmail Special ห้องที่ 45-56 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 30 ในห้องที่ 48 จังหวะที่ 2 โน้ต Ab เป็นโน้ตลำดับที่ 7 ของคอร์ด Bbm7 ใช้โน้ตตัวขาวบรรเลงต่อเนื่องมาถึงคอร์ด Eb7 เป็นโน้ตลำดับที่ 4 ของคอร์ด Eb7 ใช้ชะลอจังหวะจากกลุ่มโน้ตเขบ็ตหนึ่งที่บรรเลงเยอะมาก่อนหน้า โดยเริ่มประโยคเพลงมาตั้งแต่ห้องที่ 45

ห้องที่ 54 จังหวะที่ 3 โน้ต Bb เป็นโน้ตลำดับที่ 4 ของคอร์ด Fdim7 ใช้ชะลอจังหวะก่อนที่จะบรรเลง โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในห้องต่อไป

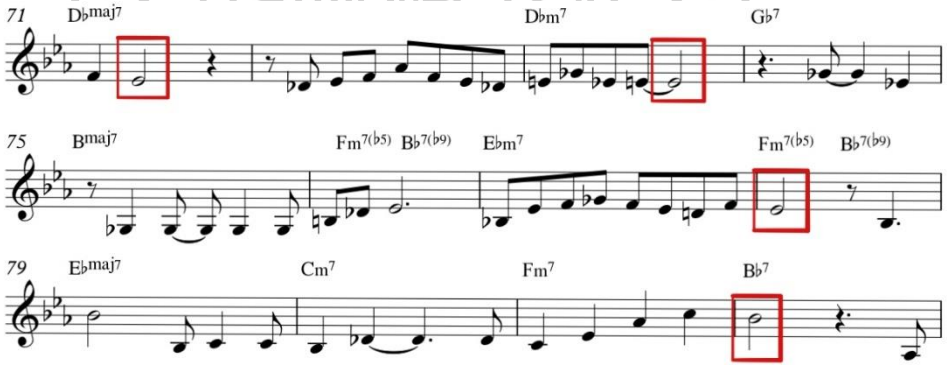

รูปภาพที่ 31การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 71-82 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 31 ในห้องที่ 71 จังหวะที่ 2 โน้ต Eb เป็นโน้ตลำดับที่ 2 ของคอร์ด Dbmaj7 ใช้ชะลอจังหวะก่อนที่จะบรรเลงโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในห้องต่อไป ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Dbmaj7 ในจังหวะยกที่ 1 เพื่อบรรเลงเข้าสู่ประโยคเพลงและชะลอประโยคเพลงด้วยโน้ตตัวขาวในจังหวะที่ 3 ห้องที่ 73 เป็นโน้ต E Natural ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ #9 ของคอร์ด Dbm7 และจะเข้าสู่โน้ตตัวขาวเพื่อการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะอีกครั้งในห้องที่ 78 จังหวะที่ 1 โน้ต Eb เป็นโน้ตลำดับที่ 7 ของคอร์ด Fm7b5 ใช้ชะลอจังหวะโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในห้องก่อนหน้าต่อมาในห้องที่ 82 ชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากโน้ตตัวดำด้วยโน้ตตัวขาว ในจังหวะที่ 1 ของคอร์ด ด้วยโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด คือโน้ต Bb ในคอร์ด Bb7
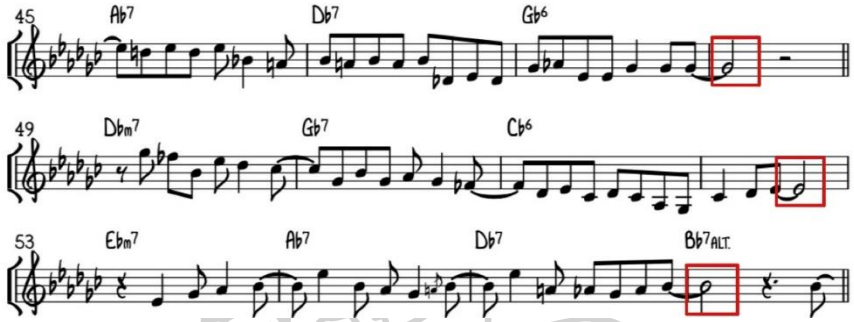
รูปภาพที่ 32 การใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นการชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 45-56 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 32 ในห้องที่ 48 จังหวะที่ 1 โน้ต Gb เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Gb6 จากตัวอย่างจึงวิเคราะห์ได้ว่าเป็นการใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลง เพื่อชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากกลุ่มโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นที่บรรเลงเยอะมาก่อนหน้า โดยเริ่มประโยคเพลงมาตั้งแต่ห้องที่ 45 ก่อนที่จะบรรเลงกลุ่มโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในประโยคต่อไป

ห้องที่ 52 จังหวะที่ 3 โน้ต Eb เป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ด Cb6 จากตัวอย่างจึงวิเคราะห์ได้ว่าเป็นการใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลง เพื่อชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากกลุ่มโน้ตเขบ็ตหนึ่งที่บรรเลงเยอะมาก่อนหน้า โดยเริ่มประโยคเพลงมาตั้งแต่ห้องที่ 49 จังหวะยกที่หนึ่งก่อนที่จะบรรเลงกลุ่มโน้ตในประโยคต่อไปห้องที่ 56 จังหวะที่ 1 โน้ต Bb เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Bb7alt. มาจาก Bb โมดโลเครียน (Bb Locrian Mode) จากตัวอย่างจึงวิเคราะห์ได้ว่าเป็นการใช้โน้ตตัวขาวเพื่อเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลง เพื่อชะลอท่อนในการเปลี่ยนจังหวะจากกลุ่มโน้ตก่อนหน้าโน้ตตัวดำ

โน้ตตัวดำ

โน้ตตัวดำเป็นโน้ตพื้นฐานในการบรรเลง การร้องสแกตก็เช่นกัน โน้ตตัวดำเป็นโน้ตที่แสดงให้เห็นชีพจรจังหวะชัดเจน มีการบรรเลงที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอารมณ์เพลง การสื่อความหมาย และอัตราจังหวะ ยกตัวอย่างดังนี้

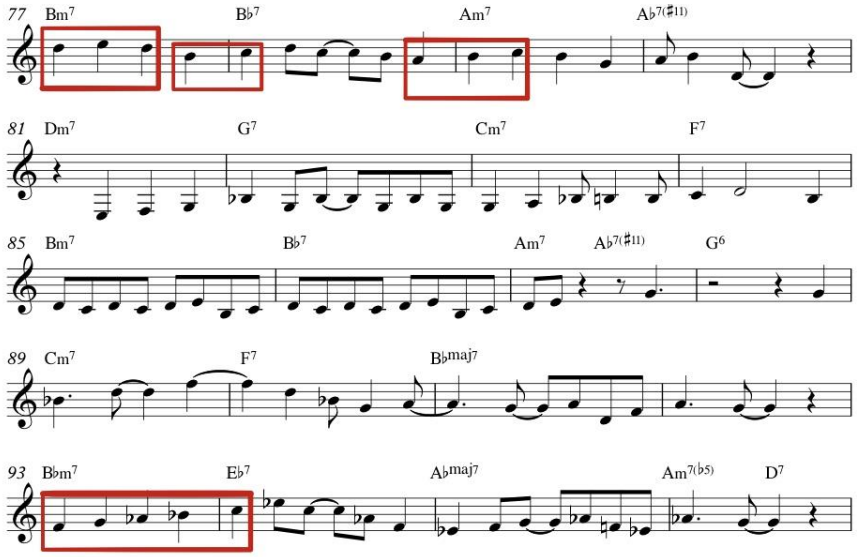

รูปภาพที่ 33 การใช้โน้ตตัวดำเพื่อเน้นชีพจรจังหวะในลักษณะการไล่ลำดับเสียงจากบันไดเสียงจากบทเพลง One Note Sambaในห้อง ห้องที่ 77-96 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 33 ในห้องที่ 78-79 จังหวะที่ 4 ในห้องที่ 78 คือโน้ต A เป็นโน้ตลำดับที่ 7 ของคอร์ด Bb7 ไล่ขึ้นเข้าสู่โน้ตจังหวะที่1และ 2 ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 2, 3 ของคอร์ด Am7 มีการบรรเลงลักษณะการไล่ลำดับเสียงจาก โน้ต A ไปสู่โน้ต B และ C

ห้องที่ 93 จังหวะที่ 1-4 โน้ต Bb เป็นโน้ตลำดับที่ 5, 6, b7, 1 ของคอร์ด Bbm7 มีการบรรเลงลักษณะการไล่ลำดับเสียงจาก โน้ต F G ไปสู่โน้ต Ab และ Bb

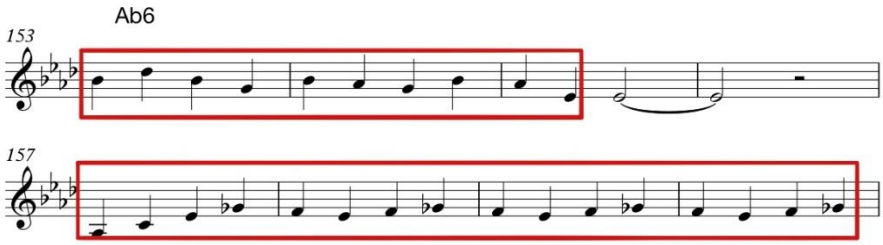

รูปภาพที่ 34การใช้โน้ตตัวดำเพื่อเน้นชีพจรจังหวะในลักษณะการไล่ลำดับเสียงจากบันไดเสียงจากบทเพลง Airmail Special ห้องที่ 153- 160 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 34 ในห้องที่ 153-155 จังหวะที่ 1-4 เป็นการบรรเลงโน้ตตัวดำในลักษณะการเดินชีพจรจังหวะ มีการเน้นจังหวะโดยการใช้บันไดเสียง เป็นซีเควนซ์ของการไล่บันไดเสียง Ab Major ต่อเนื่องมาจนถึงจังหวะที่ 1, 2 ในห้องที่ 155 เช่นเดียวกันในห้องที่ 157-160 จังหวะที่ 1-4 คือโน้ตลำดับที่ 1, 3, 5, และ b7 ของคอร์ด Ab7 จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการบรรเลงโน้ตตัวดำในลักษณะการเลียนเสียงการเดินจังหวะแนวทำนองของเบสมีรูปแบบการเดินจังหวะโดยเน้นชีพจรจังหวะในลักษณะคอร์ดโทน
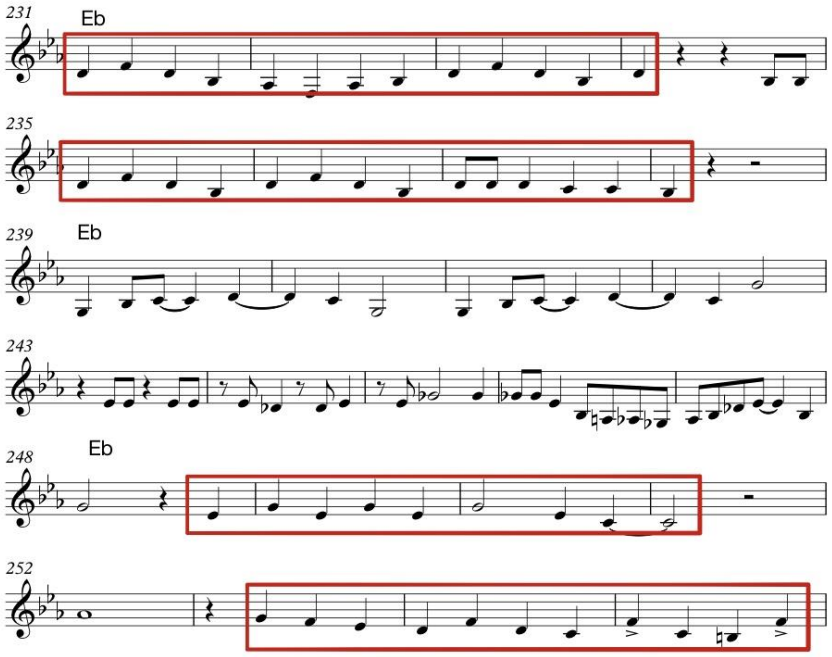
รูปภาพที่ 35 การใช้โน้ตตัวดำเพื่อเน้นชีพจรจังหวะในลักษณะการไล่ลำดับเสียงจากบันไดเสียงจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 231-255 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 35 ห้องที่ 231-237 จังหวะที่ 1-4 เป็นการบรรเลงโน้ตตัวดำในลักษณะการเดินชีพจรจังหวะ มีการเน้นจังหวะโดยการใช้คอร์ด Bb7 ซึ่งเป็นคอร์ดลำดับที่ 5 ของคอร์ด Eb โดยมีลักษณะการบรรเลงในลักษณะการไล่ขึ้นและลงโดยใช้โน้ตในคอร์ด Bb7 และโน้ตในบันไดเสียง Eb เมเจอร์ ควบคู่กัน

ห้องที่ 248-255 จังหวะที่ 1-4 เป็นการบรรเลงโน้ตตัวดำในลักษณะการเดินชีพจรจังหวะโดยบรรเลงเป็นคู่ 3 Major ของคอร์ด Eb ได้แก่โน้ต Eb และโน้ต G

ห้องที่ 253-254จังหวะที่ 2-4 เป็นซีเควนซ์ของการไล่บันไดเสียง Eb Major ขาลงได้แก่ โน้ต G F Eb D, F D C, F C B

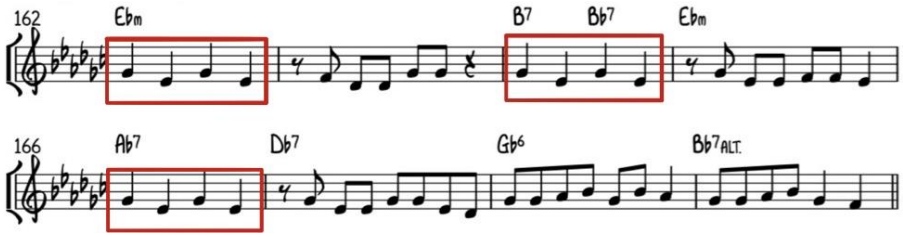

รูปภาพที่ 36 การบรรเลงโน้ตตัวดำในลักษณะการเดินชีพจรจังหวะ

จากรูปภาพที่ 36 ห้องที่ 162 จังหวะที่ 1-4 เป็นการบรรเลงโน้ตตัวดำในลักษณะการเดินชีพจรจังหวะ เป็นรูปแบบการทำซ้ำ ของคอร์ด Ebm คือการซ้ำโน้ตเดิมและจังหวะเดิมโดยเน้นการเดินจังหวะในลักษณะเป็น คู่ 3 ในจังหวะที่ 1 และ 3 สลับกับ Root ในจังหวะที่ 2 และ 4 ของคอร์ด Ebm เช่นเดียวกันในห้องที่ 164 มีการให้โน้ตตัวเดิม บรรเลงในจังหวะเดิม ในขณะที่คอร์ดเปลี่ยนจากคอร์ด Ebm เป็นคอร์ด B7 ต่อมาในห้องที่ 166 มีการให้โน้ตตัวเดิม บรรเลงในจังหวะเดิม ในขณะที่คอร์ดเปลี่ยน จากคอร์ด B7 เป็นคอร์ด Ab7 การบรรเลงลักษณะนี้จะทำให้เกิดสีสันของเสียงคอร์ดที่เปลี่ยนไป ในขณะที่แนวทำนองหลักไม่เปลี่ยน

โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น

โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในทางดนตรีแจ๊สเป็นโน้ตที่สำคัญมาก เพราะเป็นโน้ตที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นสวิง (Swing) เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งในการด้นสด คือการบรรเลงโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การร้องสแกตโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น จากผลงานของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ทั้ง 4 บทเพลง ยกตัวอย่างได้ดังนี้

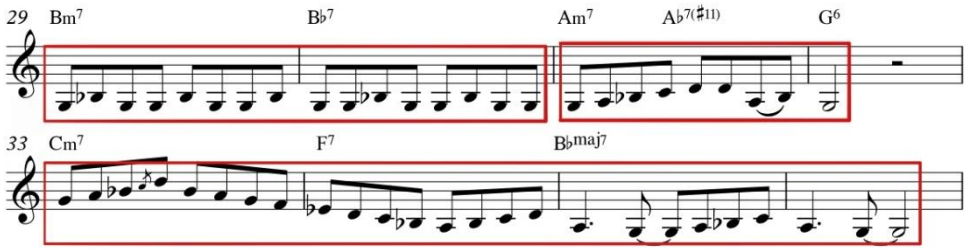

รูปภาพที่ 37 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงจากบทเพลง One Note Sambaห้องที่ 29-39 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 37 บทเพลง One Note Samba ในห้องที่ 29 และ ห้องที่ 30 จังหวะที่ 1-4 เป็นการบรรเลงโน้ตโน้ตเขบ็ตในลักษณะการซ้ำโน้ตเดิมจังหวะเดิมคือ การทำซ้ำของกลุ่มโน้ตในขณะที่คอร์ดเปลี่ยน

ห้องที่ 37 เป็นการบรรเลงโน้ตโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในลักษณะการไล่บันไดเสียง Bb เมเจอร์ เป็นการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียง G เมเจอร์ มาเป็นบันไดเสียง Bb เมเจอร์ การบรรเลงลักษณะนี้เรียกว่า การเปลี่ยนกุญแจเสียง (Modulation) เช่นเดียวกันในห้องที่ 33 เป็นการบรรเลงโน้ตโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในลักษณะการเปลี่ยนบันไดเสียงเป็น Bb เมเจอร์ เช่นเดียวกัน

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เลือกใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น ในลักษณะการทำซ้ำของกลุ่มโน้ต และ การเปลี่ยนกุญแจเสียง แต่อย่างไรก็ตาม เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เลือกบรรเลงโน้ตคอร์ดโทนในจังหวะหนักเสมอ
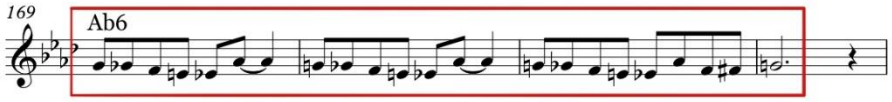
รูปภาพที่ 38 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงบทเพลง Airmail Specialห้องที่ 169-172 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์

จากตัวอย่างบทเพลง Airmail Special ในห้องที่ 169 เป็นการบรรเลงโน้ตเขบ็ตในลักษณะการไล่บันไดเสียงโครมาติกขาลงเป็นกลุ่มโน้ต เคลื่อนที่ขึ้นด้วยโน้ต 4 ตัว กระโดดลงด้วยขั้นคู่ 3 เมเจอร์ โดยเริ่มจากโน้ต G Gb F E Eb ในจังหวะที่ 1, 2 และ 3

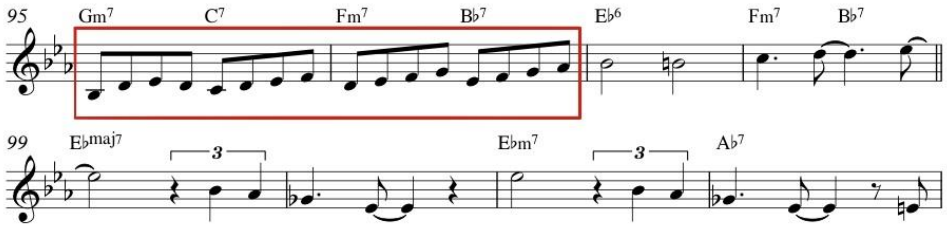

รูปภาพที่ 39 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 95-106 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 39 ตัวอย่างห้องที่ 95-96 จังหวะที่ 1-4 เป็นการใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งในลักษณะซีเควนซ์ของการไล่บันไดเสียง Eb เมเจอร์ ในลักษณะไล่ขึ้นจังหวะที่ 3 เป็นการใช้ Cm ซีเควนซ์เป็นคู่ 4 บนโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิง โดยมีโน้ตที่สำคัญในจังหวะตกส่งผลให้เกิดส่วนขยายของคอร์ด (Tension) ในคอร์ด C7 คือโน้ตจังหวะตกที่ 4 คือโน้ต Eb เป็นโน้ตเอ็นฮาร์โมนิกกับโน้ต D# ซึ่งเป็นโน้ต #9 ของคอร์ด C7 ถัดมาในห้องที่ 96 คอร์ด Fm7 บรรเลงเป็นซีเควนซ์เป็นคู่ 4 บนโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้รูปแบบ ซีเควนซ์ บนโน้ตเขบ็ตหนึ่ง โดยเอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ตั้งใจบรรเลงโน้ตคอร์ดโทนในจังหวะหนัก ดังนี้ ในห้องที่ 95 โน้ตลำดับที่ 5 ของคอร์ด Gm7 เป็นโน้ตในจังหวะที่ 1 และในห้องที่ 96 โน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด C7 เป็นโน้ตในจังหวะที่ 1 ถึงแม้ในห้องที่ 96 จะบรรเลงโน้ตนอกคอร์ดในจังหวะที่ 1 แต่ก็มีการไล่โน้ตในบันไดเสียง Eb เมเจอร์ เข้าสู่โน้ต Tonic ของคอร์ด Fm7 ในจังหวะที่ 2 ในขณะที่ห้องที่ 96 มีการบรรเลงโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในลักษณะการไล่โน้ตในบันไดเสียง Eb เมเจอร์ เข้าสู่โน้ตคอร์ดโทนของคอร์ดห้องถัดไปคือ โน้ต Bb ในจังหวะที่ 1 ของคอร์ด Eb6

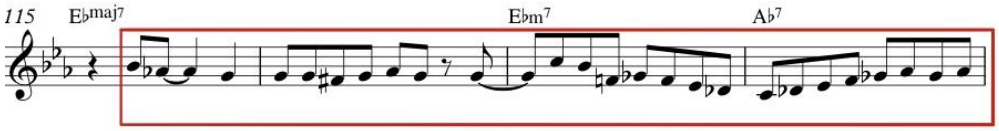

รูปภาพที่ 40 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 115-118 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 40 ห้องที่ 115 จังหวะที่ 2-4 เป็นโน้ตลำดับที่ 5 4 และ 3 คือโน้ต Bb Ab และ G ของคอร์ด Ebmaj7 ไล่ลงมาเข้าสู่ห้องที่ 116 เป็นการบรรเลงโน้ตโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในลักษณะการไล่บันไดเสียงโครมาติก บรรเลงต่อเนื่องมาในห้องที่ 117 มีการเปลี่ยนคอร์ดเป็น Ebm7 จะเห็นได้ว่าโน้ตในจังหวะที่ 3 จะเปลี่ยนจากโน้ต G เป็น Gb และในจังหวะยกที่ 4 คือโน้ต Db เป็นโน้ตลำดับที่ b7 ของคอร์ด Ebm7 เป็นการบรรเลงโน้ตโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในลักษณะการไล่บันไดเสียงโครมาติกเพื่อเข้าสู่คอร์ด Ab7

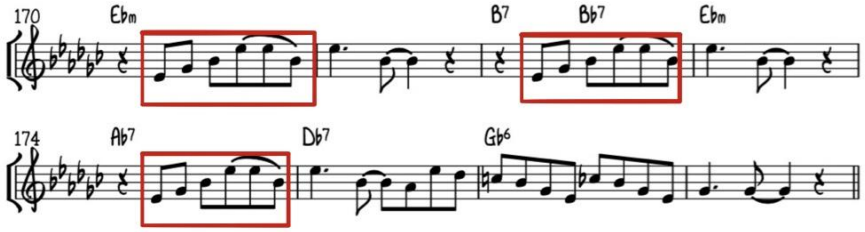

รูปภาพที่ 41 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในจังหวะสวิงจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 170-174 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์

จากรูปภาพที่ 41 ในห้องที่ 170 เป็นการบรรเลงโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นเป็นโน้ตอาร์เปจิโอของคอร์ด Ebm ในจังหวะที่ 2 3 และ 4 ต่อมาในห้องที่ 172 มีการบรรเลงโน้ตซ้ำในจังหวะเดิม ในขณะที่คอร์ดเปลี่ยน จากคอร์ด Ebm เป็นคอร์ด B7 การบรรเลงลักษณะนี้เรียกว่า การทำซ้ำ เช่นเดียวกันในห้องที่ 174 บรรเลงเช่นเดียวกับห้องที่ 170 และ ห้องที่ 172 แต่คอร์ดเปลี่ยน

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้รูปแบบ การทำซ้ำ เพื่อให้เกิดเสียงประสานระหว่างคอร์ด เกิดเป็นสีสันในการบรรเลง

การใช้จังหวะขัด

จังหวะขัดคือ การร้องหรือบรรเลงโดยเน้นที่จังหวะเบามากกว่าจังหวะหนัก ให้ความรู้สึกขัด ใช้ในการร้องหรือบรรเลงแบบสั้น ๆ เป็นการบรรเลงโดยเน้นจังหวะที่ไม่ใช่จังหวะตก
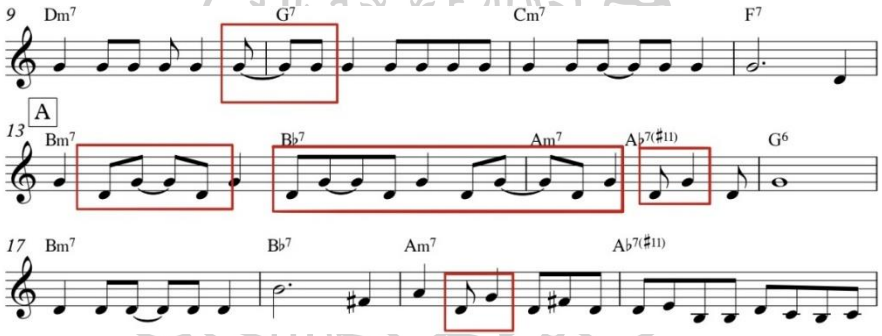
รูปภาพที่ 42 การใช้จังหวะขัดจากบทเพลง One Note Samba ห้องที่ 9-19 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์

รูปภาพที่ 42 จากบทเพลง One Note Samba ในห้องที่ 9 บรรเลงด้วยจังหวะขัดในจังหวะยกที่ 4 บรรเลงต่อเนื่องไปยังจังหวะที่ 1 ของห้องที่ 10 และในห้องที่ 13 บรรเลงด้วยจังหวะขัดในจังหวะยกที่ 2 บรรเลงต่อเนื่องไปยังจังหวะที่ 3 ต่อมาในห้องที่ 14-15 บรรเลงจังหวะขัดในจังหวะยกที่ 2 บรรเลงต่อเนื่องไปยังจังหวะที่ 3 และจังหวะยกที่ 4 บรรเลงต่อเนื่องไปยังจังหวะที่ 1 ของห้องที่ 15 ห้องที่ 19 มีการใช้จังหวะขัดในจังหวะยกที่ 2 บรรเลงต่อเนื่องไปยังจังหวะที่ 3

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการบรรเลงจังหวะขัดในลักษณะบรรเลงเชื่อมต่ออยู่บ่อยครั้ง การบรรเลงในลักษณะนี้ เป็นการเน้นในจังหวะยกในค่าโน้ตที่คล้ายจังหวะตก เพื่อสร้างสีสันให้บทเพลงโดยการบรรเลงจังหวะยกให้คล้ายกับจังหวะตก

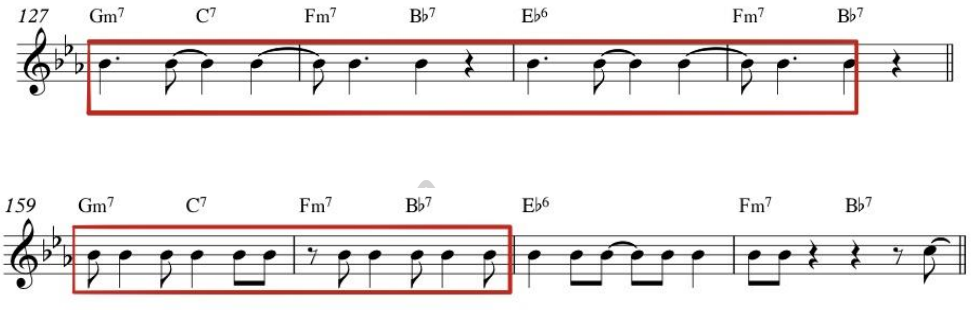

รูปภาพที่ 43 การใช้จังหวะขัดจากบทเพลง How High the Moon ห้องที่ 127-130 และห้องที่ 159-160 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

จากตัวอย่างบทเพลง How High the Moon ห้องที่ 127-130 จะเห็นได้ว่ามีการบรรเลงโน้ต Bb เหมือนกันทั้ง 4 ห้อง สิ่งที่แตกต่างออกไปคือ คอร์ด และ จังหวะ เริ่มจากห้องที่ 127 บรรเลงโน้ต Bb ในจังหวะที่ 1 ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ด Gm7 และบรรเลงต่อมาในจังหวะยกที่ 2 เชื่อมกับจังหวะตกที่ 3 เป็นโน้ตลำดับที่ b7 ของคอร์ด C7 และบรรเลงโน้ต Bb ในจังหวะที่ 4 เชื่อมไปสู่จังหวะที่ 1 ในห้อง 128 แสดงให้เห็นถึงส่วนขยายของคอร์ด Fm7 ต่อมาในจังหวะที่ 3 ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Bb7

ต่อมาในห้องที่ 129 บรรเลงโน้ต Bb ในจังหวะที่ 1 ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 5 ของคอร์ด Eb6 และบรรเลงต่อมาในจังหวะยกที่ 2 เชื่อมกับจังหวะตกที่ 3 และบรรเลงโน้ต Bb ต่อเนื่องในจังหวะที่ 4 เชื่อมไปสู่จังหวะที่ 1 ในห้อง 130 ในขณะที่คอร์ดเปลี่ยน ทำให้เกิดสีสันของเสียงบนโน้ตจังหวะขัด

ตัวอย่างต่อมาในบทเพลง How High the Moon ห้องที่ 159-160 เป็นการดำเนินคอร์ด (Chord Progression) คอร์ดลำดับที่ 3 คือคอร์ด Gm7, คอร์ดลำดับที่6 คือคอร์ด C7, คอร์ดลำดับที่ 2 คือคอร์ด Fm7และ คอร์ดลำดับที่ 5 คือคอร์ด Bb7มีการบรรเลงแนวทำนองในจังหวะขัดโน้ตตัวเดิม คือโน้ต Bb ให้ความรู้สึกเหมือนโน้ตสามพยางค์
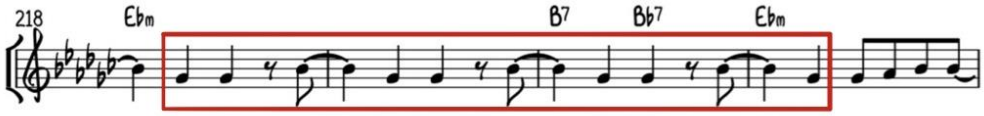
รูปภาพที่ 44 การใช้จังหวะขัดจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 218-221 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์

จากตัวอย่างบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่218 บรรเลงในจังหวะยกที่ 4 เชื่อมไปสู่โน้ตจังหวะที่ 1 ห้องที่ 219 บนคอร์ด Ebm แสดงถึงจังหวะขัด เช่นเดียวกันในห้องที่ 220 จังหวะที่ 1 บรรเลงต่อเนื่องมาจากจังหวะยกที่ 4 ของห้องที่ 219 ให้ความรู้สึกเน้นในจังหวะยก ในขณะที่เครื่องดนตรีอื่นๆ บรรเลงปกติ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ แสดงให้เห็นถึง จังหวะขัด อย่างชัดเจน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทที่ 5
การใช้บันไดเสียงโมดและอาร์เปจิโอ

บันไดเสียงและโมดเป็นองค์ประกอบที่นักดนตรีแจ๊สนิยมนำมาใช้ในการอิมโพรไวส์ บันไดเสียงคือกลุ่มโน้ตที่เรียงตัวต่อกันในแนวนอนโดยทั่วไปแล้วจะมีจำนวน 5-12 ตัว (ธีรัช เลาห์วีรพานิช,2562) บันไดเสียงแต่ละประเภทจะมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน มีระยะห่างของเสียงที่ไม่เท่ากัน โดยผู้วิจัยได้เลือกวิเคราะห์บันไดเสียงและโมดที่ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้ในการสแกตทั้ง 4 เพลง ดังนี้ 1) บันไดเสียงเมเจอร์และโมดของบันไดเสียงเมเจอร์ 2) บันไดเสียงเนเชอรัลไมเนอร์ 3) บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ 4) บันไดเสียงโครมาติกและ5) อาร์เปจิโอ

4.1 บันไดเสียงเมเจอร์

บันไดเสียงเมเจอร์ ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว โดยมีระยะห่างขั้นคู่ 2 เมเจอร์ระหว่างโน้ตลำดับที่ 1-2, 2-3, 4-5, 5-6, 6-7 และมีระยะห่างเป็นขั้นคู่ 2 ไมเนอร์ระหว่างโน้ตลำดับที่ 3-4 และ 7-8 (ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2555) ซึ่งโมดของบันไดเสียงเมเจอร์นั้นมีทั้งหมด 7 โมด แต่ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงโมดที่ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้ในการสแกตได้แก่

4.1.1 โมดโดเรียน (Dorian) มีตำแหน่งขั้นคู่ 2 เมเจอร์ระหว่างโน้ตลำดับที่ 1-2, b3-4, 4-5, 5-6 และ 7-8 มีตำแหน่งขั้นคู่ครึ่งเสียงอยู่ระหว่างโน้ตลำดับที่ 2-b3 และ 6-b7 (ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2555) ซึ่งโมดนี้มีโน้ตที่เป็นเอกลักษณ์คือโน้ตลำดับที่ 6 โดยคอร์ดที่มีความสัมพันธ์กับโมดโดเรียนคือคอร์ด minor7 หรือคอร์ด ii7 (ธีรัช เลาห์วีรพานิช, 2562)
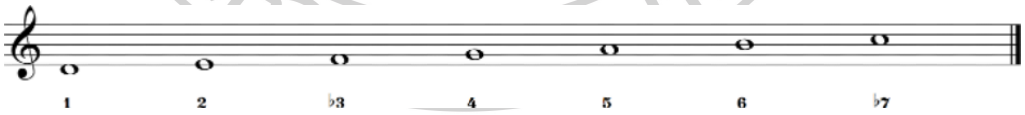
เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้โมดโดเรียนบ่อยครั้งในคอร์ด ii7 ของบทเพลง โดยมักจะผสมผสานกับอาร์เปจิโอ และใช้โมดเป็นตัวช่วยในการเคลื่อนที่ของโน้ตให้จังหวะตกเป็นโน้ตที่อยู่ในคอร์ดโทน ถึงกระนั้น เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ก็มักสแกตโน้ตลำดับที่ 6 อันเป็นโน้ตเอกลักษณ์ของโมดลงในจังหวะตกส่งผลให้คอร์ดมีส่วนขยายและมีสีสันมากยิ่งขึ้น

4.1.2 โมดมิกโซลิเดียน (Mixolydian) มีตำแหน่งขั้นคู่ 2 เมเจอร์ ระหว่างโน้ตลำดับที่ 1-2, 2-3, 4-5, 5-6 และ 7-8 มีตำแหน่งขั้นคู่ครึ่งเสียงอยู่ระหว่างโน้ตลำดับที่ 3-4 และ 6-b7 (ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2555) ซึ่งโมดมิกโซลิเดียนโน้ตที่เป็นเอกลักษณ์คือโน้ตลำดับที่ b7 โดยคอร์ด

ที่มีความสัมพันธ์กับโมดมิกโซลิเดียนคือคอร์ด Dominant7 หรือคอร์ด V7 (ธีรัช เลาห์วีรพานิช, 2562)

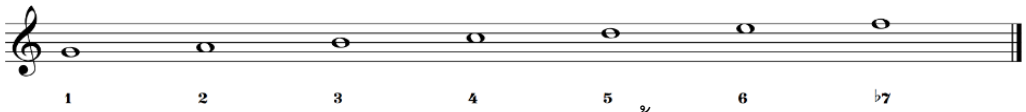

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มักใช้โมดมิกโซลิเดียนบ่อยครั้งในคอร์ด V7 ของบทเพลง โดยมักจะผสมผสานกับอาร์เปจิโอ และใช้โมดเป็นตัวช่วยในการเคลื่อนที่ของโน้ตให้จังหวะตกเป็นโน้ตที่อยู่ในคอร์ดโทน อีกทั้งยังมีการใช้โน้ตของโมดสแกตลงในจังหวะตกก่อให้เกิดส่วนขยายของคอร์ดที่มีความน่าสนใจ เช่นโน้ตลำดับที่ 9, 11, 13

4.2 **บันไดเสียงเนเซอรัลไมเนอร์**

บันไดเสียงเนเซอรัลไมเนอร์ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว โดยมีระยะห่างขั้นคู่ 2 เมเจอร์อยู่ระหว่างโน้ตลำดับที่ 1-2, b3-4, 4-5, b6-b7, b7-8 และมีตำแหน่งขั้นคู่ 2 ไมเนอร์อยู่ระหว่างโน้ตลำดับที่ 2-b3 และ 5-b6 (ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2555) ซึ่งโมดนี้มีโน้ตที่เป็นเอกลักษณ์คือโน้ตลำดับที่ b6 แต่ก็มิได้เป็นที่นิยมนำมาบรรเลงในจังหวะตกนักเนื่องจากจะก่อให้เกิดเสียงกระด้าง และเกิดขึ้นคู่ที่ทำให้เสียงกัดกัน โดยคอร์ดที่มีความสัมพันธ์กับ บันไดเสียงเนเซอรัลไมเนอร์คือคอร์ด minor7 หรือคอร์ด i7, vi7 (ธีรัช เลาห์วีรพานิช, 2562)
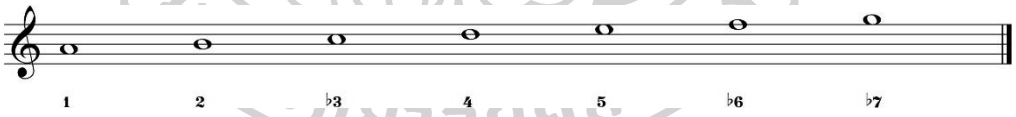
เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มักใช้บันไดเสียงเนเซอรัลไมเนอร์ในคอร์ดที่ i7, vi7 ของบทเพลง เป็นบันไดเสียงพื้นฐานที่ง่ายต่อการนำมาใช้ ถึงกระนั้นก็มิได้นำมาสแกตด้วยการไล่บันไดเสียงขึ้น-ลง มีการกระโดดของขั้นคู่อีกทั้งใช้โน้ตโครมาติก ผสานกับอาร์เปจิโอไมเนอร์ ทำให้การสแกตมีความน่าสนใจโดยใช้บันไดเสียงเป็นองค์ประกอบ

4.3 บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์

บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว โดยมีระยะห่างขั้นคู่ 2 เมเจอร์อยู่ระหว่างโน้ตลำดับที่ 1-2, b3-4, 4-5 ขั้นคู่ 2 อ็อกเมนเต็ดอยู่ระหว่างโน้ตลำดับที่ b6-7 และ ขั้นคู่ 2 ไมเนอร์อยู่ระหว่างโน้ตลำดับที่ 2-b3 5-b6 และ 7-8 (ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2555) ซึ่งโมดนี้มีโน้ตที่เป็นเอกลักษณ์คือโน้ตลำดับที่ b3, b6 และ 7 แต่ก็มิได้เป็นที่นิยมนำมาบรรเลงในจังหวะตกนัก เนื่องจากจะก่อให้เกิดเสียงกระด้าง และเกิดขึ้นคู่ที่ทำให้เสียงกัดกัน โดยคอร์ดที่มีความสัมพันธ์กับบันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ คือคอร์ด minorMajor7 หรือคอร์ด i7, vi7

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ในคอร์ดที่ i7, V7 ถึงแม้ว่าคอร์ดของบทเพลงจะมิได้เป็น คอร์ด minorMajor7 ก็ตามแต่ก็สามารถบรรเลงบันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ลงไปได้อย่างลงตัว ซึ่งโน้ตของบันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์จะเพิ่มสีสันที่แตกต่างจากบันไดเสียงเนเชอรัลไมเนอร์ได้อย่างชัดเจน

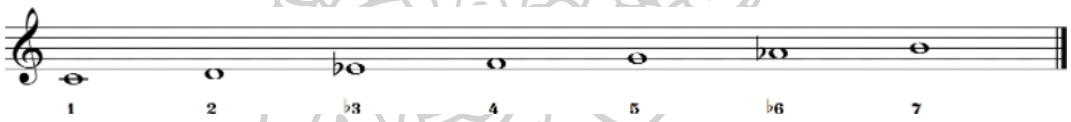

4.4 บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic Scale)

บันไดเสียงโครมาติกเป็นบันไดเสียงที่มีความสมมาตร (Symmetrical scales) กล่าวคือเป็นบันไดเสียงที่เกิดจากการซ้ำของขั้นคู่อย่างมีระบบแบบแผน (ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2558) มีการใช้บันไดเสียงชนิดนี้มาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยกรีกและแพร่หลายไปยัง ดนตรีตะวันตก (Western music) ดนตรีตะวันออก (Eastern music) ดนตรีไบแซนไทน์ (Byzantine music) (Politis, 2003, September)

บันไดเสียงโครมาติกคือบันไดเสียงที่มีระดับของเสียงห่างกันครึ่งเสียงเรียงลำดับกันไปทุกขั้น 13 ขั้นเป็น 1 ชุด เมื่อลำดับเสียงไปทีละขั้นจะปรากฏช่วงเสียงห่างกันครึ่งเสียง หรือกล่าวได้ว่าบันไดเสียงโครมาติกนั้นประกอบจากขั้นคู่ 2 ไมเนอร์ ตลอดทั้งบันไดเสียง (Jarvinen, 1995; ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2558; (ธวัช อัศวเดชาฤทธิ์, 2019) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

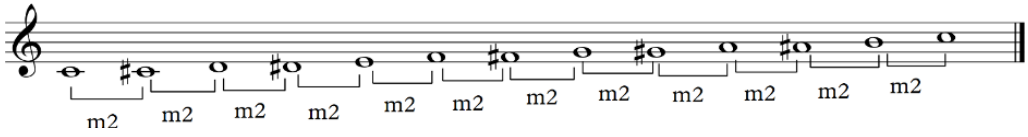

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้บันไดเสียงโครมาติกผ่านในจังหวะยกหรือจังหวะเบา ใช้การเคลื่อนที่โน้ตโครมาติกในจังหวะยกสู่โน้ตในจังหวะตกที่เป็นคอร์ดโทนหรือส่วนขยายของคอร์ด

4.5 การใช้อาร์เปจิโอ (Arpeggio)

อาร์เปจิโอคือโน้ตที่แยกออกมาจากคอร์ด เป็นสิ่งพื้นฐานที่สามารถนำมาอิมโพรไวส์ได้เป็นอย่างดีเนื่องจากสามารถนำมาใช้ได้ในทันที ซึ่งอาร์เปจิโอสามารถบรรเลงได้หลากหลายเช่น อาร์เปจิโอ 3 โน้ต ได้แก่ โน้ตตัวที่ 1, 3, 5 (Butterfield, 2014) ซึ่งคอร์ดในดนตรีแจ๊สมักมีการเพิ่มส่วนขยายของคอร์ด (Extensions) ซึ่งหมายถึงโน้ตที่อยู่ในลำดับที่สูงกว่าโน้ตลำดับที่ 5 ของบันไดเสียง ได้แก่ โน้ตลำดับที่ 6, 7, 9, 11, 13 (ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2558)

ในการสแกตทั้ง 4 เพลง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้อาร์เปจิโอควบคู่กับการใช้จังหวะเสมอ เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ อย่างมาก บางครั้งมีการเลือกใช้อาร์เปจิโอแล้วเพิ่มเติมด้วยส่วนขยายของคอร์ด ทำให้เกิดสีสันในการร้องมากขึ้น

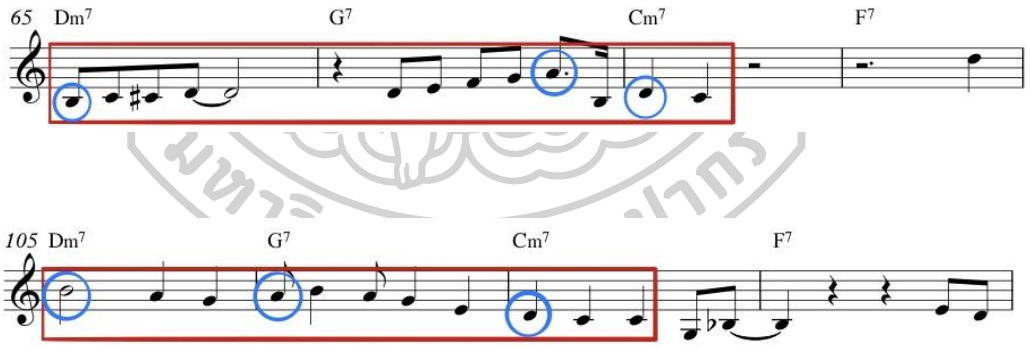

รูปภาพที่ 45 การใช้บันไดเสียงและโมดเมเจอร์จากบทเพลง One note Samba ห้องที่ 65-67 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์

รูปภาพที่ 45 ตัวอย่างบทเพลง One note Samba ในห้องที่ 65 และห้องที่ 105 บนคอร์ด Dm7 มีการใช้บันไดเสียงโดเรียนโมด โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จงใจแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของโมดอย่างชัดเจนด้วยการบรรเลงโน้ต B ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 6 ของโมด และเป็นโน้ตลำดับที่ 6

ของคอร์ด โดยทั้งห้องที่ 65 และ 105 บรรเลงในจังหวะที่ 1 ซึ่งเป็นจังหวะหนัก ทำให้ความเป็นเอกลักษณ์ของบันไดเสียงโดเรียนโมด ออกมาอย่างชัดเจน

ต่อมาในห้องที่ 66 และห้องที่ 106 บนคอร์ด G7 ใช้ มีการบันไดเสียงมิกโซลิเดียน โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้ส่วนขยายของคอร์ด จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 ตัวอย่างดังกล่าวมีการใช้จังหวะหนักของห้องด้วยโน้ต A ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 2 ของบันไดเสียง และเป็นโน้ตลำดับที่ 9 ของคอร์ด โดยห้องที่ 66 บรรเลงในจังหวะที่ 4 และห้องที่ 106 บรรเลงในจังหวะที่ 1 ถึงแม้ว่าจะมิได้เป็นการบรรเลงในจังหวะเดียวกัน แต่มีการบรรเลงอยู่ในจังหวะตกซึ่งเป็นจังหวะหนักของบทเพลงเช่นเดียวกัน ในห้องที่ 67 และห้องที่ 107 บนคอร์ด Cm7 ไม่สามารถระบุบันไดเสียงที่ชัดเจน เนื่องจากทั้ง 2 ห้องมีโน้ตเพียง 4 ตัวเท่านั้นได้แก่ C D G Bb แต่ทั้ง 2 ห้องดังกล่าว เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้ส่วนขยายของคอร์ดคือโน้ต D ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 2 ของบันไดเสียง และเป็นโน้ตลำดับที่ 9 ของคอร์ด โดยทั้ง 2 ห้อง บรรเลงโน้ต D อยู่ในจังหวะตกซึ่งเป็นจังหวะหนักของบทเพลง

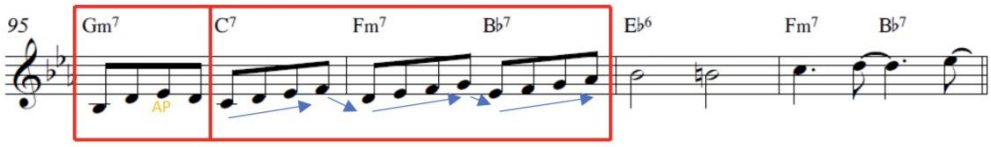

รูปภาพที่ 46 การใช้บันไดเสียงและโมดเมเจอร์ จากบทเพลง How Hight the Moon ห้องที่ 95-96 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

รูปภาพที่ 46 ตัวอย่างจากบทเพลง How Hight the Moon ในห้องที่ 95-96 มีการใช้บันไดเสียง Eb เมเจอร์ ทั้ง 2 ห้อง ในจังหวะที่ 1 และ 2 ของห้องที่ 95 นั้นจะเป็นการเริ่มต้นประโยคด้วยการใช้อาร์เปจิโอของ Gm โดยใช้โน้ตผ่านแบบไดอาโทนิกที่โน้ต Eb และกลับมาที่โน้ต D เพื่อเชื่อมสู่การใช้บันไดเสียง Eb เมเจอร์ ในจังหวะที่ 3 ที่มีการบรรเลงบันไดเสียงโดยจัดรูปแบบซีเควนซ์ โดยเริ่มจากโน้ต C ที่เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ดและเป็นโน้ตลำดับที่ 6 ของบันไดเสียง จะเห็นได้ว่ามีการจัดกลุ่มโน้ตที่เคลื่อนที่ตามบันไดเสียงขึ้นเป็น 4 ตัว จากนั้นกระโดดลงด้วยขั้นคู่ 3 เมเจอร์ และเคลื่อนที่ขึ้นด้วยโน้ต 4 ตัว กระโดดลงด้วยขั้นคู่ 3 เมเจอร์ โดยโน้ตที่อยู่ในจังหวะตกจะเป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ด Bb7 ไล่ตามบันไดเสียงเข้าสู่คอร์ดโทนของคอร์ดต่อไป คือคอร์ด Eb6
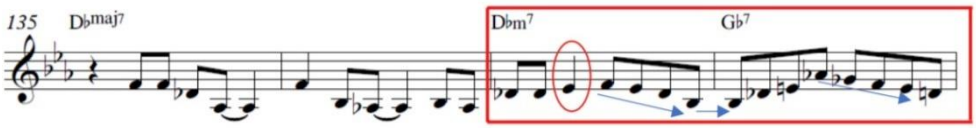
รูปภาพที่ 47 การใช้บันไดเสียงและโมดเมเจอร์จากบทเพลง How Hight the Moon ห้องที่ 137-138 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

ตัวอย่างต่อมาในห้องที่ 137 เป็นการใช้โมด Db โดเรียน ถึงแม้ว่าจะเป็นการไล่บันไดเสียงที่ไม่ซับซ้อนนักแต่มีการลงจังหวะหนักด้วยโน้ตลำดับที่ 2 ของคอร์ด ทำให้เกิดส่วนขยายขึ้นในจังหวะที่ 2 และมีการไล่บันไดเสียงขาลงและกระโดดลงด้วยขั้นคู่ 3 เมเจอร์ มายังโน้ต Bb และซ้ำที่โน้ต Bb ในจังหวะที่ 1 ของห้องที่ 138 โดย Bb เป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ด Gb7 เป็นการเชื่อมบันไดเสียงโดยใช้โน้ตร่วมกัน โดยในห้องที่ 138 จะเป็นการใช้โมด Gb มิกโซลิเดียน โดยในจังหวะที่ 1 ถึงจังหวะยกของ 2 จะเป็นการใช้อาร์เปจิโอโดยจบที่โน้ต E ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ b7 ของโมดและเป็นโน้ตลำดับที่ b7 ของคอร์ด จากนั้นจึงกระโดดขึ้นด้วยขั้นคู่ 4 ดิมมินิช จากนั้นจึงเคลื่อนที่ขาลงด้วยและเชื่อมโน้ตไปยังห้องที่ 139 ด้วยโน้ต D ซึ่งเป็นโครมาติกเข้าสู่โน้ต D#

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่าตัวอย่างจากห้องที่ 137-138 นั้น เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้บันไดเสียงและโมดผสมผสานกับอาร์เปจิโอ โดยโน้ตที่อยู่ในจังหวะหนักส่วนใหญ่จะอยู่ในคอร์ดโทนและส่วนขยายเช่น โน้ตตัวที่ 2, 4, 6 โดยใช้บันไดเสียงและโมดเป็นการเชื่อมต่อโน้ตให้มีความลื่นไหลในการให้โน้ตจากคอร์ดโทนอยู่ในจังหวะหนัก
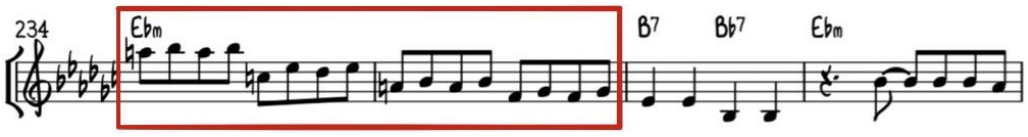
รูปภาพที่ 48 การใช้บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์จากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 234-235 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์

ห้องที่ 234-235 เป็นการใช้บันไดเสียง Bb ฮาร์โมนิกไมเนอร์ บนคอร์ด Ebm เป็นการใช้บันไดเสียงที่ก่อให้เกิดส่วนขยายของคอร์ดขึ้นและทำให้การสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีความ

แปลกน่าสนใจเป็นอย่างมาก โดยโน้ตที่อยู่ในจังหวะที่ 1 ในห้องที่ 235 มีโน้ตที่ทำให้เกิดส่วนขยายของคอร์ดได้แก่โน้ต A เป็นโน้ตลำดับที่ #4 ของคอร์ด Ebm และโน้ต C เป็นโน้ตลำดับที่ 6 ของคอร์ดEbm และ F เป็นโน้ตลำดับที่ 2 ของคอร์ด Ebm

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการเน้นย้ำในส่วนของโน้ตที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิกได้แก่ โน้ตลำดับที่ 1 b3 5 7 ซึ่ง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ได้มีการย้ำโน้ตเหล่านี้บ่อยครั้ง โดยมักบรรเลงโน้ต 2 ตัวสลับกัน อีกทั้งยังมีการกระโดดไปยังโน้ตอื่นและย้ำโน้ตสลับ 2 ตัวเช่นเดิม ในจังหวะที่ 1 ถึงจังหวะยกที่ 2 จะเป็นการบรรเลงโน้ต A กับ Bb ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ #4 และ 5 ของคอร์ดจากนั้นจึงกระโดดด้วยขั้นคู่ 7 ไมเนอร์มายังโน้ต C และกระโดดด้วยขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ไปยังโน้ต Eb สลับกับโน้ต D จากนั้นกระโดดด้วยคู่ 5 ดิมมินิช มายังโน้ต A สลับกับโน้ต B และกระโดดด้วยขั้นคู่ 4 เพอร์เฟค มายังโน้ต F สลับกับโน้ต Gb

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ นั้นมิได้ใช้บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์ ด้วยการไล่โน้ตขึ้นลงแบบทั่วไป แต่จะแสดงเอกลักษณ์ด้วยการใช้โน้ตที่โดดเด่นของบันไดเสียงด้วยการย้ำอีกทั้งยังมีการกระโดดยังไปโน้ตที่สำคัญของบันไดเสียง ก่อให้เกิดส่วนขยายของคอร์ดที่ไม่ใช่คอร์ดโทนหรือโน้ตที่ธรรมดา ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการฝึกซ้อมจนชำนาญ เนื่องจากบันไดเสียง Bb ฮาร์โมนิกไมเนอร์มิได้เป็นบันไดเสียงพื้นฐานของ Ebm

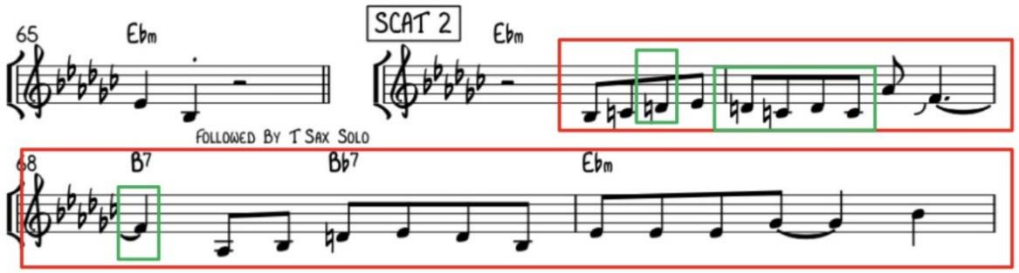

รูปภาพที่ 49 การใช้บันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์จากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 66-69 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์

รูปภาพที่ 49 ห้องที่ 66-69 เป็นการใช้บันไดเสียง Eb เมโลดิกไมเนอร์ บนคอร์ด Ebm B7 และ Bb7 ซึ่งการที่ใช้บันไดเสียงชนิดเดียวแต่สามารถนำมาบรรเลงร่วมกับคอร์ดอื่น ๆ ได้ ก่อให้เกิดส่วนขยายของคอร์ดในบางจังหวะที่ทำให้เสียงมีความแปลกใหม่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยโน้ตที่อยู่ในจังหวะหนักหรือจังหวะตกนั้นมีโน้ตที่ทำให้เกิดส่วนขยายของคอร์ดได้แก่ ห้องที่ 66 โน้ต D เป็น

โน้ตลำดับที่ 7 ของคอร์ด Ebm7 ห้องที่ 68 โน้ต F เป็นโน้ตที่ลากเสียงมาจากห้องที่ 67 แต่เมื่อคอร์ดมีการเคลื่อนที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลให้โน้ตจากห้องเดิม ที่เป็นโน้ตลำดับที่ 9 ของคอร์ด Ebm7 กลายเป็นโน้ตลำดับที่ b5 ของคอร์ด B7

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าถึงแม้จะเป็นการสแกตด้วยบันไดเสียงเมโลดิกไมเนอร์ก็ตาม ถึงกระนั้นโน้ตที่อยู่ในจังหวะหนักหรือจังหวะตกส่วนใหญ่นั้นจะเป็นโน้ตที่อยู่ในคอร์ดโทน โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ได้สแกตย้ำโน้ตอันเป็นเอกลักษณ์ของเมโลดิกไมเนอร์ได้แก่โน้ตลำดับที่ 1 b3 6 7 โดยเริ่มจากการสแกตด้วยโน้ต Bb อันเป็นโน้ตลำดับที่ 5 ของคอร์ด และเป็นโน้ตลำดับที่ 5 ของบันไดเสียง Eb เมโลดิกไมเนอร์ ไล่โน้ตตามบันไดเสียงและ มีการย้ำโน้ต C และ D อันเป็นโน้ตลำดับที่ 6 และ 7 ของคอร์ด Ebm7 ซึ่งเป็นโน้ตที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของเมโลดิกไมเนอร์ได้เป็นอย่างดี จากนั้นจึงกระโดดขึ้นจากโน้ต C ด้วยขั้นคู่ 6 ไมเนอร์ ไปยัง Ab ในจังหวะที่ 3 และกระโดดลงด้วยขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ มายังโน้ต F โดยลากเสียงโน้ตตัวนี้ไปยังห้องที่ 68 จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ห้องที่ 66-68 นั้นจะมีโน้ตที่เป็นคอร์ดโทนและบันไดเสียง อย่างไรก็ตามทั้ง 3 ห้องดังกล่าวก็ยังไม่มีโน้ตที่บ่งบอกถึงความเป็นไมเนอร์ได้อย่างชัดเจนอย่างโน้ตลำดับที่ b3 หรือโน้ต Gb ซึ่ง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ได้มีการหลีกเลี่ยงโน้ตนี้แต่บรรเลงในตอนสุดท้ายของประโยคในห้องที่ 69

การสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ แสดงให้เห็นถึงโน้ตอันเป็นเอกลักษณ์ของเมโลดิกไมเนอร์ได้เป็นอย่างดีและสามารถประยุกต์กับทางเดินคอร์ดได้โดยที่ไม่ต้องเปลี่ยนบันไดเสียง ทำให้การสแกตมีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น โดยโน้ตที่เป็นเอกลักษณ์ถึงแม้ว่าจะไม่ได้อยู่ในจังหวะหนักแต่เมื่อวิเคราะห์การสแกตจากตัวอย่างที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ชัดเจนจากกรอบสีแดงที่แสดงให้เห็นโน้ตถึงบันไดเสียงเมโลดิกไมเนอร์ที่ครบถ้วนแต่จะมีการหลีกเลี่ยงโน้ตที่ก่อให้เกิดเสียงขั้นคู่กัดในคอร์ดที่มีการเปลี่ยนแปลง
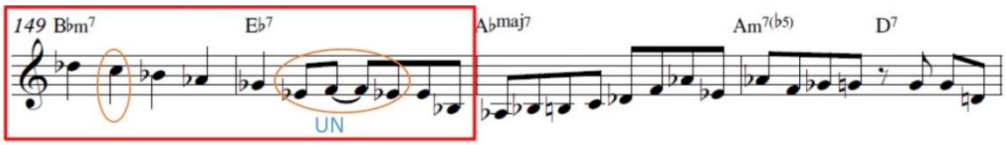
รูปภาพที่ 50 การใช้บันไดเสียงเนเชอรัลไมเนอร์จากบทเพลง How Hight the Moon ห้องที่ 149-150 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

ห้องที่ 149-150 เป็นการใช้บันไดเสียงเนเซอรัลไมเนอร์บนคอร์ด Bbm7 และ Eb7 ซึ่งการที่ใช้บันไดเสียงชนิดเดียวแต่สามารถนำมาบรรเลงร่วมกับคอร์ดอื่น ๆ ได้ ก่อให้เกิดส่วนขยายของคอร์ดในบางจังหวะที่ทำให้เสียงมีความแปลกใหม่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยโน้ตที่อยู่ในจังหวะหนักหรือจังหวะตกนั้นมีโน้ตที่ทำให้เกิดส่วนขยายของคอร์ดได้แก่ ห้องที่ 149 โน้ต C เป็นโน้ตลำดับที่ 2 ของคอร์ด Bbm7 ห้องที่ 150 โน้ต F ในจังหวะยกที่ 2 ลากเสียงมายังจังหวะที่ 3 ส่งผลให้โน้ต F เป็นส่วนขยายของคอร์ด

จากตัวอย่างจะเห็นว่าการใช้บันไดเสียงเนเซอรัลไมเนอร์ในทั้ง 2 ห้อง ของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ นั้นเป็นการไล่บันไดเสียงขาลง โดยโน้ตที่อยู่ในจังหวะหนักหรือจังหวะตกส่วนใหญ่นั้นจะเป็นโน้ตที่อยู่ในคอร์ดโทน มีที่เป็นส่วนขยายของคอร์ดอยู่ 2 จุดคือ ห้องที่ 149 จังหวะที่ 2 ห้องที่ 150 จังหวะที่ 3 โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ได้สแกตย้ำโน้ตอันเป็นเอกลักษณ์ของเมโลดิกไมเนอร์ได้แก่ 1 b3 b6 b7 โดยเริ่มจากการสแกตด้วยโน้ต Db อันเป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ดและเป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของบันไดเสียง Bb เนเซอรัลไมเนอร์ ไล่โน้ตตามบันไดเสียงมายังห้องที่ 150 จังหวะยกที่ 2 มีการใช้โน้ตเคียงบน (Upper Neighbornung Tone) ระหว่างโน้ต Eb ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Eb7 และเป็นโน้ตลำดับที่ 4 ของบันไดเสียง Bb เนเซอรัลไมเนอร์ กับ F ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 2 ของคอร์ด Eb7 และเป็นโน้ตลำดับที่ 5 ของบันไดเสียง Bb เนเซอรัลไมเนอร์

การใช้บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic Scale)

บันไดเสียงโครมาติกคือบันไดเสียงที่มีระดับของเสียงห่างกันครึ่งเสียงเรียงลำดับกันไปทุกขั้น 12 ขั้นเป็น 1 ชุด เมื่อลำดับเสียงไปทีละขั้นจะปรากฏช่วงเสียงห่างกันครึ่งเสียง หรือกล่าวได้ว่าบันไดเสียงโครมาติกนั้นประกอบจากขั้นคู่ 2 ไมเนอร์ ตลอดทั้งบันไดเสียง ((Jarvinen, 1995), (ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2558),(ธวัช อัศวเดชาฤทธิ์, 2562)
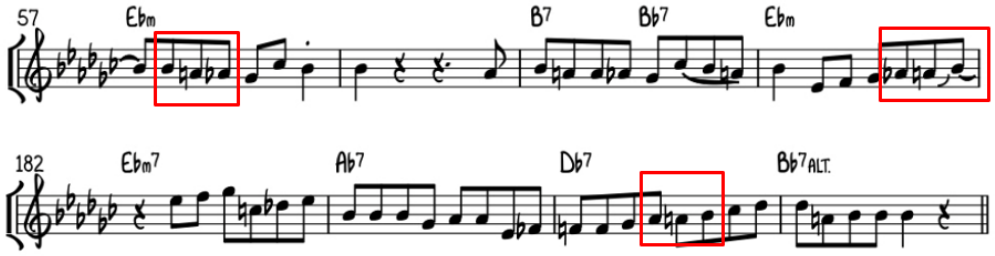
รูปภาพที่ 51 การใช้บันไดเสียงโครมาติกในลักษณะกลุ่มโน้ต 3 ตัวจากบทเพลง It Don't Mean a Thing ห้องที่ 53-60 และห้องที่ 184 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์

จากตัวอย่าง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จะนิยมใช้กลุ่มโน้ตโครมาติกผ่านในจังหวะยกหรือจังหวะเบา (Unaccented Passing Tone) ซึ่งจะมิได้ก่อให้เกิดเป็นส่วนขยายของคอร์ดเทียบเท่าจังหวะตกหรือจังหวะหนัก โดยการเคลื่อนที่กลุ่มโน้ตโครมาติกในจังหวะยกสู่โน้ตในจังหวะตกที่เป็นคอร์ดโทนหรือส่วนขยายของคอร์ดจากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า มีทั้งการใช้กลุ่มโน้ตโคตรมาติกเพื่อเคลื่อนที่เข้าสู่โน้ตที่เป็นคอร์ดโทนของคอร์ดหรือส่วนขยายของคอร์ด

ห้องที่ 57 เริ่มที่โน้ต Bb ในจังหวะยกของ 1 เคลื่อนที่ด้วยโน้ตโครมาติกมายังโน้ต A ในจังหวะที่ 2 ซึ่งเป็นจังหวะหนัก โดยโน้ต A คือโน้ตลำดับที่ #4 ของคอร์ด และเคลื่อนที่ต่อมายังโน้ต Ab ในจังหวะยกที่ 2 สามารถจัดกลุ่มได้เป็นบันไดเสียงขาลงแบบโคตรมาติกด้วยโน้ต 3 ตัว

ห้องที่ 60 เริ่มที่โน้ต Ab ในจังหวะยกที่ 3 เคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นไปยังโน้ต A ที่อยู่ในจังหวะที่ 4 ซึ่งเป็นจังหวะหนัก โดยโน้ต A คือโน้ตลำดับที่ #4 ซึ่งเป็นส่วนขยายของคอร์ดEbmและเคลื่อนที่ต่อไปยังโน้ต Bb ซึ่งเป็นโน้ตคอร์ดโทน ของคอร์ด Ebm การบรรเลงบันไดเสียงโครมาติกในห้องนี้เป็นการเคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นด้วยโน้ต 3 ตัว

ห้องที่ 184 เริ่มที่โน้ต Ab เคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นไปยังโน้ต A ในจังหวะที่ 3 ซึ่งเป็นจังหวะหนัก โดยโน้ต A คือโน้ตลำดับที่ #5 ของคอร์ด และเคลื่อนที่ไปยังโน้ต Bb ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 6 ของคอร์ด ก่อให้เกิดเป็นส่วนขยายของคอร์ด การบรรเลงบันไดเสียงโครมาติกในห้องนี้เป็นการเคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นด้วยโน้ต 3 ตัว
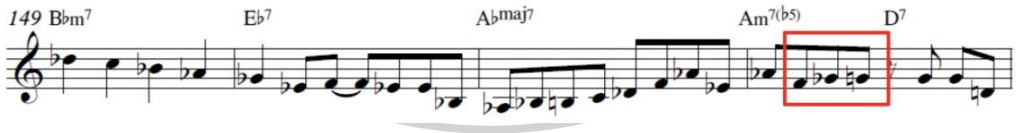
รูปภาพที่ 52 การใช้บันไดเสียงโครมาติกในลักษณะกลุ่มโน้ต 3 ตัวจากบทเพลง One Note Samba ห้องที่ 152 ในกุญแจเสียง G เมเจอร์

ห้องที่ 151 เริ่มที่โน้ต Bb ในจังหวะยกที่ 2 เคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นไปยังโน้ต B ที่อยู่ในจังหวะที่ 3 ซึ่งเป็นจังหวะหนัก โดยโน้ต B คือโน้ตลำดับที่ b3 ของคอร์ด Abmaj7 ก่อให้เกิดความคล้ายคลึงกับบันไดเสียงเมโลดิกไมเนอร์ และเคลื่อนที่ต่อไปยังโน้ต C และจบการ

เคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกที่โน้ต Db อันเป็นโน้ตลำดับที่ 4 ของคอร์ด Abmaj7 การบรรเลงบันไดเสียงโครมาติกในห้องนี้เป็นการเคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นด้วยโน้ต 4 ตัว

ห้องที่ 152 เริ่มที่โน้ต F ในจังหวะยกที่ 1 เคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นไปยังโน้ต Gb ที่อยู่ในจังหวะที่ 2 ซึ่งเป็นจังหวะหนัก โดยโน้ต Gb คือโน้ตลำดับที่ b9 ของคอร์ด Am7b5 และเคลื่อนที่ต่อไปยังโน้ต G ในจังหวะยกของ 2 การบรรเลงบันไดเสียงโครมาติกในห้องนี้เป็นการเคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นด้วยโน้ต 3 ตัว

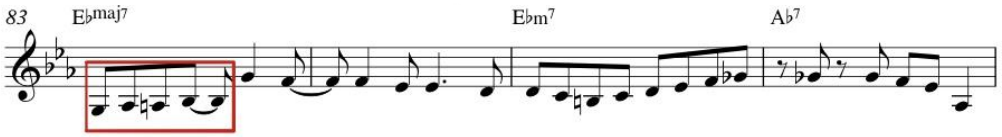

รูปภาพที่ 53 การใช้บันไดเสียงโครมาติกในลักษณะกลุ่มโน้ต 3 ตัวจากบทเพลง How High the Moon ห้องที่ 83 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

ห้องที่ 83 เริ่มที่โน้ต G ในจังหวะที่ 1 เคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นไปยังโน้ต Ab และเคลื่อนที่ต่อไปยังโน้ต A ที่อยู่ในจังหวะที่ 2 ซึ่งเป็นจังหวะหนัก โดยโน้ต A คือโน้ตลำดับที่ #4 ของคอร์ด Ebmaj7 และจบการเคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกที่โน้ต Bb การบรรเลงบันไดเสียงโครมาติกในห้องนี้เป็นการเคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นด้วยโน้ต 4 ตัว
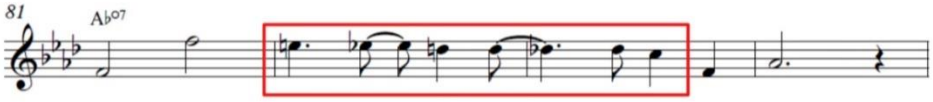
รูปภาพที่ 54 การใช้บันไดเสียงโครมาติกในลักษณะกลุ่มโน้ต 3 ตัวจากบทเพลง Air Mail Special ห้องที่ 82-83 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์

ห้องที่ 82-83 เริ่มที่โน้ต E ในจังหวะที่ 1 เคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาลงไปยังโน้ต Eb ในจังหวะยกที่ 2 เคลื่อนที่ต่อไปยังโน้ต D ที่อยู่ในจังหวะยกที่ 3 เคลื่อนที่ลงมายังโน้ต Db ในจังหวะยกที่ 4 โดยลากเสียงมายังห้องที่ 83 และจบการเคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกที่โน้ต C การบรรเลงบันไดเสียงโครมาติกในห้องนี้เป็นการเคลื่อนที่ด้วยบันไดเสียงโครมาติกขาขึ้นด้วยโน้ต 5 ตัว

จากตัวอย่างดังกล่าว เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้บันไดเสียงโครมาติกเพื่อเป็นโน้ตผ่านไปยังคอร์ดโทนหรือส่วนขยาย ที่ก่อให้เกิดสีสันและความน่าสนใจในการสแกตมากยิ่งขึ้น โดยจังหวะหนักนั้นจะไม่ได้ลงด้วยคอร์ดโทนทั้งหมดแต่จะมีส่วนขยายของคอร์ดเช่น b3 #4 #5 6 9 หรือส่วนขยายที่มาจากบันไดเสียงอื่น ๆ โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้บันไดเสียงโครมาติกทั้งขาขึ้นและขาลงโดยมักจะเคลื่อนที่ด้วยโน้ต 3, 4 และ 5 ตัว ทั้งนี้การใช้บันไดเสียงโครมาติกนั้นจะต้องมีการฝึกซ้อมอย่างชำนาญ ผู้สแกตจะต้องสามารถเข้าใจถึงจังหวะหนัก จังหวะเบาของบทเพลง ความถึงคอร์ดโทนต่าง ๆ หรือส่วนขยายของคอร์ดทั้งนี้เพื่อการสแกตที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูงสุด

การใช้อาร์เปจิโอ (Arpeggio)

อาร์เปจิโอ คือโน้ตที่แยกออกมาจากคอร์ด เป็นสิ่งพื้นฐานที่สามารถนำมาอิมโพรไวส์ได้เป็นอย่างดีเนื่องจากสามารถนำมาใช้ได้ในทันที ซึ่งอาร์เปจิโอสามารถบรรเลงได้หลากหลายเช่น อาร์เปจิโอ 3 โน้ต ได้แก่ โน้ตตัวที่ 1, 3, 5 (Butterfield, 2014)

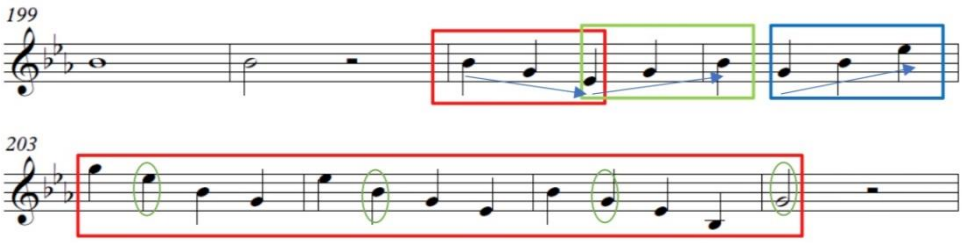

รูปภาพที่ 55 การใช้อาร์เปจิโอจากบทเพลง How High The Moon ห้องที่ 199-206 ในกุญแจเสียง Eb เมเจอร์

ห้องที่ 199-206 บรรเลงในคอร์ด Eb Major และเป็นการบรรเลงด้วยอาร์เปจิโอ Eb เมเจอร์ เพียงอย่างเดียว ถึงกระนั้นตัวอย่างดังกล่าวก็ยังเป็นที่น่าสนใจเนื่องจากเป็นการสแกตคู่กับกลองไม่มีเครื่องที่สร้างเสียงประสานมาร่วมบรรเลงด้วย ทำให้การควบคุมเสียงประสานให้ถูกต้องนั้นเป็นเรื่องที่ยากต้องอาศัยความแม่นยำ หากไม่มีความเชี่ยวชาญหรือมีความรู้ความเข้าใจมากพอ ก็อาจทำให้การบรรเลงเกิดการผิดพลาดขึ้นได้ จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าโน้ตทั้งหมดมีเพียง 3 ตัวเท่านั้นได้แก่ Eb G Bb โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้โน้ตที่มีเพียงน้อยนิดเหล่านี้ให้มีความน่าสนใจด้วยการจัดเรียงกลุ่มโน้ต ในห้องที่ 201-202 จะเห็นได้ว่า มีการเคลื่อนที่ขึ้นและลง สามารถจัดกลุ่มโน้ตได้ทั้งหมด 3 ตัว โดยจะบรรเลงตามอาร์เปจิโอด้วยการกระโดดโดยใช้ขั้นคู่ 3 เมเจอร์ ทั้งหมดเว้นแต่ในห้องที่ 202 จังหวะที่ 3-4 ที่เป็นการกระโดดด้วยขั้นคู่ 4 เพอร์เฟค จะเห็นได้ว่า Eb ในจังหวะนี้จะมิได้อยู่ในช่วงคู่ 8 เดียวกับในห้องที่ 201

ห้องที่ 203-205 เป็นการใช้อาร์เปจิโอ Eb เมเจอร์ ที่มีการจัดเรียงในรูปแบบซีเควนซ์ มีการจัดกลุ่มให้มีความน่าสนใจ โดยการแบ่งโน้ตเป็น 4 ตัว ต่อโน้ต 1 ห้อง โดยโน้ตตัวที่ 1 ของห้องและตัวที่ 4 จะเป็นโน้ตตัวเดียวกันเพียงถูกบรรเลงด้วยช่วงคู่ 8 ที่ต่างกัน เมื่อบรรเลงครบ 4 ตัวแล้วจะนำโน้ตในจังหวะที่ 2 ของห้องก่อนหน้ามาใช้เป็นโน้ตตัวแรกในจังหวะที่ 1 จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ห้องที่ 204 ใช้โน้ต Eb ในจังหวะที่ 1 ซึ่ง โน้ต Eb เป็นโน้ตลำดับที่ 2 ของห้องที่ 203
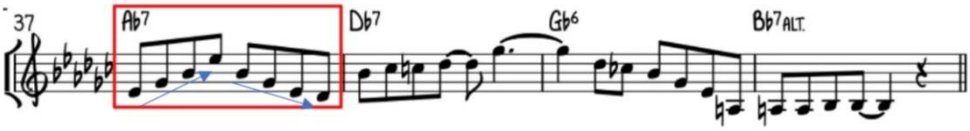
รูปภาพที่ 56 การใช้อาร์เปจิโอจากบทเพลง It Don’t Mean a Thing ห้องที่ 37 ในกุญแจเสียง Gb เมเจอร์

ห้องที่ 37 เป็นการใช้อาร์เปจิโอ Eb ไมเนอร์ b5 ในคอร์ด Ab7 ส่งผลให้เกิดส่วนขยายของคอร์ด เนื่องจากเป็นอาร์เปจิโอที่ไม่ได้ตรงกับรากคอร์ดโดยตรงทำให้การสแกตมีความยากกว่าการใช้อาร์เปจิโอของคอร์ด โดยวิธีคิดในห้องที่ 37 คือใช้คอร์ดของห้องนั้นเป็นตัวตั้งและบรรเลงด้วยอาร์เปจิโอ ไมเนอร์ b5 ของขั้นคู่ที่ห่างกันเป็นคู่ 5 เพอร์เฟค จากตัวอย่างจะเริ่มด้วยโน้ตตัวที่ 1 ของอาร์เปจิโอ Eb ไมเนอร์ b5 บรรเลงตามอาร์เปจิโอขึ้นไปถึงโน้ตลำดับที่ 5 จากนั้นจึงกระโดดด้วยขั้น

คู่ 4 เพอร์เฟค ไปยังโน้ตลำดับที่ 8 โดยไม่บรรเลงโน้ตตัวที่ 7 ของอาร์เปจิโอ และกระโดดลงด้วยขั้นคู่ 4 เพอร์เฟค มายังโน้ต Bb จากนั้นจึงบรรเลงด้วยอาร์เปจิโอขาลงมายังโน้ต D ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 7 จะเห็นได้ว่าโน้ตขาขึ้นและขาลงของอาร์เปจิโอนั้นจะเป็นการบรรเลงขาขึ้นด้วยโน้ต 4 ตัว และขาลง 4 ตัว

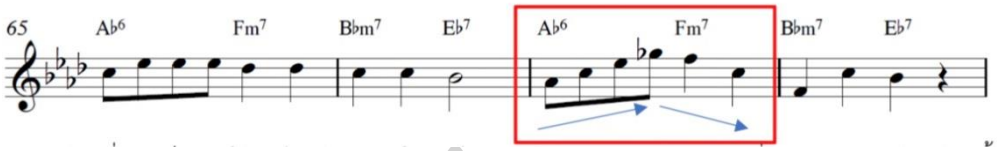

รูปภาพที่ 57 การใช้อาร์เปจิโอจากบทเพลง Air Mail Specialห้องที่ 67 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์

ห้องที่ 67 เป็นการใช้อาร์เปจิโอ Ab7 ในคอร์ด Ab6 โดยบรรเลงจากโน้ตลำดับที่ 1 คือ Ab กระโดดด้วยขั้นคู่ 3 เมเจอร์ ไปยังโน้ต C จากนั้นกระโดดด้วยขั้นคู่ 3 เมเจอร์ไปยังโน้ต Eb และกระโดดด้วยขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ไปยังโน้ต Gb อันเป็นโน้ตลำดับที่ b7 คอร์ด เพื่อเป็นโน้ตผ่านแบบโครมาติกมายังโน้ต F ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 1 ในคอร์ด Fm7 จากนั้นกระโดดลงด้วยขั้นคู่ 4 เพอร์เฟคมายังโน้ต C จะเห็นได้ว่า เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ นั้นมีการประยุกต์ใช้อาร์เปจิโอและบันไดเสียงโครมาติกได้เป็นอย่างดี โดยการให้โน้ต Gb อยู่ในจังหวะยกส่งผลให้ไม่เกิดคู่เสียงที่กระด้าง และเป็นโน้ตผ่านในเวลาเดียวกันเพื่อทำให้โน้ตที่อยู่ในจังหวะตกที่ 3 เป็นโน้ตลำดับที่ 1 ของคอร์ด Fm7 ซึ่งเป็นโน้ตในคอร์ดโทน และอยู่ในจังหวะหนัก

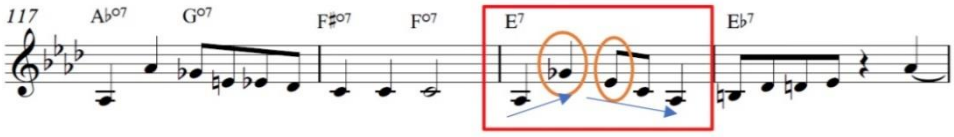

รูปภาพที่ 58 การใช้อาร์เปจิโอจากบทเพลง Air Mail Specialห้องที่ 67 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์

ห้องที่ 119 เป็นการใช้อาร์เปจิโอ Ab7 ในคอร์ด E7 เริ่มจังหวะที่ 1 ด้วยโน้ต Ab ซึ่งเป็นโน้ตเอ็นฮาร์โมนิกของ G# และเป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ด กระโดดด้วยขั้นคู่ 7 ไมเนอร์ ไปยังโน้ต Gb ในจังหวะที่ 2 ซึ่งเป็นโน้ตเอ็นฮาร์โมนิกของ F# เป็นโน้ตลำดับที่ 9 ของคอร์ด และเป็นโน้ตลำดับที่ b7 ของอาร์เปจิโอ จากนั้นกระโดดลงด้วยขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ไปยังโน้ต Eb ซึ่งเป็นโน้ตลำดับที่ 7 ของคอร์ด ในจังหวะที่ 3 และเป็นโน้ตลำดับที่ 5 ของอาร์เปจิโอ โดยโน้ต Eb นี้อยู่ในจังหวะตกทำให้เกิดเป็นส่วนขยายของคอร์ดที่ค่อนข้างกัด จากนั้นกระโดดลงด้วยขั้นคู่เสียง 3 เมเจอร์ มายังโน้ต C อันเป็นโน้ตลำดับที่ b6 ของคอร์ด และเป็นโน้ตลำดับที่ 3 ของอาร์เปจิโอ ในจังหวะยกของ 3 และจบด้วยการกระโดดลงด้วยขั้นคู่เสียง 3 เมเจอร์ มายังโน้ต Ab ในจังหวะที่ 4 จะเห็นได้ว่าการใช้อาร์เปจิโอของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ในห้องนี้นั้นมีความแปลกเนื่องจากมิใช่อาร์เปจิโอของคอร์ดโดยตรง ส่งผลให้มีส่วนขยายของคอร์ดเกิดขึ้นคือ 7, 9 ในคอร์ดโดมินันท์

บทที่ 6
เอกลักษณ์การร้องของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์

การร้องบทเพลงแจ๊ส แต่ละบุคคลจะมีเนื้อเสียงหรือรูปแบบการร้องที่เป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน ท่าทางการร้อง การตีความผ่านบทเพลง หรือแม้แต่การหายใจ ซึ่งนับเป็นการแสดงคีตปฏิภาณของนักร้อง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เป็นนักร้องที่มีรูปแบบการร้องที่โดดเด่น มีเนื้อเสียงร้องที่หนา สามารถร้องทั้งเสียงสูงและเสียงต่ำได้ที่ 3 ช่วงคู่แปด ยกตัวอย่างเช่น บทเพลง How High The Moon บทเพลงนี้ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จะร้องเริ่มต้นบทเพลงในจังหวะที่ไม่ช้าและไม่เร็วมาก ความเร็วประมาณ 136 ในจังหวะสวิง ใช้รูปแบบการร้องเอื้อนเสียงสอดแทรกในทำนองหลัก เช่น ในท่อนที่ร้องว่า “Somewhere there's music, How faint the tune Somewhere there's heaven, How high the moon” เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จะร้องการเอื้อนเสียงสอดแทรกระหว่างคำร้อง

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบการร้องของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ กับโน้ตต้นฉบับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โน้ตต้นฉบับบทเพลง How High The Moon

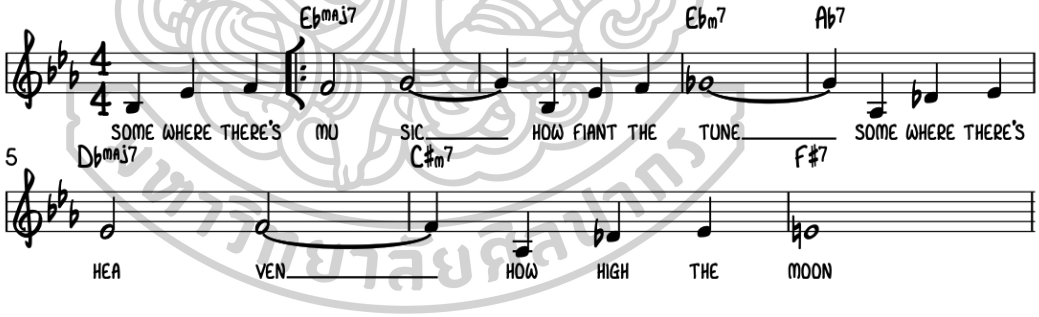

การร้องบทเพลง How High The Moon โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์

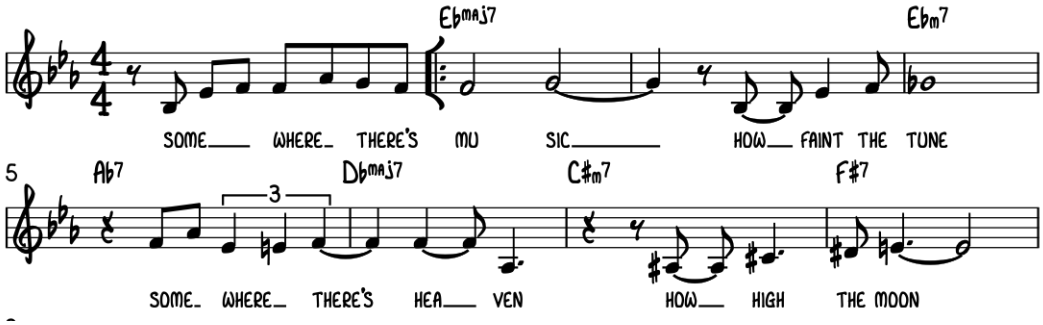

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า การร้องของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จะแตกต่างจากเล่นแนวทำนองต้นฉบับ ถึงแม้ว่าจะเป็นบทเพลงเดียวกัน ในกุญแจเสียงเดียวกัน การร้องของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จะสอดแทรกการร้องการเอื้อนเสียงสอดแทรกระหว่างคำร้อง เช่นการร้องคำว่า “Somewhere there's music, How faint the tune Somewhere there's heaven, How high the moon” ที่ต้นฉบับร้องเป็นโน้ตตัวดำ แต่ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ร้องในลักษณะโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นโดยใช้การร้องในลักษณะเอื้อนเสียง เพื่อให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์และสร้างสีสันของบทเพลง ทำให้เมื่อผู้ฟังได้ยินการร้องในลักษณะนี้ ก็จะทราบว่าเป็น เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์

บทเพลงถัดมา คือบทเพลง It Don’t Mean a Thing จากบทเพลงที่ผู้วิจัยเลือกมาวิเคราะห์ เป็นบทเพลงที่ขับร้องร่วมกันระหว่าง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ และ ดุค เอลลิงค์ตัน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบให้เห็นถึงการร้องที่แตกต่าง ดังนี้

การร้องบทเพลง It Don’t Mean a Thing โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์
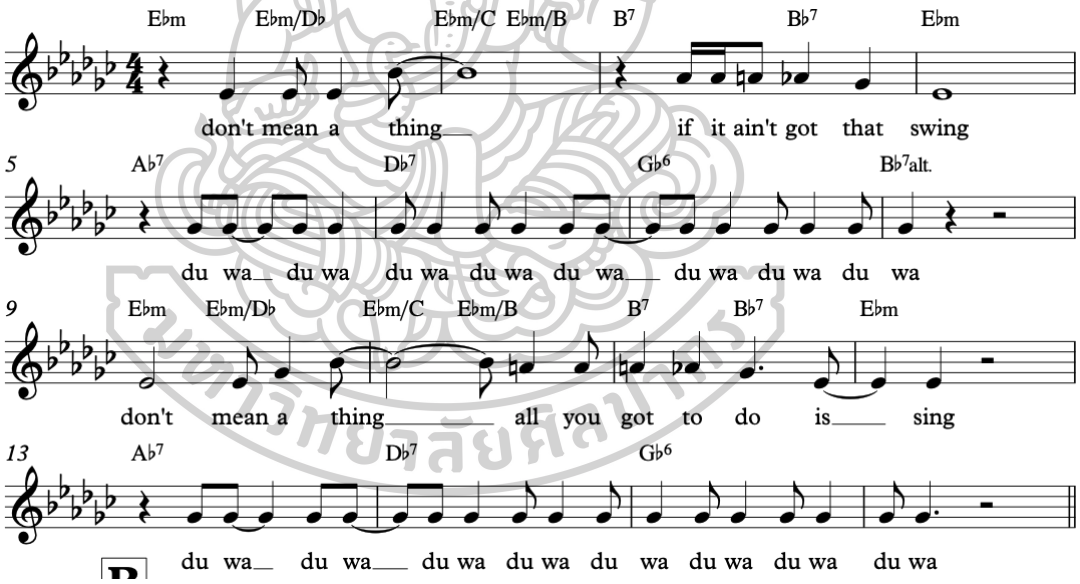
การร้องบทเพลง It Don’t mean a Thing โดย ดุค เอลลิงค์ตัน เวอร์ชั่นการแสดงสด ปี ค.ศ. 1943

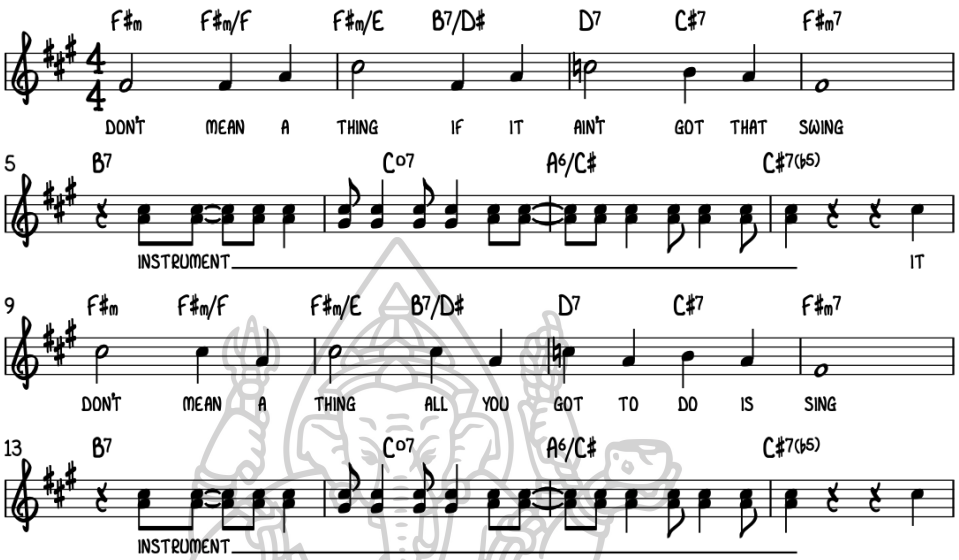

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า การร้องของ ดุค เอลลิงค์ตัน ซึ่งเป็นต้นฉบับจะมีลักษณะการร้องโน้ตที่เรียบง่าย เป็นโน้ตตัวขาว และโน้ตตัวดำในประโยคที่ร้องว่า “It don't mean a thing, if it ain't got that swing” ดุค เอลลิงค์ตัน ตัดคำร้องคำแรกที่ร้องว่า “It” ออกไป เพื่อให้โน้ตมีความเรียบง่าย ส่วนในท่อนที่ร้องว่า “Du..wa..” ดุค เอลลิงค์ตัน ใช้เครื่องเป่าในการบรรเลงโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในลักษณะจังหวะขัด โดยการเน้นที่จังหวะยก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียกการร้องของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จะเห็นได้ว่ามีการดัดแปลงจังหวะของโน้ตที่แตกต่างออกไปตั้งแต่ท่อนแรก

ยกตัวอย่างประโยคเพลงที่ร้องว่า “It don't mean a thing, if it ain't got that swing” เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ตัดคำร้องคำแรกที่ร้องว่า “It” ออกไปเช่นเดียวกับ ดุค เอลลิงค์ตัน แต่โน้ตที่ใช้จะใช้โน้ตจังหวะขัดมาสอดแทรกในการร้อง เพื่อให้เกิดความแตกต่าง ส่วนในท่อนที่ ดุค เอลลิงค์ตัน ใช้เครื่องเป่าบรรเลง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จะใช้คำร้องว่า “Du..wa..” เพื่อเป็นการเลียนแบบเสียงเครื่องเป่า โดยใช้การร้องเปรียบเสมือนเครื่องลมทองเหลืองที่เป่าที่ใส่ พลันเจอร์มิวท์ (Plunger Mute) เป็นการใส่มิวท์ในลักษณะเปิด และ เปิด การเลียนเสียงเครื่องเป่าในลักษณะนี้เป็นเอกลักษณ์การร้องที่ชัดเจนของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์

โน้ตต้นฉบับบทเพลง One note samba
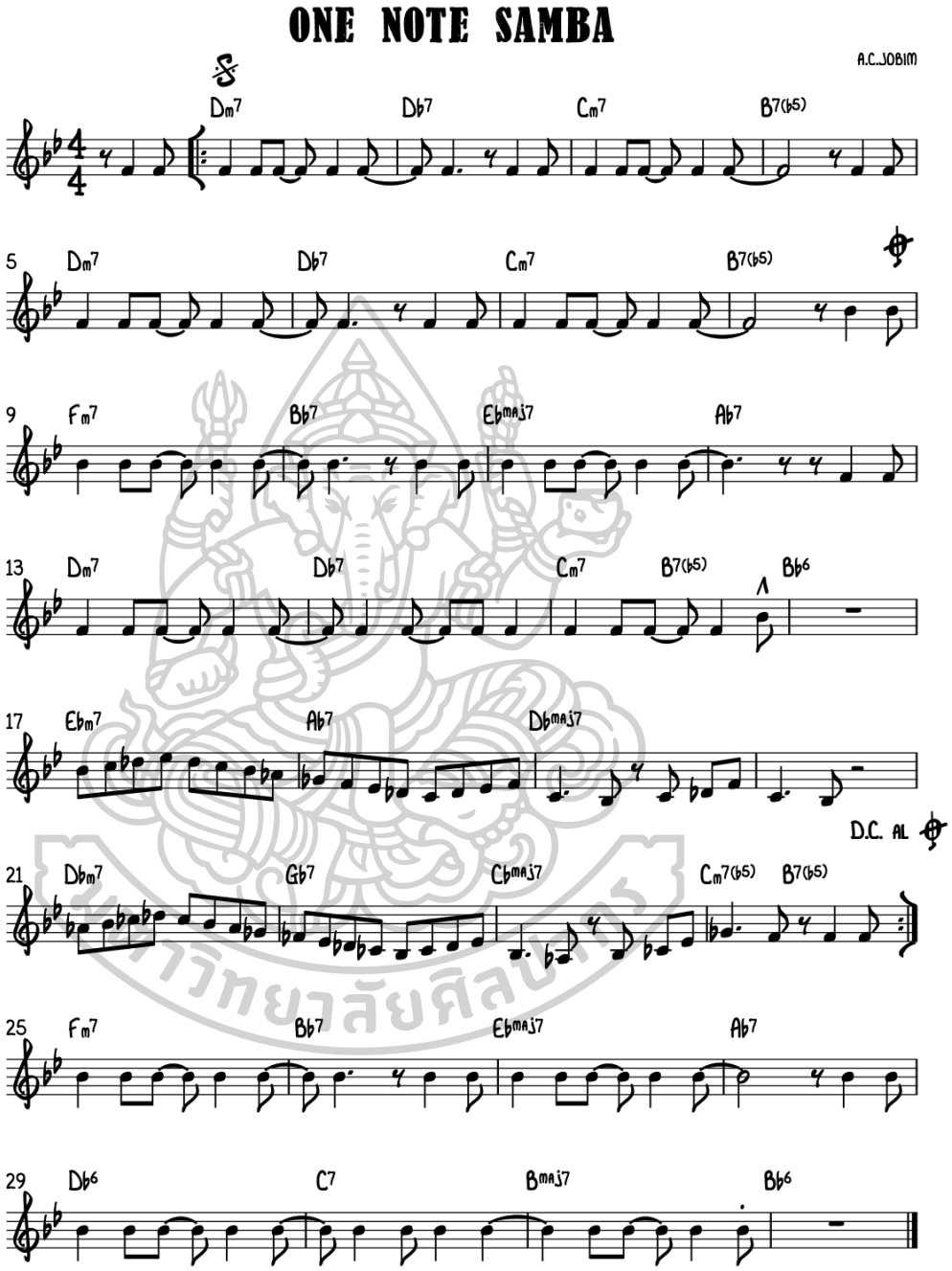
การร้องบทเพลง One note samba โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์
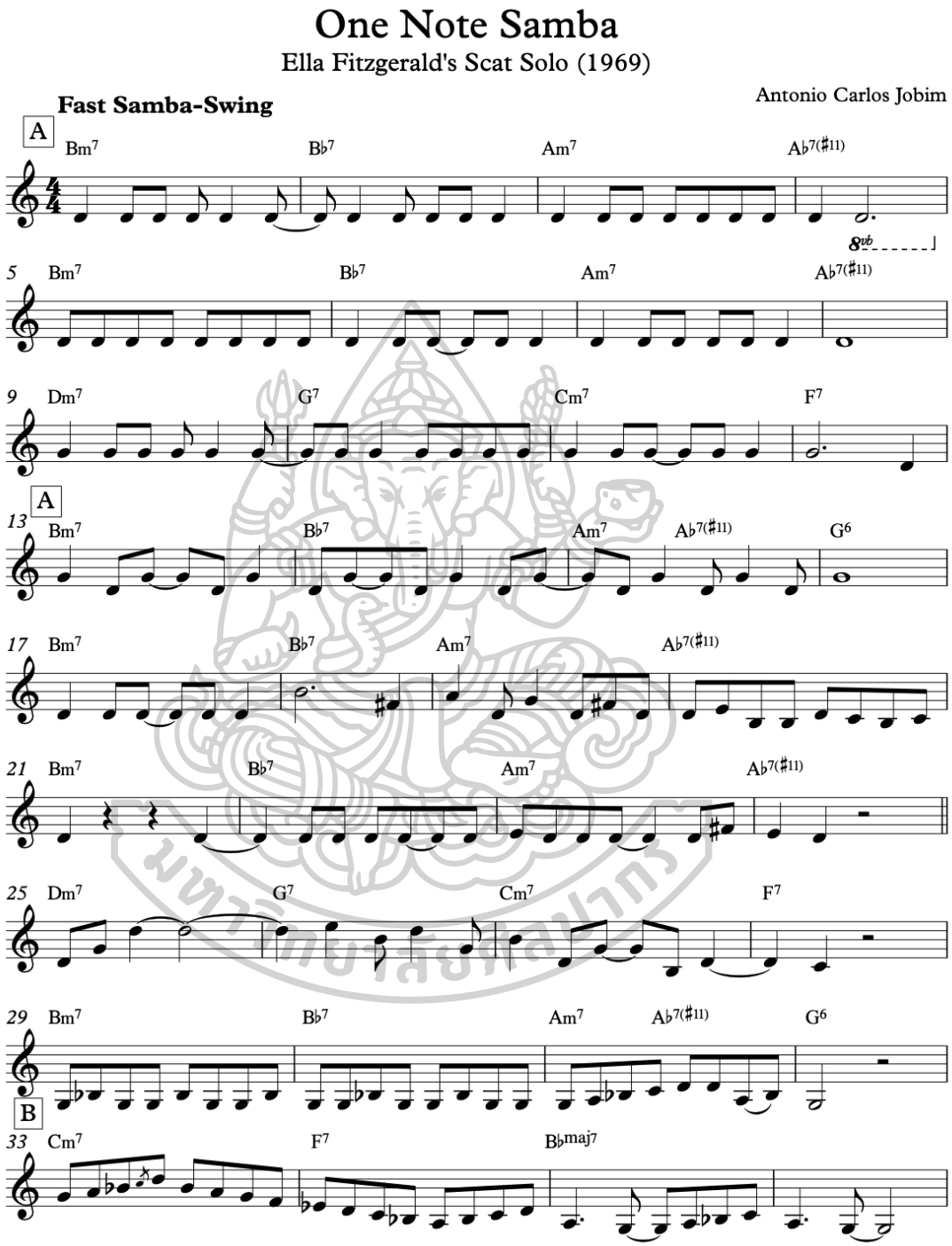
การร้องบทเพลง One note samba โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ โดยใช้เทคนิคการรูดเสียง (Glissando)

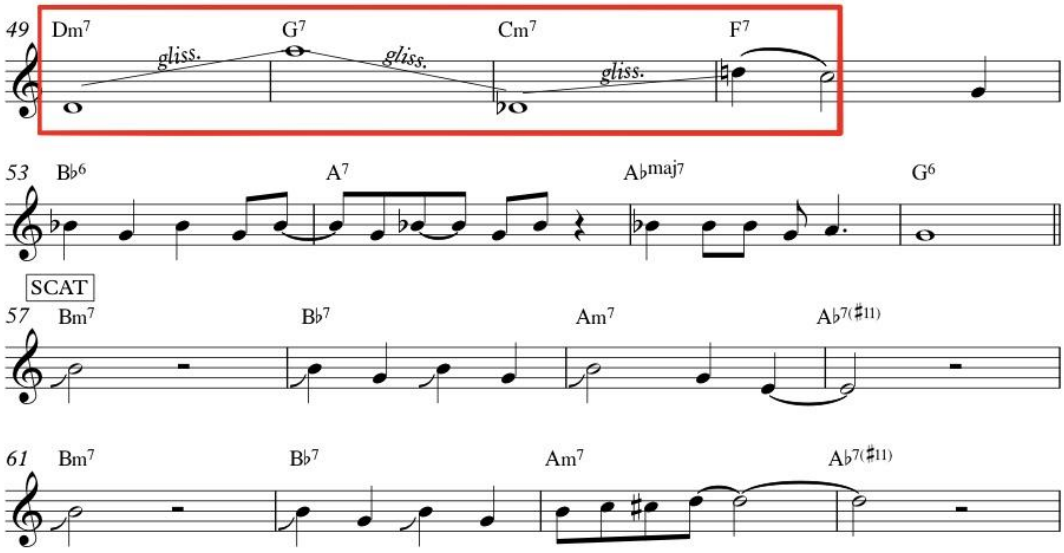

จากตัวอย่าง บทเพลง One Note Samba บทเพลงนี้มีลักษณะโดดเด่นในตัวบทเพลงอยู่แล้ว เพราะเป็นบทเพลงที่ใช้โน้ตตัวเดียวร้องทั้งบทเพลง บทเพลงต้นฉบับเป็นบทเพลงในรูปแบบจังหวะแซมบา (Samba) อัตราจังหวะ 4/4 มีความเร็วโน้ตตัวดำเท่ากับ 110 โน้ตต่อนาที ในกุญแจเสียง Bb เมเจอร์ บทเพลงที่ผู้วิจัยเลือกมาวิเคราะห์ เป็นบทเพลงที่ขับร้องโดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ในปี 1969 โดยบทเพลงนี้ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีรูปแบบการร้องที่แตกต่างไปจากต้นฉบับคือ การเปลี่ยนรูปแบบจังหวะจาก แซมบา เป็น จังหวะสวิงแบบเร็ว (Fast swing) และมีการสแกตโน้ตที่หลากหลายมากขึ้น แต่ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ก็ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของบทเพลงไว้ คือ การร้องสแกตบนโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น และมีการใช้เทคนิคการร้องโน้ตกระโดด ช่วงคู่ 8 และการรูดเสียงเป็นเทคนิคการรูดเสียงจากเสียงหนึ่งไปสู่อีกเสียงหนึ่งด้วยความรวดเร็ว ลักษณะการร้องคล้ายๆการสไลด์ของเครื่องเป่าทรอมโบน ทำให้การร้องในลักษณะนี้เป็นการร้องที่เป็นเอกลักษณ์ของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ในบทเพลงนี้

โน้ตต้นฉบับบทเพลง Air Mail Special
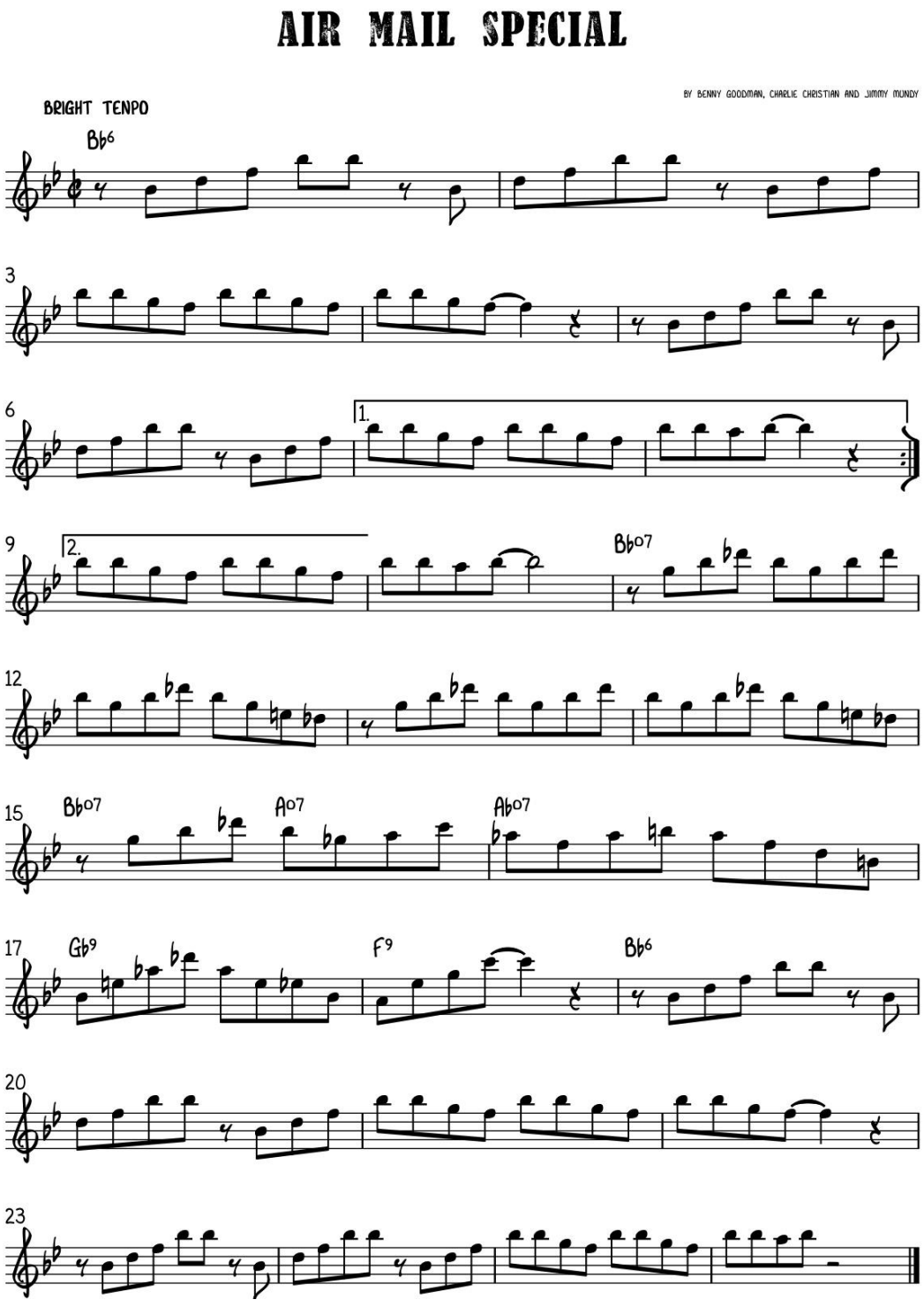
การร้องบทเพลง Air Mail Special โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์
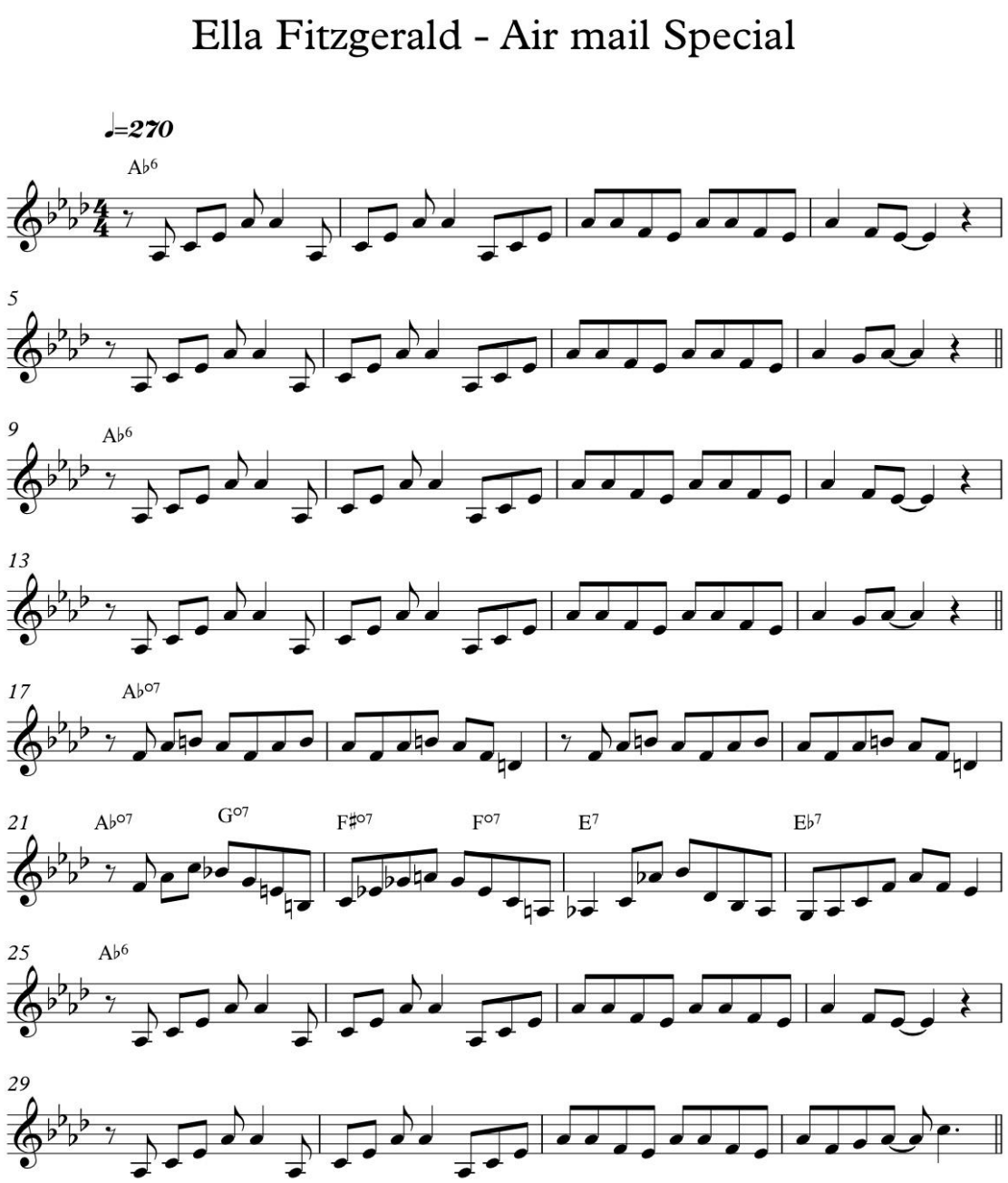
จากตัวอย่าง บทเพลง Air Mail Special จะเห็นได้ว่า เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีลักษณะการร้องที่คล้ายต้นฉบับที่เป็น คลาริเน็ต (Clarinet) แต่นำเสนอในรูปแบบการร้อง เอกลักษณ์การร้องของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ที่โดดเด่นในการนำเสนอบทเพลงนี้คือ น้ำเสียงที่หนา และการเลียนเสียงเครื่องเป่า เพราะบทเพลง Air Mail Special เป็นบทเพลงที่มีจังหวะเร็ว การสแกตจึงจำเป็นต้องใช้โน้ตที่สอดคล้องกับคอร์ด และ จังหวะ นอกจากนี้ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ยังใช้เทคนิคการร้องแบบเดียวกับเครื่องเป่า เช่นเทคนิคการรูดเสียง ดังตัวอย่างต่อไปนี้
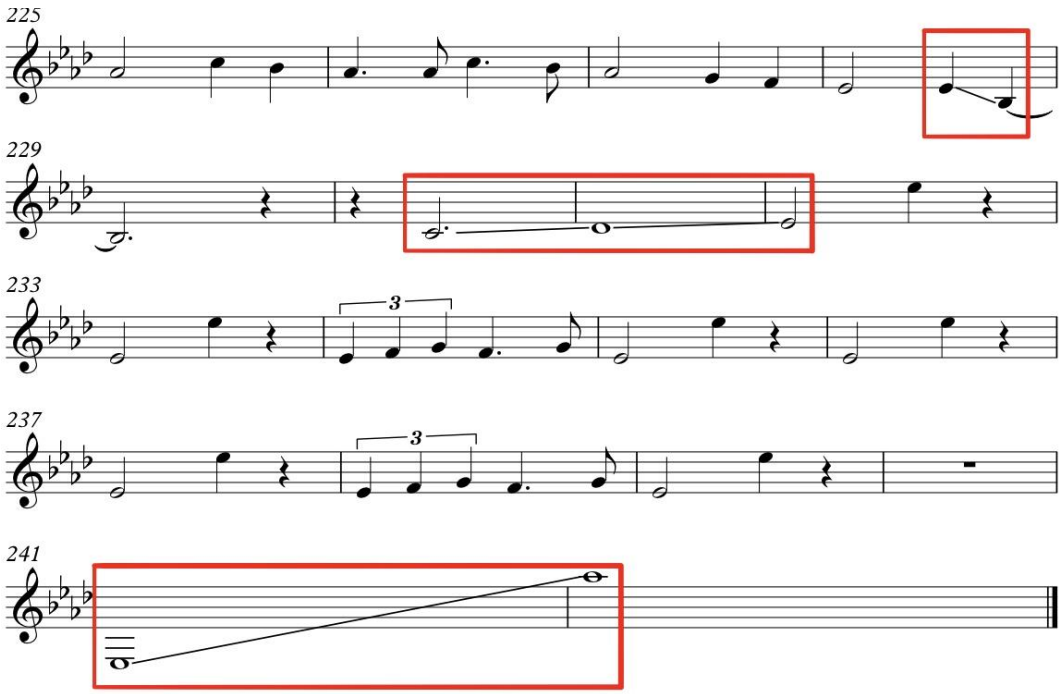
การร้องบทเพลง Air Mail Special โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ โดยใช้เทคนิคการรูดเสียง

บทที่ 7
สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์สแกตจากบทเพลง One Note Samba, Airmail Special, How High The Moon และ It Don't Mean a Thing โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ทั้ง 4 บทเพลงพบว่ามีประเด็นสำคัญที่ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้ในการสแกตโดยแบ่งหัวข้อการนำเสนอเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การใช้จังหวะในการสแกต 2) การใช้บันไดเสียง โมด และอาร์เปจิโอ

5.1 การใช้จังหวะในการสแกต

การใช้จังหวะในการสแกตในงานวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกได้ดังนี้

1) การใช้โน้ตตัวขาวและโน้ตตัวกลม

2) การใช้โน้ตตัวดำ

3) การโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น

4) การใช้จังหวะขัด

5.1.1 การใช้โน้ตตัวขาวและโน้ตตัวกลม

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้โน้ตตัวขาวและตัวกลม เป็นโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงอยู่บ่อยครั้ง เพื่อให้ความรู้สึกชะลอจังหวะก่อนที่จะพักหรือเปลี่ยนจังหวะของแต่ละประโยคเพลง โดยมีปัจจัยของโน้ตในคอร์ดเข้ามาร่วมด้วย บางครั้งจะมีการบรรเลงต่อเนื่องโดยใช้เครื่องหมายโยงเสียงเพื่อเชื่อมต่อกับคอร์ดในจังหวะถัดไปเช่น มีการใช้โน้ตตัวกลมเป็นโน้ตตัวสุดท้ายก่อนที่จะหยุดประโยคเพลง เป็นโน้ตในคอร์ดที่อยู่ในจังหวะที่ 4 ใช้เครื่องหมายโยงเสียงเข้าสู่จังหวะที่ 1 ของห้องถัดไป เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ก็ใช้โน้ตตัวขาวบรรเลงลากยาวในโน้ตส่วนขยายของคอร์ด เช่น โน้ต #9 เพื่อให้เกิดสีสันเสียงประสานระหว่างคอร์ด

5.1.2 การใช้โน้ตตัวดำ

โน้ตตัวดำในวิจัยฉบับนี้ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้โน้ตตัวดำเพื่อแสดงให้เห็นถึงชีพจรจังหวะ ให้ความรู้สึกเหมือนการบรรเลงเครื่องดนตรีเบส โดยโน้ตที่เลือกใช้เป็นโน้ตสำคัญของคอร์ด เป็นการบรรเลงโน้ตตัวดำในลักษณะการเน้นจังหวะโดยการใช้บันไดเสียง มีการบรรเลงเป็นซีเควนซ์ ของการไล่บันไดเสียง นอกจากนี้ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ยังใช้เทคนิคการทำซ้ำ โดยใช้โน้ตตัวเดิมบรรเลงด้วยโน้ตตัวดำ มีการบรรเลงโน้ตตัวเดิม บรรเลงในจังหวะเดิม ในขณะที่คอร์ดเปลี่ยน การบรรเลงลักษณะนี้จะทำให้ความสัมพันธ์ของโน้ตกับคอร์ดที่เปลี่ยนไป ในขณะที่แนวทำนองหลักไม่เปลี่ยน

5.1.3 การใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ บรรเลงโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นในทุกๆบทเพลงแจ๊ส เพราะโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น คือโน้ตที่สำคัญให้เห็นถึงความเป็นสวิง ซึ่งเป็นรูปแบบจังหวะที่สำคัญในทางดนตรีแจ๊ส เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เลือกใช้โน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น ในลักษณะการทำซ้ำของกลุ่มโน้ต และ การเปลี่ยนกุญแจเสียง แต่อย่างไรก็ตาม เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เลือกบรรเลงโน้ตคอร์ดโทนในจังหวะหนักเสมอ นอกจากนี้ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ยังมีการใช้บันไดเสียงโครมาติกบนโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นอยู่บ่อยครั้ง

5.1.4 การใช้จังหวะขัด

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการบรรเลงจังหวะขัดในลักษณะบรรเลงเชื่อมต่ออยู่บ่อยครั้ง การบรรเลงในลักษณะนี้ เป็นการเน้นในจังหวะยกในค่าโน้ตที่คล้ายจังหวะตก เพื่อสร้างสีสันให้บทเพลงเช่น บรรเลงในจังหวะยกที่ 4 เชื่อมไปสู่โน้ตจังหวะที่ 1 ของห้องถัดไป ให้ความรู้สึกเน้นในจังหวะยก แต่ในบางครั้ง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ก็ใช้การบรรเลงจังหวะขัดบนโน้ตตัวเดิมบรรเลงซ้ำ ในขณะที่คอร์ดเปลี่ยน ใช้จังหวะขัดในลักษณะการบรรเลงให้คล้ายโน้ตสามพยางค์ แต่อยู่ในจังหวะยก เป็นการบรรเลงที่ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้เพื่อบ่อย เพื่อแสดงให้เก็นถึงจังหวะขัด

5.2 การใช้บันไดเสียง โมดและอาร์เปจิโอ

การใช้บันไดเสียงและโมด เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มักจะใช้บันไดเสียงและโมดพื้นฐานที่สัมพันธ์กับคอร์ดในการสแกต โดยผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของบันไดเสียงที่ใช้ในการสแกตดังนี้

5.2.1 บันไดเสียงเมเจอร์และโมดในบันไดเสียงเมเจอร์

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มักสแกตด้วยบันไดเสียงและโมดที่ตรงกับรากคอร์ด เช่น โมดโดเรียน ในคอร์ดที่ ii7 ของกุญแจเสียง เนื่องจากคอร์ดที่ ii7 มีความสัมพันธ์กับ โมดโดเรียนโดยตรง ใช้โมดมิกโซลิเดียน ในคอร์ดที่ V7 ของกุญแจเสียง เนื่องจากคอร์ดที่ V7 มีความสัมพันธ์กับ โมดมิกโซลิเดียนโดยตรง อีกทั้งในทางเดินคอร์ด ii7 V7 I ของกุญแจเสียง เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ยังมีการใช้โมดและบันไดเสียงเมเจอร์ในทั้ง 3 คอร์ด โดยโมดและบันไดเสียงที่กล่าวมาข้างต้นนั้นยังคงมีการควบคุมให้โน้ตที่อยู่ในจังหวะตกหรือจังหวะหนักเป็นโน้ตที่อยู่ในคอร์ดโทนได้แก่โน้ตลำดับที่ 1, 3, 5 และ 7 หรือเป็นส่วนขยายของคอร์ดได้แก่โน้ตลำดับที่ #4, #5, 6 และ 9

5.2.2 บันไดเสียงไมเนอร์

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการใช้บันไดเสียงไมเนอร์ที่สัมพันธ์กับคอร์ด และนิยมใช้บันไดเสียง ฮาร์โมนิกไมเนอร์ ในคอร์ด i7 เพื่อให้มีสีสันในการสแกต ถึงแม้ว่าจะเป็นการบรรเลง

ในคอร์ด i7 แต่บันไดเสียงไมเนอร์นั้นมีหลายชนิด และไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้บันไดเสียงไมเนอร์ชนิดใดก็ตามก็จำเป็นที่จะต้องแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของบันไดเสียงชนาดนั้น ๆ ให้ชัดเจน โดย เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ จะนิยม สแกตโน้ตที่เป็นจุดเด่นของบันไดเสียงไมเนอร์ชนิดนั้น ๆ โดยการย้ำหรือบรรเลงสลับโน้ตไปมา

5.2.3 บันไดเสียงโครมาติก

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มักใช้บันไดเสียงโครมาติกเพื่อเป็นการเชื่อมโน้ตให้โน้ตที่อยู่ในจังหวะตกหรือจังหวะหนักเป็นคอร์ดโทนหรือส่วนขยายของคอร์ด โดยจะใช้บันไดเสียงโครมาติกร่วมกับ บันไดเสียงและอาร์เปจิโอ และมักจะเริ่มต้นการใช้โน้ตจากบันไดเสียงโครมาติก ในจังหวะยกที่ 2 จังหวะยกที่ 3 และจังหวะยกที่ 4 โดยใช้บันไดเสียงโครมาติกทั้งแบบขาขึ้นและขาลงในลักษณะกลุ่มโน้ต 3, 4 และ 5 ตัว

5.2.4 อาร์เปจิโอ

เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มักสแกตด้วยอาร์เปจิโอที่สัมพันธ์กับคอร์ดเช่น หากคอร์ดเป็นไมเนอร์ ก็จะสแกตด้วยอาร์เปจิโอไมเนอร์ แต่มิได้เป็นการสแกตด้วยอาร์เปจิโอขึ้นลงธรรมดาเอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีการจัดเรียงในรูปอาร์เปจิโอให้มีความโดดเด่น เช่น การกระโดดข้ามอาร์เปจิโอ การสแกตด้วยอาร์เปจิโอแบบ 3 โน้ต หรือการจัดกลุ่มอาร์เปจิโอในรูปแบบซีเควนซ์ โดยการแบ่งโน้ตเป็น 4 ตัว ต่อโน้ต 1 ห้อง โดยโน้ตตัวที่ 1 ของห้องและตัวที่ 4 จะเป็นโน้ตตัวเดียวกันเพียงถูกบรรเลงด้วยช่วงคู่ 8 ที่ต่างกัน เมื่อบรรเลงครบ 4 ตัวแล้วจะนำโน้ตในจังหวะที่ 2 ของห้องก่อนหน้ามาใช้เป็นโน้ตตัวแรกในจังหวะที่ 1

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์บทเพลงทั้ง 4 บทเพลง พบว่า เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้ทฤษฎีดนตรีที่ค่อนข้างเรียบง่ายไม่ซับซ้อน แต่จะสร้างเอกลักษณ์โดยการบรรเลงกลุ่มโน้ตเดิมซ้ำอยู่บ่อยครั้ง ในขณะที่คอร์ดเปลี่ยน มีการบรรเลงเริ่มต้นประโยคด้วยจังหวะยก โดยโน้ตที่ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ เลือกใช้ บางครั้งไม่ใช่โน้ตที่เป็นโน้ตรากคอร์ดแต่เป็นโน้ตส่วนขยายของคอร์ด เป็นโน้ตในคอร์ดของคอร์ดถัดไป แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะบรรเลงเพื่อให้เกิดความแตกต่าง บางครั้งมีการใช้ขั้นคู่กระด้าง เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ของเสียงประสาน มีการใช้บันไดเสียงที่ก่อให้เกิดส่วนขยายของคอร์ดขึ้น และมีการใช้กลุ่มโน้ตโคตรมาติกเพื่อเคลื่อนที่เข้าสู่โน้ตที่เป็นคอร์ดโทนของคอร์ดหรือส่วนขยายของคอร์ด ทำให้การสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ มีความน่าสนใจมากขึ้น

นอกเหนือจากประเด็นที่ผู้วิจัยได้กล่าวมายังมีสิ่งที่ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ใช้สแกตและเป็นสิ่งที่น่าสนใจได้แก่ การรูดเสียง กล่าวคือเป็นการเคลื่อนจากเสียงหนึ่งไปยังอีกเสียงหนึ่งอย่าง

ต่อเนื่อง คล้ายการสไลด์ทรอมโบน ซึ่งเป็นอีกเทคนิคในการสแกตที่เครื่องดนตรีบางชนิดไม่สามารถทำได้ อีกทั้งในบทเพลง One Note Samba มีการสแกตด้วยเสียงคล้ายกลองไม่สามารถระบุโน้ตได้ การสแกตด้วยเสียงดังเบา เสียงกระแทก นับเป็นลูกเล่นในการแสกตที่ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ นิยมใช้ อีกทั้งยังมีการใช้ทำนองหลักของเพลงคลาสสิกและเพลงแจ๊สที่มีชื่อเสียง มาปรับใช้ในการสแกตได้อย่างลงตัว

การใช้โน้ตอาร์เปจิโอที่ไม่ครบ จะเห็นได้ว่าการสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ ในมิได้เป็นการสแกตด้วยอาร์เปจิโอที่ครบถ้วนตลอดเวลา แต่มีการเลือกใช้โน้ตและกระโดดเลี่ยงที่จะไม่สแกตโน้ตที่ไม่ต้องการ เช่น การเลี่ยงโน้ตลำดับที่ 3 ของคอร์ด และ การเลี่ยงโน้ตลำดับที่ 7 ของคอร์ด แสดงถึงการมีความรู้ความเข้าใจในอาร์เปจิโอ และสามารถควบคุมการสแกตได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นเพียงการวิเคราะห์การสแกตของ เอลลา ฟิทซ์เจอรัลด์ โดยใช้องค์ประกอบพื้นฐาน และเลือกวิเคราะห์จากบันไดเสียงเมเจอร์ โมดในบันไดเสียงเมเจอร์ บันไดเสียงไมเนอร์ อาร์เปจิโอเมเจอร์ ไมเนอร์ โดมินันท์ เพียงเท่านั้น ในบทเพลงที่ 4 ยังมีบันไดเสียงที่มีความน่าสนใจแต่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงเช่น บันไดเสียงสมมาตร อาร์เปจิโอ อื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรศึกษา

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยถึงองค์ประกอบที่ใช้ในการสแกต แต่มิได้เป็นการวิจัยถึงการใช้ประโยค-วลี หรือการใช้จังหวะอันเป็นสิ่งสำคัญในการสแกต ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายการอ้างอิง

Aebersold, J. P. b. J. A. (1992). *How to Play Jazz and Improvise Volume 1* (2nd Ed). New Albany IN: Published by Jamey Aebersold

Binek, J. G. (2016). *Ella Fitzgerald: syllabic choice in scat singing and her timbral syllabic development between 1944 and 1947*.

Butterfield, C. (2014). The Block Approach: Expanded Arpeggios for Jazz Improvisation. *American String Teacher, 64(1)*, 38-42.

Jarvinen, T. (1995). Tonal hierarchies in jazz improvisation. *Music Perception, 12(4)*, 415-437.

Justin G. Binek. (2017). *"The evolution of Ella Fitzgerald's syllabic choices in scat singing"*. Doctor music of art University north Texas.

Politis, D., & Margounakis, D. . (2003, September). Determining the chromatic index of music. *In Proceedings Third International Conference on WEB Delivering of Music*, pp. 93-100.IEEE.

ธวัช อัศวเดชาฤทธิ์. (2019). แนวทางการฝึกซ้อมดนตรีเพื่อให้เกิดการพัฒนาในการเรียน. *PAYAP UNIVERSITY JOURNAL, 29(1),* 1-11.

ธีรัช เลาห์วีระพานิช. (2562). ทฤษฎีดนตรีแจ๊สและการอิมโพรไวส์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัชรดาว.

ปองภพ สุกิตติวงศ์. (2556). การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะคีตปฏิภาณ ดนตรีแจ๊สในคีตลักษณ์บลูส์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. (วิยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ปาริฉัตร อยู่ประเสริฐ และวิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. (2562). การประยุกต์ใช้ท่อนอิมโพรไวส์ของเครื่องดนตรีจาก 6 บทเพลง สำหรับสร้างแบบฝึกหัดการร้องเพลงแจ๊ส. วารสารดนตรีรังสิต (*Rangsit Music Journal), 14(1)*, 112-127.

วุฒิชัย เลิศสถากิจ. (2557). *azz Guitar Method : Jazz Blues Soloing I* วิธีการบรรเลงกีตาร์แจ๊ส. กรุงเทพฯ: คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล. (2555). ทฤษฎีดนตรีแจ๊ส เล่ม *1*. กรุงเทพฯ: วงศ์สว่างพับลิชชิ่ง แอนด์ พริ้นติ้ง จำกัด.

ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล. (2558). ทฤษฎีดนตรีแจ๊ส เล่ม 2. กรุงเทพฯ: คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	รุ่งสิริ แก้ววิเชียร
วัน เดือน ปี เกิด	25/04/2532
สถานที่เกิด	จ.พระนครศรีอยุธยา
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	15/30 ม.1 ต.ประตูชัย อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา 13000